

„LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SZREŃSK”

NA LATA 2016-2023

Spis treści

1. WSTĘP.....	5
2. PRZYCZYNY PRZYSTĄPIENIA DO OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	6
3. METODOLOGIA PROJEKTU REWITALIZACJI 2016-2023.....	7
4. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO	11
4.1 CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY SZREŃSK	11
5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA - Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych- (wskaźniki gorsze niż wartość referencyjna dla całej Gminy Szreńsk oznaczono w tabelach kolorem czerwonym)	13
5.1 WSKAŹNIKI SPOŁECZNE	13
5.2 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący bezrobocia	13
5.3 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący skali korzystania z pomocy społecznej	20
5.4 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący poziomu bezpieczeństwa	25
5.5 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczące obciążenia demograficznego.....	26
5.6 Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczące aktywności mieszkańców w organizacji pozarządowych.....	31
5.7 Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczącego udziału w życiu publicznym	33
6. WSKAŹNIKI GOSPODARCZE.....	34
6.1 Wskaźniki oceny podsystemu gospodarczego dotyczące poziomu przedsiębiorczości mieszkańców	35
6.2 OPIS JAKOŚCIOWY WYKORZYSTANIA PUBLICZNYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH W CELU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	39
7. Wskaźniki środowiskowe.....	40
7.1 Opis jakościowy sfery technicznej.....	40
8. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO - WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ	42
9. SFERA SPOŁECZNA – POGŁĘBIONA ANALIZA OBSZARÓW NAJBARDZIEJ ZDEGRADOWANYCH W MIEJSCOWOŚCIACH SZREŃSK I MIĄCZYN DUŻY- (ZE WSKAZAŃ GOPS).....	47
10.ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	53
11.CHARAKTERYSTYKA OBSZARU WSKAZANEGO DO REWITALIZACJI - ZASIĘG I UZSADNIENIE.....	55

12. Potencjał i bariery Gminy Szreńsk.....	62
13. OPIS PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH ORAZ WNIOSKI DLA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	66
14. Planowany efekt rewitalizacji oraz wizja, cele i kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych.....	78
15. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W LATACH 2016-2023 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA.....	83
16. PLAN ZADAŃ NA LATA 2016-2023.....	83
16.1 Obszary problemowe w ramach, których realizowane będą projekty uzupełniające dające efekt synergii.....	110
17. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	112
18. WDRAŻANIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	113
18.1 Mechanizmy zapewnienia komplementarności.....	113
19. RAMY FINANSOWE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY SZREŃSK.....	127
20. PLANOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROCESU REWITALIZACJI.....	128
21. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE GMINY.....	130
21.1 STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZREŃSK NA LATA 2016-2022.....	130
21.2 GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SZREŃSK NA LATA 2016-2022.....	136
21.3 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY SZREŃSK NA ROK 2016.....	138
21.4 GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2018.....	139
21.5 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZREŃSK.....	140
22. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU REWITALIZACJI.....	143
22.1 System monitoringu Programu Rewitalizacji.....	143
22.2 SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU.....	148
22.3 KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.....	149

22.4	Partycypacja społeczna	150
22.5	Diagnozowanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:	150
23.	PODSUMOWANIE.....	153

1. WSTĘP

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk” na lata 2016 – 2023 został opracowany zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku. Prace nad programem rewitalizacji prowadzono zgodnie z zapisem art. 2.1. ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, w którym rewitalizację rozumieć należy jako: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Przed rozpoczęciem procedury opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji* w Gminie sfinalizowano prace nad Strategią Rozwoju Gminy Szreńsk na lata 2016 – 2022, Gminnym Programem Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Szreńsk na 2016 rok, natomiast równolegle z przygotowaniem LPR opracowano projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2023. Pozwoliło to na wykorzystanie znacznych zasobów danych przy diagnozowaniu potrzeb rewitalizacyjnych i planowaniu rewitalizacji. Podobny horyzont czasowy tworzenia głównych dokumentów strategicznych i programowych w Gminie stanowi znaczne ułatwienie dla zachowania spójności w tych dokumentach. W sytuacji, w której Gmina posiada nowo opracowaną strategię rozwoju w części diagnostycznej niniejszego programu rewitalizacji skupiono się wyłącznie na diagnozie zjawisk kryzysowych w Gminie oraz jej poszczególnych obszarach. Nie powtarzano danych zebranych i zawartych w strategii rozwoju, opisujących sytuację gminy na tle województwa i kraju. Przedkładany *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk* na lata 2016 - 2023 jest efektem współpracy i zaangażowania władz lokalnych, Zespołu Zadaniowego ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk, pracowników Urzędu Gminy, przedstawicieli instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, zaproszonych do współpracy konsultantów, a nade wszystko: mieszkańców Gminy. Dokument został opracowany w sposób uspołeczniony. Włączenie strony społecznej zostało zaplanowane i wpisane również w etap wdrażania zapisów programu, ich monitorowania oraz ewaluacji, a

także wprowadzania ewentualnych modyfikacji i aktualizacji.

Dokument ten składa się z części i są to: wstęp, zgodność programu z dokumentami strategicznymi, analiza stanu istniejącego, analiza wskaźnikowa, charakterystyka obszaru zdegradowanego – wyniki analizy wskaźnikowej, opis przeprowadzonych konsultacji społecznych, planowane działania rewitalizacyjne na lata 2016-2023 wraz ze źródłami finansowania, wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, ramy finansowe, system monitorowania, oceny i aktualizacji programu oraz podsumowanie.

2. PRZYCZYNY PRZYSTĄPIENIA DO OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Zasadniczymi przyczyną przystąpienia przez Gminę Szreńsk do opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńska* na lata 2016-2023 są potrzeby: ożywienia społeczno-gospodarczego uznanych za zdegradowane obszarów na terenie gminy oraz aktywizacji i włączenia mieszkańców związanych na co dzień z życiem społeczno-kulturalnym, którzy mogliby zmobilizować do działania mniej aktywnych mieszkańców gminy. Chodzi przede wszystkim o pełne wykorzystanie potencjału społecznego, jaki posiada Gmina Szreńsk dla włączenia w społeczność gminną osób ze środowisk dysfunkcyjnych dla ich lepszego życia i zrównoważonego rozwoju miejscowości, w których mieszkają i pośrednio Gminy Szreńsk. Realizacja Programu przyczyni się również do stworzenia warunków do rozpoczęcia na terenie gminy własnej działalności gospodarczej przez osoby będące obecnie bezrobotne i zatrudnienie osób bezrobotnych z jej terenu, a także poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i rozwoju możliwości komunikacyjnych na obszarze rewitalizowanym.

Dodatkową przyczyną działań rewitalizacyjnych jest potrzeba podniesienia estetyki terenów objętych rewitalizacją, co również wpłynie na integrację i mobilizację społeczną.

Wszystkie wyżej opisane przyczyny wskazują z jednej strony na konieczność przeciwdziałania uciążliwym problemom społecznym i gospodarczym na obszarach zdegradowanych, a z drugiej strony na niewykorzystany, istniejący znaczny potencjał rozwojowy tych obszarów.

Potrzeby wdrożenia Programu wskazywane przez mieszkańców i władze Gminy Szreńsk to:

1. pobudzenie aktywności środowisk lokalnych;
2. przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych dysfunkcjami

- społecznymi obszarach;
3. zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie oraz samozatrudnienie;
 4. polepszenie jakości życia mieszkańców;
 5. stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego;
 6. trwała odnowa obszaru, poprawa ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych;
 7. odnowa lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich.

3. METODOLOGIA PROJEKTU REWITALIZACJI 2016-2023

W celu delimitacji obszarów zdegradowanych a w konsekwencji obszaru przeznaczonego do rewitalizacji zastosowano metodę analizy wskaźnikowej dla poszczególnych sołectw Gminy Szeńsk, które przyjęto jako jednostki analityczne. Przeprowadzono ją w oparciu o określone niżej kryteria umożliwiające dokonanie analizy zróżnicowania zjawisk i procesów zachodzących w gminie oraz identyfikacji problemów. Katalog tych wskaźników został opracowany z uwzględnieniem specyfiki gminy Szeńsk, w szczególności wiejskiego charakteru - głównym źródłem dochodu mieszkańców większości sołectw są gospodarstwa rolne, gmina charakteryzuje się również małą gęstością zaludnienia poza miejscowością Szeńsk. Metoda analizy wskaźnikowej polega na zebraniu i analizie danych statystycznych z zakresu: demografii, rynku pracy, pomocy społecznej, bezpieczeństwa i innych, które są niezbędne do wyznaczenia wartości wskaźników w sferze społecznej. W tym celu pozyskano dane dotyczące: demografii ludności, liczby ludności, liczby przyznawanych zasiłków pomocy społecznej, oraz ich przyczyn, liczby stwierdzonych przestępstw i wykroczeń, liczby bezrobotnych ogółem i liczby długotrwale bezrobotnych, liczby aktywności społecznej i udziału w życiu publicznym, liczby podmiotów gospodarczych aktywnych i wykreślonych

Dane stanowiły podstawę do przeprowadzenia analizy zróżnicowania zjawisk zachodzących w gminie w oparciu o wskaźniki:

Wskaźnik - liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym;

Wskaźnik - udział bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych;

Wskaźnik - udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych;

Wskaźniki demograficzne

Wskaźniki aktywności społecznej – liczba organizacji społecznych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki urbanistycznej

Wskaźnik społeczny dotyczący udziału w życiu publicznym – liczba osób uczestniczących w wyborach w przeliczeniu na 100 mieszkańców uprawnionych do głosowania

Wskaźnik - liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Wskaźnik – liczba podmiotów gospodarczych w danej jednostce urbanistycznej przypadająca na 100 mieszkańców

Wskaźnik – liczba podmiotów wykreślonych w stosunku do podmiotów aktywnych

Na potrzeby przeprowadzenia analizy wskaźnikowej wykorzystano pomocniczy podział administracyjny

Przeprowadzona analiza objęła:

- Zebranie bezwzględnych danych liczbowych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych,
- Przyporządkowanie jednostkom analitycznym liczby mieszkańców,
- Odniesienie nominalnych wartości wskaźników do liczby mieszkańców jednostki analitycznej,
- Obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji polegające na zsumowaniu wystandaryzowanych wskaźników dla poszczególnych obszarów;
- Interpretację wyników.

Założono, że interpretacja wyników może skutkować pogłębioną analizą dla wybranych ze względu na koncentrację zjawisk społecznie negatywnych sołectw a nawet - jeśli pojawią się takie wskazania - pogłębioną analizą dotyczącą części wybranych jednostek analitycznych.

Ponieważ Gmina Szeńsk widzi konieczność (wskazywaną jednoznacznie przez GOPS) rewitalizacji społeczności popegeerowskiej we wsi Miaczyn Duży oraz najstarszej, historycznej części Szeńska, zakłada się, że w sytuacji gdy analiza wskaźnikowa dla tych miejscowości wykaże, że są one zdegradowana, zostanie dla części po PGR i historycznej części Szeńska dokonana pogłębiona, porównawcza analiza wskaźnikowa, która wyjaśni ewentualną konieczność działań rewitalizacyjnych dla tych części obu miejscowości.

Prace związane z opracowaniem *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szeńsk* na lata

2016-2023 zostały zapoczątkowane z potrzeby wynikającej z oczekiwań społecznych zdiagnozowanych poprzez badanie ankietowe, zapoczątkowane decyzją Wójta o przystąpieniu do opracowania programu. *Lokalny Program Rewitalizacji* może stanowić również podstawę formalną do ubiegania się o środki funduszy strukturalnych na projekty rewitalizacyjne w okresie programowania 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014- 2020, którego głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020. **LPR dla Gminy Sześć został opracowany w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014 – 2020 Ministra Rozwoju z dnia 02.08.2016 roku.**

Podstawowymi przesłankami powstania LPR Gminy Sześć były:

1. Potrzeba aktywizacji społecznej i gospodarczej grup dysfunkcyjnych społeczności obszarów wiejskich,
2. Stymulowanie współpracy środowisk lokalnych, przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego; zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczych, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego gminy, nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji, które podniosą jakość życia mieszkańców obszarów zdegradowanych ze środowisk dysfunkcyjnych oferując im wsparcie i możliwość samodzielnego działania społeczno – gospodarczego i kulturalnego.
3. Adaptacja i rewaloryzacja infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności społecznej przy równoczesnej trosce o ochronę środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój społeczno - gospodarczy;

Przystępując do opracowywania *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Sześć*, autorzy starali się w oparciu o posiadane dokumenty oraz wyniki konsultacji społecznych w możliwie największym stopniu poznać otoczenie oraz zrozumieć zachodzące w nim procesy. Szczególny nacisk położono na poznanie problemów, potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców gminy.

Proces opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji* obejmował następujące fazy: przygotowawczą, diagnozowania i projektowania. W ramach fazy prac przygotowawczych powołano Zarządzeniem Wójta Gminy Szreńsk Zespół Zadaniowy ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk. W skład Zespołu weszli przedstawiciele kluczowych jednostek organizacyjnych Gminy, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Zadaniem Zespołu jest gromadzenie i analizowanie danych i informacji związanych z zakresem ich działania oraz przedstawienie propozycji projektów do realizacji i obszaru rewitalizacji. W trakcie fazy diagnozowania przeprowadzono czynności związane z diagnozą obecnego stanu Gminy Szreńsk, które pozwoliły na wskazanie najbardziej problemowych dla gminy obszarów i identyfikacji kluczowych problemów. Diagnoza została przeprowadzona w trzech obszarach funkcjonalnych: przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Za jednostkę analityczną przyjęto sołectwo. Faza projektowania polegała na porządkowaniu przedłożonych materiałów otrzymanych z UG oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych – których uczestnikami byli przedstawiciele władz, radni, mieszkańcy gminy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorcy. W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono badanie ankietowe, które miało na celu poznanie oraz hierarchizację celów rewitalizacji i potrzeb mieszkańców w zakresie realizacji inwestycji. Na podstawie zebranych informacji dokonano weryfikacji zidentyfikowanych problemów oraz wyodrębniono konkretne zadania do rewitalizacji. Określono sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej w trakcie realizacji programu. Po opracowaniu, skompletowaniu i uporządkowaniu zebranych materiałów, dokument został przekazany Radzie Gminy do analizy i uchwalenia. Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym i elastycznym, co oznacza możliwość zgłaszania projektów do realizacji, jak również wprowadzania korekt do programu w kolejnych okresach jego realizacji.

Program Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk został przygotowany jako istotny element całościowej wizji rozwoju gminy. W dokumencie została ustalona hierarchia potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych. Dokonano odpowiedniego doboru narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań każdego obszaru rewitalizacji.

4. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO

4.1 CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY SZREŃSK

Gmina Szreńsk to jedna z 314 gmin województwa mazowieckiego, położona w powiecie mławskim przy ważnej trasie komunikacyjnej Mława-Płock. Ze względu na peryferyjne usytuowanie Gmina Szreńsk graniczy z gminami powiatu żuromińskiego tj. Biezuń, Kuczbork-Osada, Żuromin oraz z gminami powiatu mławskiego tj. Lipowiec Kościelny, Radzanów, Strzegowo, Wiśniewo.

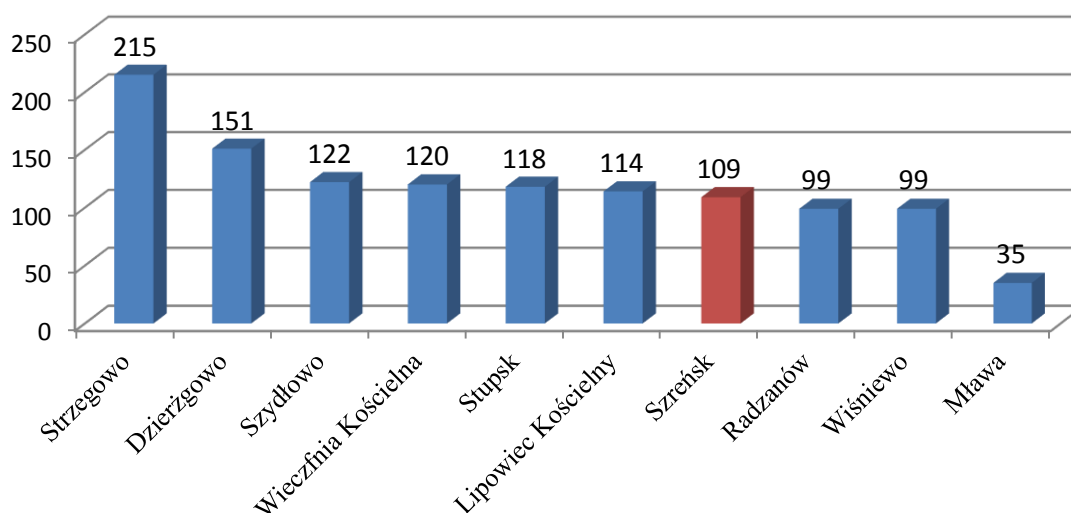
Mapa 1. Położenie gminy Szreńsk na tle pozostałych gmin powiatu mławskiego.

Źródło: www.osp.org.pl

Według danych na dzień 01.01.2016 r. Gmina Szreńsk zajmuje powierzchnię 10939 ha i pod względem wielkości plasuje się na 7. pozycji wśród gmin powiatu mławskiego.

Wykres 1. Powierzchnia gminy Szreńsk na tle powierzchni pozostałych gmin powiatu mławskiego w roku 2014 (w km²).

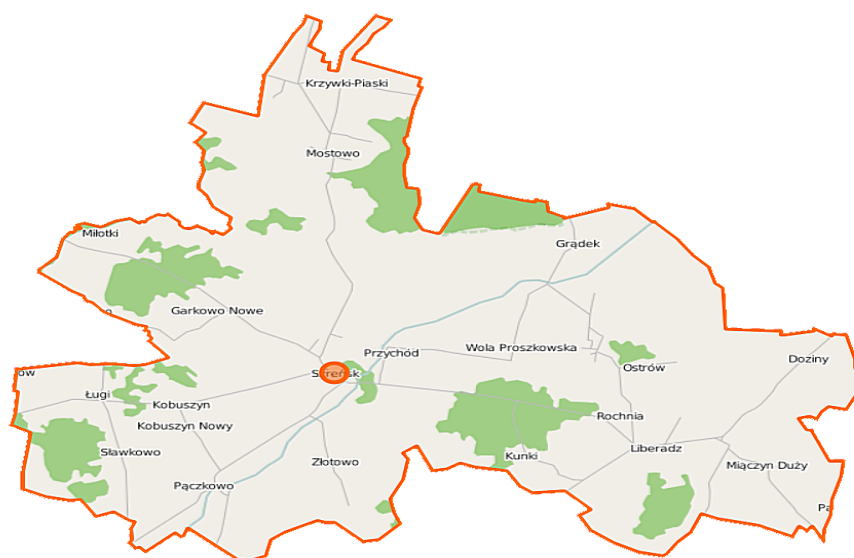

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W skład gminy wchodzi 24 sołectwa i 24 miejscowości: Bielawy, Doziny, Grądek, Kobuszyn, Krzywki-Boški, Krzywki-Piaski, Kunki, Liberadz, Ługi, Miączyn Duży, Miączyn Mały, Miłotki, Mostowo, Nowe Garkowo, Ostrów, Pączkowo, Proszkowo, Przychód, Rochnia, Sławkowo, Stare Garkowo, Szreńsk, Wola Proszkowska, Złotowo.

W strukturze sieci osadniczej na obszarze gminy wyróżnia się siedziba gminy – Szreńsk pełniący funkcję lokalnego ośrodka usługowo-administracyjnego. Miejscowość jest lokalnym ośrodkiem obsługi mieszkańców oraz gminnym centrum aktywności społeczno-gospodarczej.

Mapa 2. Układ funkcjonalny gminy Szreńsk.

Źródło: Commons.wikimedia.org

W roku 1869 Sześćsk stracił prawa miejskie. Do 1954 roku Sześćsk był siedzibą wiejskiej gminy Mostowo. W latach 1975-1998 gmina Sześćsk administracyjnie należała do województwa ciechanowskiego.

Obecnie Sześćsk jest siedzibą lokalnych władz samorządowych, sama zaś gmina liczy 4317 mieszkańców. Jest to teren o charakterze typowo rolniczym. Dla większości mieszkańców gminy Sześćsk to właśnie rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania.

5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA - Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych- (wskaźniki gorsze niż wartość referencyjna dla całej Gminy Sześćsk oznaczono w tabelach kolorem czerwonym)

5.1 WSKAŹNIKI SPOŁECZNE

Zgodnie z Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego, do analizy w ujęciach przestrzennym, społecznym i gospodarczym oraz środowiskowym jednostkami są miejskie jednostki urbanistyczne. Ich brak nie wyklucza jednak innych możliwości wskazania obszarów zdegradowanych. Możliwe jest wskazanie innego typu jednostek np. sołectw. Uwzględniając fakt, że wyznaczone do analizy jednostki powinny być wyznaczone w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym, na terenie Gminy Sześćsk do diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych jako typ jednostki przyjęto sołectwa. W celu przedstawienia sytuacji społecznej w poszczególnych sołectwach Gminy Sześćsk wybrano kilka najbardziej charakterystycznych dla jednostki zjawisk kryzysowych. Dla każdego zjawiska określona została średnia wartość dla całej gminy, która stanowi punkt odniesienia - tzw. wartość referencyjną, a następnie przedstawiono wartości występujące w poszczególnych obszarach. Wyniki analizy zaprezentowano w poniższych tabelach. Jednostki charakteryzujące się występowaniem zjawiska kryzysowego w danym obszarze, przewyższające średnią typową dla gminy zostały zaznaczone na czerwono.

5.2 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący bezrobocia

Ze względu na niewystarczającą ilość dokładnych danych na temat liczby osób pozostających bez zatrudnienia i struktury bezrobocia w powiecie mławskim, podstawową wartość

porównawczą, a tym samym wartość referencyjna, do której odnosić będą się wskaźniki bezrobocia w poszczególnych miejscowościach jest średnia ogólna dla gminy Szreńsk. Problem bezrobocia wymaga uwzględniania w analizie wskaźnikowej, zwłaszcza z uwagi na fakt, że w procesie konsultacji społecznych został on uznany za główną przyczynę problemów degradacji terenu gminy.

Wskaźniki dla poziomu bezrobocia w gminie Szreńsk zostały określone na podstawie następujących wzorów:

$$W_{\text{bezrob.}} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba osób bezrobotnych w danej jednostce terytorialnej
- B- ogólna liczba mieszkańców danej jednostki terytorialnej

$$W_{\text{stopabezrob.}} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba osób bezrobotnych w danej jednostce terytorialnej
- B- liczba osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce terytorialnej (wiek 18-60/65 lat)

Poniższa tabela przedstawia liczbę bezrobotnych i strukturę bezrobocia w Gminie Szreńsk w porównaniu do powiatu mławskiego:

Tabela 4. Wskaźniki dotyczące poziomu bezrobocia w gminie Szreńsk w 2015r.

Jednostka urbanistyczna	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców	Stopa bezrobocia	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności
Powiat – wartość referencyjna	5%	12,1%	52%
Gmina Szreńsk	5%	13,9%	57%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie.

Tabela 5. Liczba i struktura bezrobotnych w gminie Szreńsk w 2015 r.

Wyszczególnienie	2015 rok
Liczba bezrobotnych ogółem	214
Liczba bezrobotnych kobiet	116
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	16
Osoby z prawem do zasiłku	22

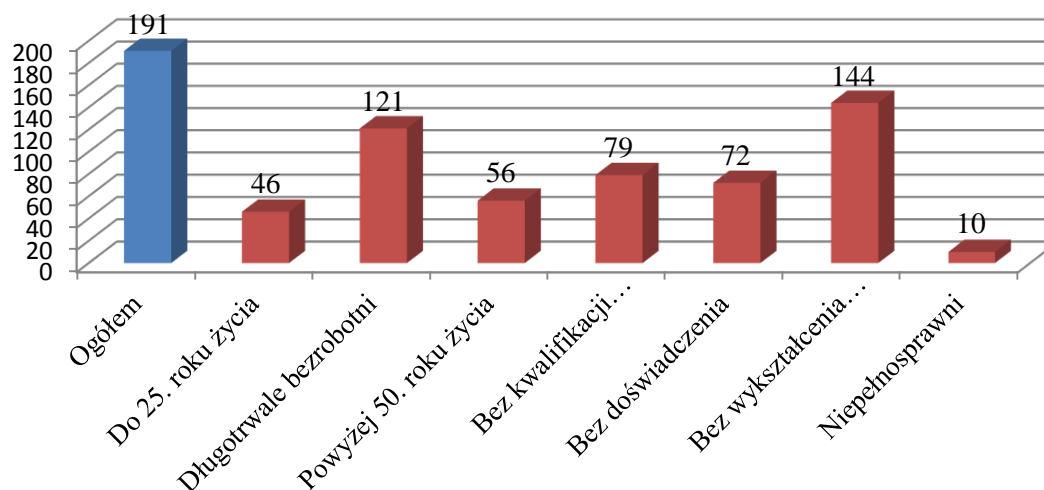
Bezrobotni według	wiek	18-24	46
		25-34	66
		35-44	36
		45-54	29
		55 i więcej	37
	wykształcenie	Wyższe	16
		policealne i średnie zawodowe	36
		średnie ogólnokształcące	18
		zasadnicze zawodowe	69
		gimnazjalne i poniżej	75
	okres bez pracy	3 miesiące i mniej	49
		3-6 miesięcy	33
		6-12 miesięcy	31
		12-24 miesięcy	41
		powyżej 24 miesięcy	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie.

Stopa bezrobocia na terenie gminy Szreńsk oscyluje w granicach 14% i osiąga tym samym jedną z najwyższych wartości wśród gmin powiatu mławskiego. Analiza obszaru bezrobocia w gminie wskazuje, że zarówno w przypadku stopy bezrobocia jak i udziału osób długotrwale bezrobotnych osiąga wartości wyższe od średniej referencyjnej dla powiatu. Z 214 zarejestrowanych na terenie gminy bezrobotnych aż 101 (47,20% ogółu bezrobotnych) z nich pozostaje bez zatrudnienia przez okres co najmniej 12 miesięcy. Struktura wykształcenia i wieku wskazuje natomiast, że największy udział wśród bezrobotnych mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (35,05%) i zasadniczym zawodowym (32,24%) oraz osoby młode w wieku 35-34 (30,84%). Analiza struktury bezrobotnych wskazuje zatem na obszary problemowe wymagające podjęcia zintensyfikowanych działań, nakierowanych głównie na tworzenie nowych miejsc pracy, lecz także na podnoszenie kwalifikacji zawodowych w celu przystosowania do wymogów rynku pracy.

Poważnym problemem rynku pracy w gminie Szreńsk jest zjawisko defaworyzacji zawodowej – blisko 90% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby znajdujące się w tzw. szczególnej sytuacji na rynku pracy.

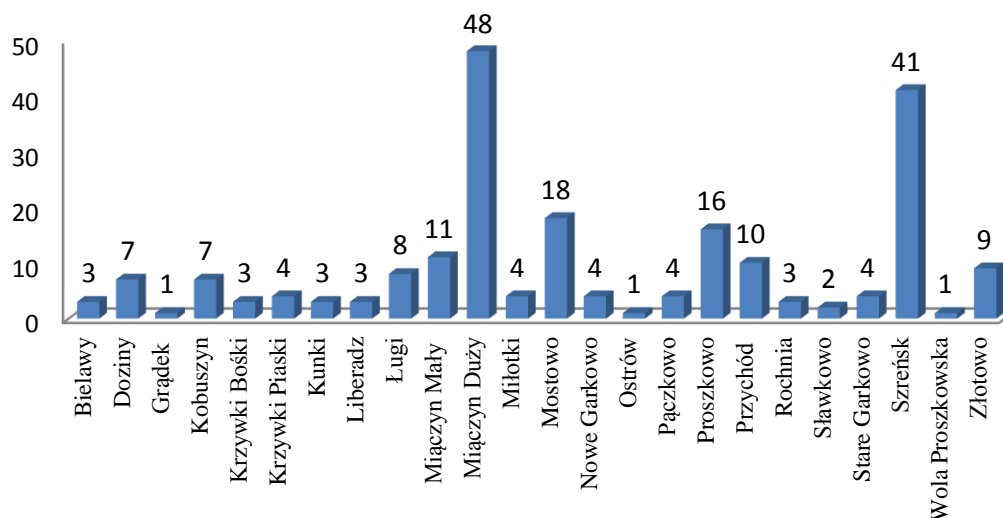
Wykres 11. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w gminie Szreńsk w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie.

Powyższe dane wskazują, że szczególna sytuacja bezrobotnych na rynku pracy w gminie spowodowana jest najczęściej brakiem wykształcenia średniego (75,39%), długotrwałym bezrobociem (63,35%) oraz brakiem odpowiednich kwalifikacji zawodowych (41,36%).

Wykres 12. Liczba bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Szreńsk (stan na koniec IV Kw. 2015 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie.

Przedstawione wyżej zestawienie wskazuje na najwyższą liczbę bezrobotnych w miejscowości Miączyn Duży, z terenu którego pochodzi 22,43% wszystkich bezrobotnych w gminie. Podobnie jak w przypadku wcześniej analizowanych obszarów, również pod względem liczby bezrobotnych wyjątkowo niekorzystną pozycję w gminie zajmuje miejscowość Szreńsk. Według stanu na koniec IV kwartału 2015 r., na 214 bezrobotnych z terenu Gminy Szreńsk, 19,16% z nich to mieszkańcy Szreńska. Sytuacja mieszkańców miejscowości podkreśla fakt, że 90,24% bezrobotnych (37) to osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Następne miejsce w ogólnej liczbie ludności gminy zajmują miejscowości Mostowo (8,41%), Proszkowo (7,48%) oraz Miączyn Mały (5,14%).

Tabela 6. Wskaźniki bezrobocia i stopa bezrobocia długotrwałego w poszczególnych miejscowościach gminy Szreńsk.

L.p.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik bezrobocia	Stopa bezrobocia długotrwałego
Gmina wartość referencyjna		4450	5,19%	47,12%
1.	Bielawy	3	2,36%	66,67%
2.	Doziny	7	3,85%	42,86%
3.	Grądek	1	1,28%	100%
4.	Kobuszyn	7	10,94%	71,43%
5.	Krzywki- Boški	3	3,8%	0%
6.	Krzywki -Piaski	4	7,27%	0%
7.	Kunki	3	4,11%	33,33%
8.	Liberadz	3	2,4%	33,33%
9.	Ługi	8	6,84%	62,50%
10.	Miączyn Mały	11	2,24%	54,55%
11.	Miączyn Duży	48	30,19%	45,83%
12.	Miłotki	4	4,12%	50%
13.	Mostowo	18	8,04%	5,56%
14.	Nowe Garkowo	4	4,12%	25%
15.	Ostrów	1	1,33%	100%
16.	Pączkowo	4	3,7%	75%
17.	Proszkowo	16	5,65%	56,25%
18.	Przychód	10	4,31%	30%
19.	Rochnia	3	1,46%	66,67%
20.	Sławkowo	2	2,67%	0%
21.	Stare Garkowo	4	3,88%	25%
22.	Szreńsk	41	3,54%	53,66%
23.	Wola Proszkowska	1	1,72%	100%
24.	Złotowo	9	4,81%	33,33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Szreńsku i Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie.

Wśród 24 miejscowości gminy Szreńsk, w 6 z nich wskaźnik poziomu bezrobocia jest wyższy od wartości referencyjnej ustalonej dla gminy (5,19%). Najwyższą wartość osiąga on w miejscowościach Miączyn Duży (30,19%), Kobuszyn (10,94%) i Mostowo (8,04%). Nieco

mniejsze odstępstwa notuje się w Krzywkach-Piaskach (7,27%), Ługach (6,84%) i Proszkowie (5,65%).

Pod względem stopy bezrobocia długotrwałego, odstępstwa od gminnej wartości referencyjnej (47,12%) zauważalne są aż w 12 miejscowościach. Najwyższy stosunek liczby osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy do ogólnej liczby bezrobotnych w danej miejscowości notuje się w Grądku, Ostrowiu i Woli Proszkowskiej (po 100%). Warto zauważyć, że w 3 miejscowościach, tj. w Kobuszynie, Ługach i Proszkowie wartość zarówno wskaźnika bezrobocia, jak i skali bezrobocia długotrwałego przewyższa średnie wartości ustalone dla gminy.

Analiza problemów społecznych przedstawiona w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sześć na lata 2016-2022, wskazuje na inne zasadnicze problemy występujące na terenie Gminy Sześć w zakresie bezrobocia. Bezrobocie w Gminie Sześć ma wiele przyczyn i jest zjawiskiem złożonym. Podstawową jego przyczyną jest ograniczona liczba miejsc pracy u miejscowych pracodawców. Ponadto niskie kwalifikacje, brak wykształcenia, wyuczona bezradność często „dziedziczona” po rodzicach sprzyjają wysokiemu odsetkowi tego zjawiska. Stan bezrobocia w Gminie Sześć powiększył upadek Państwowych Gospodarstw Rolnych (PGR). Na terenie Gminy Sześć znajdowało się ono w Miączynie Dużym. Obecnie byli pracownicy w większości mieszkają w obiektach zakładowych byłych PGR. Duża liczba z nich, do dziś nie może znaleźć zatrudnienia. Sytuacja materialna zmusza ich bardzo często do pracy „na czarno” lub do wyjazdów za granicę. Z dodatkowych informacji GOPS wynika, że wiele osób z tego grona korzysta z różnych form pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sześciu, gdyż ze względu na swój wiek (przeważnie ok. 50 lat) trudno im znaleźć pracę. Istotny problem w Gminie Sześć stanowi bezrobocie wśród ludzi młodych. Coraz częściej zdarza się, że kończą oni szkoły ponadgimnazjalne i nie kontynuują nauki na studiach ze względów finansowych. Wielu z nich nie znajduje pracy i z tego powodu zmuszeni są do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy. Bardzo często ograniczają się tylko do złożenia podpisu, biernie czekając na pracę. **W związku z tym, konieczne jest podejmowanie działań mających na celu uświadomienie, że w poszukiwaniu pracy najważniejsza jest aktywność, próba wychodzenia wyzwaniom naprzeciw.** Istotnym problemem są także wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy (zwłaszcza młodych ludzi), co prowadzi do spadku liczby mieszkańców Gminy. Trzeba też zauważyć, że dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy nie do końca odzwierciedlają faktyczną sytuację w sferze bezrobocia na terenie Gminy Sześć. Oprócz faktycznie stwierdzonej liczby osób bezrobotnych, wiele jest osób, które nie są zarejestrowane. Wiele osób pracuje „na czarno”, inne wyjeżdżają za granicę, są również tacy, których nie stać na dojazd do Mławy w celu złożenia tzw. „podpisu” dlatego też nie widnieją oni

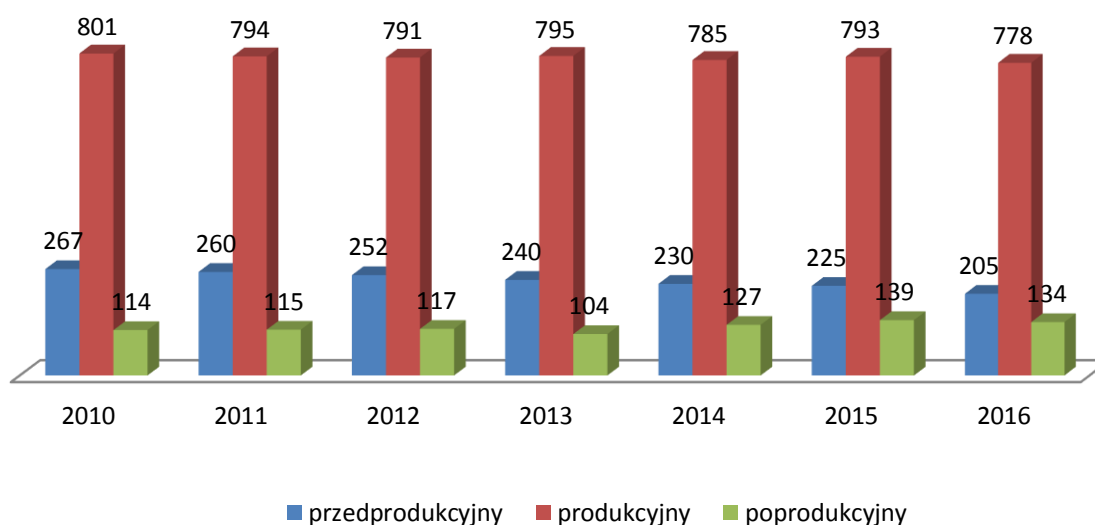
w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy. Należy zaznaczyć, że brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy Szreńsk na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej Gminy. Konieczne jest zatem podejmowanie działań, zmierzających do ograniczenia bezrobocia (szkolenia, staże, praktyki itp.). Aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do zmniejszenia liczby mieszkańców dotkniętych ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej.

Procentowy udział poszczególnych grup ekonomicznych gminy Szreńsk w jej ogólnej liczbie ludności w 2016 r. przedstawia się w następujący sposób:

- wiek przedprodukcyjny – 20,71%
- wiek produkcyjny – 65,23%
- wiek poprodukcyjny – 14,78%

Wyżej przedstawione dane statystyczne wydają się świadczyć o stosunkowo dużym potencjale rozwojowym gminy w oparciu o kapitał ludzki.

Wykres 8. Liczba osób w poszczególnych grupach wiekowych w miejscowości Szreńsk w latach 2010-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szreńsk.

W strukturze ludności miejscowości Szreńsk przeważa ludność w wieku produkcyjnym. Należy jednak zaznaczyć, że na przełomie analizowanych lat obserwuje się zmniejszanie liczby mieszkańców w wieku aktywnym zawodowo. Podobnemu obniżeniu uległa także liczba mieszkańców miejscowości w wieku przedprodukcyjnym, co po uwzględnieniu rosnącej liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, wskazuje na starzenie się populacji Szreńska.

5.3 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący skali korzystania z pomocy społecznej

Wśród społecznych przyczyn degradacji terenu gminy na szczególną uwagę zasługuje liczba osób korzystających z form wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku, która może zostać potraktowana jako wskaźnik problemów społecznych na terenie gminy. W celu określenia terenów o najwyższej koncentracji problemów społecznych posłużono się wskaźnikiem obliczonym na podstawie następującego wzoru:

$$W_{GOPS} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba osób korzystających z GOPS w danej jednostce urbanistycznej
- B- ogólna liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej

Tabela 7. Wskaźniki skali korzystania ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku przez mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Szreńsk w 2015 r.

L.p.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób korzystających z GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Gmina wartość referencyjna		3,02%
1.	Bielawy	0,79%
2.	Doziny	1,65%
3.	Grądek	1,28%
4.	Kobuszyn	7,81%
5.	Krzywki- Boški	3,80%
6.	Krzywki –Piaski	3,64%
7.	Kunki	1,37%
8.	Liberadz	3,20%

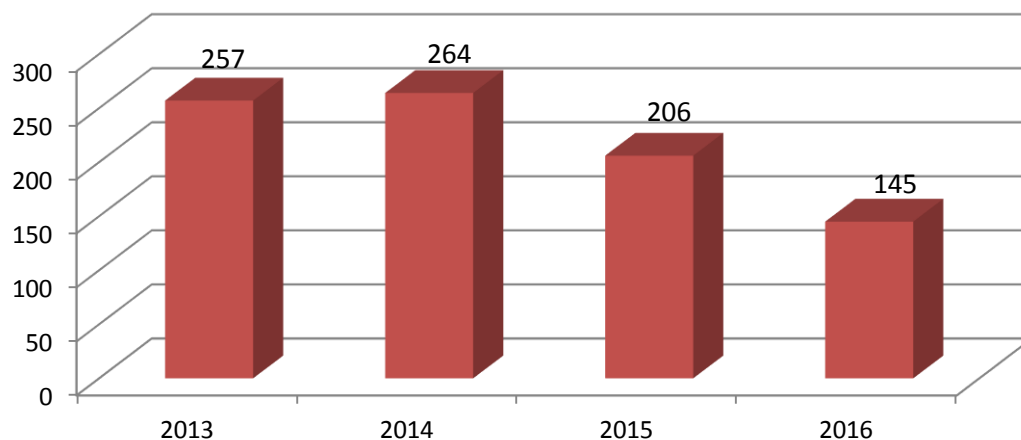

9.	Ługi	1,71%
10.	Miączyn Mały	0,00%
11.	Miączyn Duży	8,81%
12.	Miłotki	4,12%
13.	Mostowo	3,13%
14.	Nowe Garkowo	1,03%
15.	Ostrów	1,33%
16.	Pączkowo	1,85%
17.	Proszkowo	3,18%
18.	Przychód	4,74%
19.	Rochnia	1,46%
20.	Sławkowo	2,67%
21.	Stare Garkowo	2,91%
22.	Szreńsk	6,05%
23.	Wola Proszkowska	1,72%
24.	Złotowo	4,28%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku.

Jak wskazuje zestawienie, w 11 na 24 miejscowości gminy Szreńsk, wskaźnik dotyczący skali korzystania przez mieszkańców ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przewyższa średnią wartość dla gminy. Najwyższy poziom osiąga on w przypadku Miączyna Dużego (8,81%), Kobuszyna (7,81%) oraz Szreńska (6,05%). Nieco niższą różnicę notuje się w przypadku miejscowości Przychód (4,74%), Złotowo (4,28%), Miłotki (4,12%), Krzywki-Bośki (3,80%), Krzywki-Piaski (3,64%), Liberadz (3,20%) i Proszkowo (3,18%).

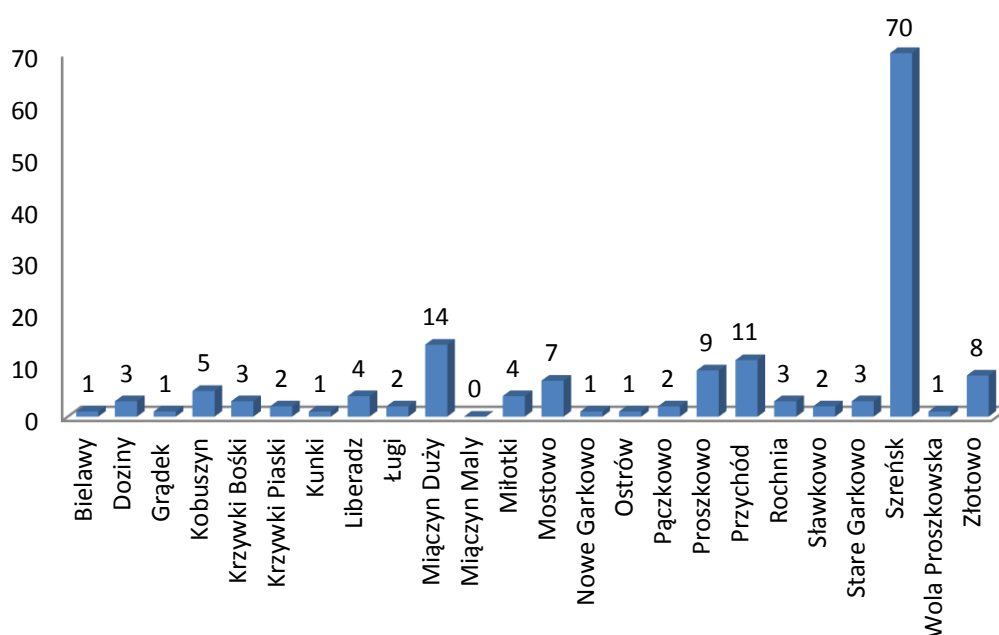
Wykres 13 . Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Szreńsk w latach 2013-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku.

Powyższy wykres wskazuje, że po niewielkim wzroście liczby rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 r., ich liczba w latach następnych ulegała systematycznemu obniżeniu do 145. Obniżenie się liczby beneficjentów pomocy społecznej nie należy jednak traktować jako wskaźnika obniżenia się skali problemów społecznych na terenie gminy, gdyż z dużym prawdopodobieństwem jest związane ze spadkiem liczby ludności gminy.

Wykres 14. Liczba osób objętych pomocą społeczną w poszczególnych miejscowościach gminy Szreńsk w 2015 r.

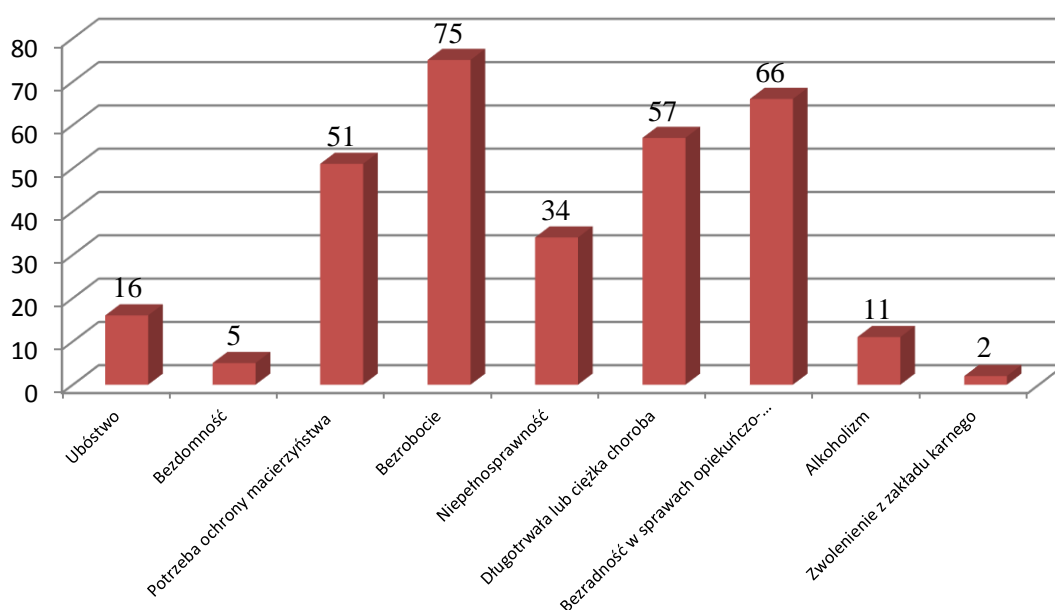

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku.

W 2015 r. najwięcej osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku było w miejscowości Szreńsk (18,28%), co po uwzględnieniu wcześniejszych obszarów problemowych stanowi kolejną, poważną przesłankę do objęcia miejscowości programem rewitalizacji. Następne, chociaż stosunkowo odległe miejsca pod względem liczby beneficjentów pomocy społecznej zajmują miejscowości: **Miączyn Duży (3,66%), Przychód (2,87%) oraz Proszkowo (2,35%)**, również pojawiające się często w klasyfikacji terenów o najwyższej koncentracji problemów społecznych.

Ważnej z perspektywy diagnozy obszarów problemowych w gminie, informacji dostarczają dane na temat najczęstszych przyczyn udzielenia wsparcia społecznego.

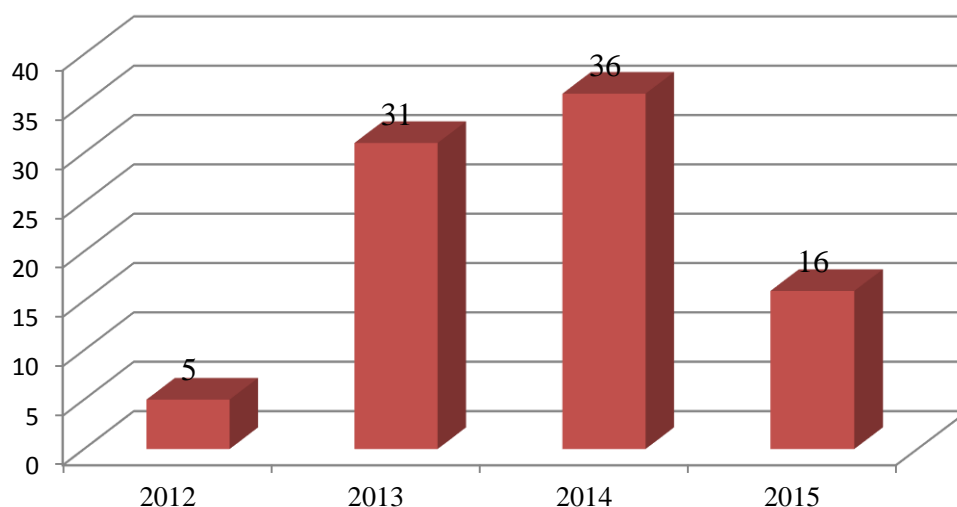
Wykres 15. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w gminie Szreńsk według przyczyny jej udzielenia w roku 2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku.

Najczęstszymi przyczynami udzielania form pomocy społecznej w 2015 r. w gminie Szreńsk było bezrobocie, kwalifikujące do przyznania pomocy (75 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (66) oraz długotrwała lub ciężka choroba (57 rodzin).

Wykres 16. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku.

Liczba osób korzystających w gminie Szreńsk z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2012-2014 ulegała wzrostowi, przy czym najwyższy wzrost zanotowano w roku 2014 (36 osób). W roku 2015 liczba beneficjentów pomocy zmniejszyła się, co prawdopodobnie wiąże się z ogólnym spadkiem liczby rodzin objętych pomocą w danym roku.

Wielu mieszkańców Gminy Szreńsk boryka się z problemami społecznymi, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie beneficjentów pomocy społecznej. Zjawiska takie jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Konieczne jest więc podejmowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych. Przyczyną wielu problemów społecznych jest bezrobocie dlatego konieczne są również działania, zmierzające do jego ograniczenia (szkolenia, staże, praktyki itp.). W wielu przypadkach osoby korzystające z pomocy społecznej zagrożone są wykluczeniem społecznym. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

5.4 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący poziomu bezpieczeństwa

Analiza wskaźników w zakresie liczby wykroczeń i skali przestępczości diagnozuje stopień bezpieczeństwa publicznego poszczególnych obszarów, poziom zagrożenia patologiami społecznymi, stanowiąc przy tym jeden z czynników świadczących o możliwościach rozwoju i atrakcyjności gminy. W celu ustalenia skali występowania zdarzeń o charakterze zabronionym w poszczególnych miejscowościach pod uwagę bierze się 2 podstawowe wskaźniki wyliczone wg poniższych wzorów:

$$W_{\text{wykroczeń}} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba wykroczeń na danym obszarze
 B- ogólna liczba mieszkańców badanej jednostki urbanistycznej

$$W_{\text{przestępstw}} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba przestępstw w danej jednostce urbanistycznej
 B- ogólna liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej

Tabela 8. Wskaźniki dotyczące skali wykroczeń i przestępczości w poszczególnych miejscowościach gminy Szreńsk w 2015 r.

L.p.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba postępowań w sprawie o wykroczenia na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców
Gmina - wartość referencyjna		0,58%	1,14%
1.	Bielawy	0,00%	0,00%
2.	Doziny	0,00%	0,00%
3.	Grądek	0,00%	0,00%
4.	Kobuszyn	3,13%	4,69%
5.	Krzywki- Boški	0,00%	1,27%
6.	Krzywki – Piaski	0,00%	0,00%
7.	Kunki	0,00%	1,37%
8.	Liberadz	0,00%	0,80%
9.	Ługi	0,85%	2,56%
10.	Miączyn Mały	0,41%	0,20%
11.	Miączyn Duży	1,26%	4,40%

12.	Miłotki	2,06%	2,06%
13.	Mostowo	0,00%	2,68%
14.	Nowe Garkowo	1,03%	0,00%
15.	Ostrów	0,00%	0,00%
16.	Pączkowo	0,93%	0,00%
17.	Proszkowo	1,77%	1,41%
18.	Przychód	0,43%	0,00%
19.	Rochnia	0,98%	0,49%
20.	Sławkowo	0,00%	2,67%
21.	Stare Garkowo	0,00%	0,00%
22.	Szreńsk	1,04%	1,04%
23.	Wola Proszkowska	0,00%	1,72%
24.	Złotowo	0,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Szreńsku i Posterunku Policji w Szreńsku.

Wśród wszystkich miejscowości gminy, w przypadku 9 z nich wskaźnik rozpoczętych przez policję postępowań w sprawach o wykroczenia przewyższał średnią wartość gminną. Wskaźnik ten najwyższy poziom osiągnął w Kobuszynie (3,13%), Miłotkach (2,06%), Proszkowie (1,77%), Miączynie Dużym (1,26%) oraz Szreńsku (1,04%). W przypadku wskaźnika przestępstw, podobnie jak w przypadku wskaźnika wykroczeń, najwyższą wartość osiąga on w miejscowości Kobuszyn (4,69%) oraz kolejno w: Miączynie Dużym (4,40%), Mostowie (2,68%), Sławkowie (2,67%), Ługach (2,56%), Miłotkach (2,06%), Woli Proszkowskiej (1,72%), Proszkowie (1,41%), Kunkach (1,37%) oraz w Krzywkach – Bośkach (1,27%).

5.5 Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczące obciążenia demograficznego

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego niezbędne jest uwzględnienie wskaźników struktury wiekowej ludności pozwalającej na ocenę potencjału kapitału społecznego danej jednostki oraz jego perspektyw rozwojowych. Wskaźniki obciążenia demograficznego mają za zadanie ukazanie tendencji demograficznych na poszczególnych obszarach badając wzajemne relacje liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Wskaźniki obliczono wg następującego wzoru:

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

$$W_{\text{obciąż. demograf.}} = \frac{A}{B} * 100\%$$

A- liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (os. w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) w danej jednostce urbanistycznej

B- liczba osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze;

przy czym jako:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym traktuje się osoby niepełnoletnie w wieku 0-17 lat,
- osoby w wieku produkcyjnym traktuje się osoby w wieku 18-59/64 lata,
- osoby w wieku poprodukcyjnym traktuje się osoby w wieku 60/65 lat i więcej.

Tabela 9. Wskaźniki obciążenia demograficznego w poszczególnych miejscowościach gminy Szreńsk w 2015 r.

L.p.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców
Gmina - wartość referencyjna		61,64%	27,07%	80,11%	17,18%
1.	Bielawy	69,33%	33,33%	92,59%	19,69%
2.	Doziny	46,77%	18,55%	65,71%	12,64%
3.	Grądek	52,94%	19,61%	58,82%	12,82%
4.	Kobuszyn	60,00%	32,50%	118,18%	20,31%
5.	Krzywki- Boški	58,00%	28,00%	93,33%	17,72%
6.	Krzywki – Piaski	61,76%	32,35%	110,00%	20,00%
7.	Kunki	58,70%	21,74%	58,82%	13,70%
8.	Liberadz	71,23%	28,77%	67,74%	16,80%
9.	Ługi	58,11%	29,73%	104,76%	18,80%
10.	Miączyn Mały	72,83%	30,43%	71,79%	5,71%
11.	Miączyn Duży	49,85%	18,04%	56,73%	37,11%
12.	Miłotki	61,67%	28,33%	85,00%	17,53%
13.	Mostowo	63,50%	30,66%	93,33%	18,75%
14.	Nowe Garkowo	59,02%	22,95%	63,64%	14,43%
15.	Ostrów	78,57%	35,71%	83,33%	20,00%
16.	Pączkowo	80,00%	38,33%	92,00%	21,30%
17.	Proszkowo	61,71%	26,29%	74,19%	16,25%
18.	Przychód	58,90%	23,97%	68,63%	15,09%

19.	Rochnia	52,99%	18,66%	54,35%	12,20%
20.	Sławkowo	70,45%	36,36%	106,67%	21,33%
21.	Stare Garkowo	66,13%	29,03%	78,26%	17,48%
22.	Szreńsk	45,90%	17,53%	61,78%	12,01%
23.	Wola Proszkowska	52,63%	28,95%	122,22%	18,97%
24.	Złotowo	68,47%	19,82%	40,74%	11,76%

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Szreńsku.

Powyższe dane liczbowe odzwierciedlają zmiany, które zachodzą w społeczeństwie Gminy Szreńsk i które, z dużym prawdopodobieństwem, będą nasilać się w przyszłości. Wartość wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wskazuje na ogólny problem starzenia się społeczeństwa gminy. Brak urodzeń zdeterminowany jest niewątpliwie przez współczesny trend przesuwający granicę wieku zakładania rodziny, jak również aspekt ekonomiczny. Brak perspektyw zatrudnienia oraz niesatysfakcjonująca stopa życiowa powodują, że wiele młodych osób emigruje z gminy do większych miast albo odkłada decyzję posiadania dzieci na później. Tym samym uwidacznia się w gminie większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym, niż osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat). Najsilniej problem obciążenia demograficznego uwidacznia się w miejscowościach Bielawy, Krzywki-Piaski, Miłotki, Mostowo, Ostrów, Pączkowo i Sławkowo, w których wszystkie wskaźniki przekraczają wartość referencyjną gminy.

Powyższe zestawienie wskaźników społecznych, opierające się na udziale grup ekonomicznych ludności w poszczególnych sołectwach wykazuje istniejący na terenie gminy problem natury demograficznej. Kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które są mniej korzystne niż średnia wartość dla gminy.

W analizowanym okresie można zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy Szreńsk starzeje się, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do nich uczęszczających,

- duży wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej.

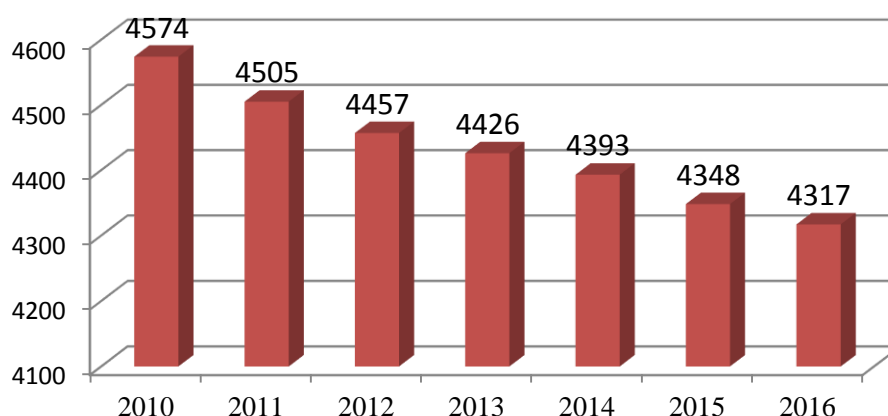
Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji. Na analizowanym obszarze, część mieszkańców boryka się z wykluczeniem społecznym. Trzeba też pamiętać, że społeczeństwo Gminy Sześćsk starzeje się, w związku z tym konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

Gmina Sześćsk chce się rozwijać, musi więc przede wszystkim podejmować działania zmierzające do zatrzymywania na terenie gminy młodych mieszkańców, tworzenia warunków do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży szczególnie ze środowisk dysfunkcyjnych, dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców (zwłaszcza osób młodych i młodych rodzin) oraz dostosowywania panujących warunków do potrzeb osób starszych. Aby to osiągnąć, należy przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność życiową terenów Gminy poprzez rozwój podstawowej infrastruktury.

Dane Urzędu Gminy Sześćsk wskazują, że na dzień 30.08.2016 r. gminę zamieszkuje 4317 osób. W strukturze ludności gminy obserwuje się niewielkie dysproporcje płciowe – 50,96% (2200) mieszkańców stanowią kobiety, a 49,04% (2117) mężczyźni.

Poniższy wykres obrazuje zmiany liczby ludności w gminie w latach 2010-2016:

Wykres 4. Liczba mieszkańców gminy Sześćsk w latach 2010-2016.

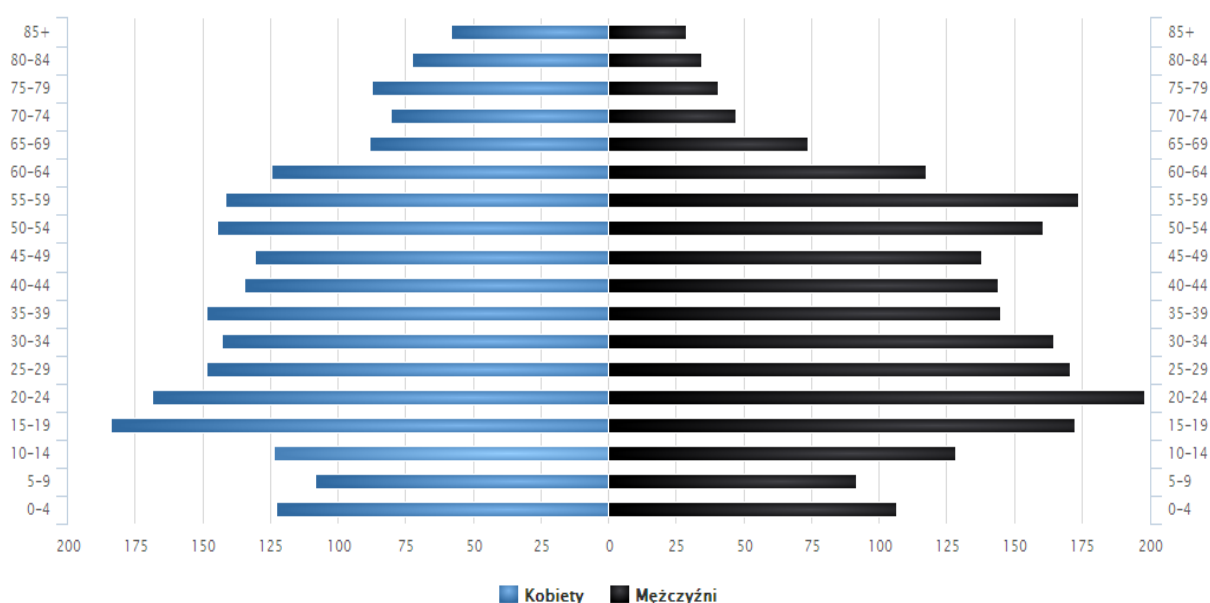
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Sześćsk.

Analiza powyższych danych wskazuje na systematyczny spadek liczby ludności gminy. W roku

2016 liczba mieszkańców wyniosła 4317, co oznacza jej obniżenie się w stosunku do roku początkowego o 257 osoby. Powyższa tendencja stanowi, z dużym prawdopodobieństwem, wypadkową ujemnego przyrostu naturalnego oraz procesu emigracji mieszkańców gminy. Znaczny spadek liczby osób zamieszkujących jednostkę stanowi wyraźny wskaźnik sygnały postępującego procesu depopulacji niniejszego obszaru, co w perspektywie długoterminowej doprowadzić może do wielopłaszczyznowych reperkusji społeczno-gospodarczych.

Niepokojących pod względem demograficznym informacji dostarcza również analiza struktury wiekowej ludności gminy. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,6 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Struktura wiekowa mieszkańców gminy nosi znamiona struktury o charakterze zastojowym, charakteryzującej się niskim udziałem grupy w wieku przedprodukcyjnym oraz znacznym udziałem ludności w wieku produkcyjnym. Typ zastojowy charakterystyczny jest dla społeczeństw o niskim przyroście naturalnym oraz dość wysokim wzroście gospodarczym. Wprawdzie na chwilę obecną nie obserwuje się trendu wskazującego na znaczne starzenie się społeczeństwa, lecz w przypadku utrzymania się przyrostu naturalnego minimum na poziomie zerowym, istnieje zagrożenie utraty stanu zastępowalności pokoleń i w konsekwencji – przewagi ludności w wieku poprodukcyjnym nad innymi grupami wiekowymi.

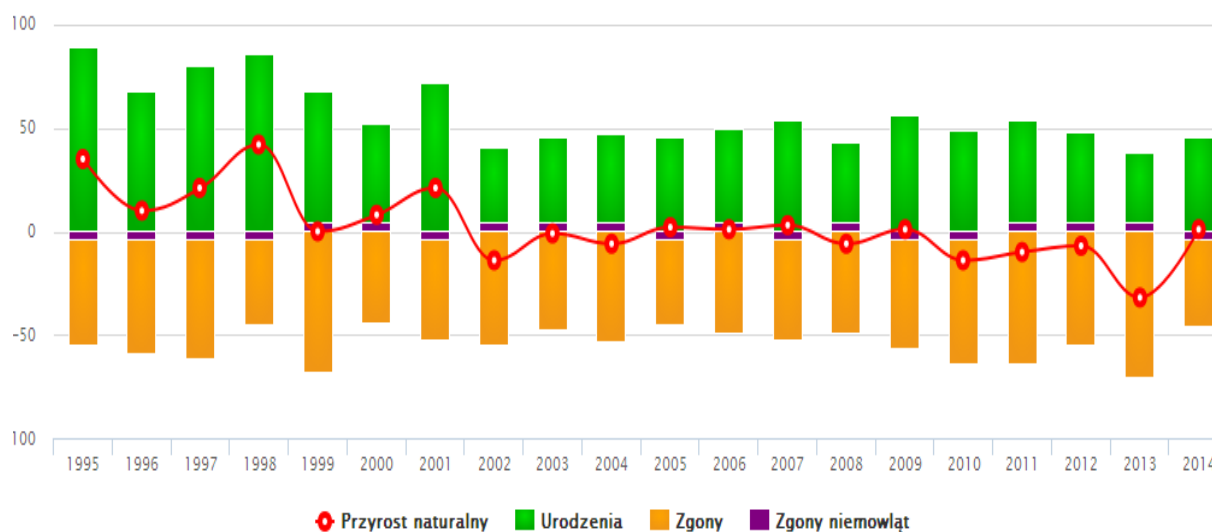
Wykres 5. Piramida wieku mieszkańców Gminy Sześć w roku 2014 r.

Źródło: Dane GUS (www.polskawliczbach.pl)

O niepokojącym zjawisku demograficznym świadczy również analiza przyrostu naturalnego na terenie gminy Sześćsk, w której w ostatnim roku analizy zanotowano wprawdzie minimalnie dodatni przyrost naturalny (1), co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców skutkowało wskaźnikiem przyrostu naturalnego równym 0,2. Pod względem przyrostu naturalnego jednostka wypada jednak zdecydowanie słabiej w porównaniu z województwem mazowieckim, gdzie przyrost naturalny w 2014 był równy (0,7).

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Sześćsk w latach 1995-2014.

5.6 Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczące aktywności mieszkańców w organizacji pozarządowych

Spółeczeństwo obywatelskie charakteryzuje się aktywnością i zdolnością do samoorganizacji. Jego podstawową cechą jest świadomość potrzeb wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania, czyli zainteresowanie sprawami społeczeństwa oraz poczucie odpowiedzialności za jego dobro. Wskaźnik partycypacji obywatelskiej, obrazujący liczbę funkcjonujących organizacji społecznych danego obszaru w przeliczeniu na 100 mieszkańców tej jednostki, może zostać uznany za sposób oceny zaangażowania mieszkańców w lokalne sprawy publiczne.

Wartość wskaźnika wyliczono na podstawie wzoru:

$$W_{org.spol.} = \frac{A}{B} * 100$$

- A- liczba organizacji społecznych w danej jednostce urbanistycznej
- B- ogólna liczba mieszkańców w danej jednostce urbanistycznej

Wskaźniki dotyczące poziomu aktywności społecznej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych Gminy Sześćsk prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 10. Wskaźniki poziomu samoorganizacji wśród mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Szreńsk w 2015 r.

L.p.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców danej miejscowości
Gmina - wartość referencyjna		13	0,25
1.	Bielawy	0	0
2.	Doziny	0	0
3.	Grądek	0	0
4.	Kobuszyn	0	0
5.	Krzywki – Boški	0	0
6.	Krzywki – Piaski	0	0
7.	Kunki	0	0
8.	Liberadz	0	0
9.	Ługi	1	0,85
10.	Miączyn Mały	2	0,61
11.	Miączyn Duży	2	0,63
12.	Miłotki	0	0
13.	Mostowo	0	0
14.	Nowe Garkowo	1	1,03
15.	Ostrów	0	0
16.	Pączkowo	0	0
17.	Proszkowo	1	0,35
18.	Przychód	0	0
19.	Rochnia	2	0,61
20.	Sławkowo	0	0
21.	Stare Garkowo	0	0
22.	Szreńsk	4	0,35
23.	Wola Proszkowska	0	0
24.	Złotowo	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szreńsk.

Liczba organizacji społecznych w gminie jest niewielka, a wyliczona wartość referencyjna dla

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

całej gminy Szreńsk dowodzi, że aktywność społeczna w gminie jest znikoma i stanowi jeden z głównych problemów podsystemu społecznego gminy Szreńsk. Na 24 miejscowości w Gminie w 7 mamy doczynienia z samoorganizacją społeczną. Porównanie wartości wskaźnika poszczególnych jednostek urbanistycznych pokazuje ponadprzeciętny na tle gminy poziom zaangażowania społecznego mieszkańców w miejscowościach Nowe Garkowo, Ługi, Miączyn Mały, Miączyn Duży, Rochnia, Proszkowo i Szreńsk. Szczególna sytuacja panuje pod tym względem w Miączynie Dużym, miejscowości podzielonej społecznie na wieś i dawny PGR gdzie społeczne zaangażowanie widoczne jest poprzez działalność SKW Miączynianki wywodzącego się z części wiejskiej miejscowości, część popegeerowska nie wykazuje potrzeby działań społecznych, choć chętnie korzysta z organizowanych przez organizacje społeczne wydarzeń. W przypadku większości miejscowości poziom zaangażowania społecznego jest zerowy. Należy mieć tu jednak na uwadze fakt, że ze względu na niewielką liczbę ludności poszczególnych miejscowościach, problem bierności środowisk lokalnych jest konsekwencją zaistnienia wielu czynników, z których warunki ekonomiczne, patologie społeczne, dziedziczenie ubóstwa czy wykluczenia są najłatwiej dostrzegalne wśród negatywnie oddziałujących. Brak zaangażowania społecznego jest również następstwem niskiego poziomu integracji mieszkańców związanych z niewielką liczbą instytucji, stowarzyszeń tego rodzaju, co potwierdzają wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców.

5.7 Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczącego udziału w życiu publicznym

O potencjale i sile kapitału społecznego świadczy także zaangażowanie obywatelskie charakteryzujące się aktywnością w zakresie współdecydowania o życiu publicznym m.in. poprzez udział w wyborach. W roku 2015 miały miejsce wybory parlamentarne oraz wybory prezydenckie. Dane otrzymane z Okręgowej Komisji Wyborczej pozwalają na diagnozę stopnia udziału w życiu publicznym mieszkańców poszczególnych miejscowości. Ze względu na zakres danych będących w dyspozycji OKW, przedstawiono analizę frekwencji mieszkańców w podziale na obwody wyborcze.

Wartości wskaźników wyliczono analogicznie na podstawie wzoru:

$$W_{\text{frekwencji, wyborcze}} = \frac{A}{B} * 100[\%]$$

- A- liczba osób biorących udział w wyborach
- B- ogólna liczba mieszkańców uprawnionych do głosowania w danej jednostce urbanistycznej

Tabela 11. Wskaźniki dotyczące frekwencji w wyborach prezydenckich w 2014 r. i wyborach parlamentarnych w 2015 r. wśród mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Sześć.

LL.p.	Nr obwodu wyborczego	Liczba osób uczestniczących w wyborach prezydenckich w przeliczeniu na 100 uprawnionych do głosowania	Liczba osób uczestniczących w wyborach parlamentarnych w przeliczeniu na 100 uprawnionych do głosowania
	Gmina – wartość referencyjna	I tura: 39,56; II tura: 48,38	40,28
1.	1 – Bielawy, Kobuszyn, Krzywki – Bośki, Krzywki-Piaski, Ługi, Miłotki, Mostowo, Nowe Garkowo, Pączkowo, Przychód, Sławkowo, Stare Garkowo, Sześć, Złotowo	I tura: 39,56; II tura: 48,38	42,35
22.	2 – Doziny, Miączyn Duży, Miączyn Mały		34,39
33.	3 – Grądek, Kunki, Liberadz, Ostrów, Proszkowo, Rochnia, Wola Proszkowska		39,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sześciu

Uzyskane dane w wypadku wyborów prezydenckich dotyczyły całej Gminy. Jeśli chodzi o wybory parlamentarne uzyskane dane pozwoliły na wyliczenie wartości referencyjnej dla całej Gminy, wartości szczegółowe dla poszczególnych obwodów wyborczych, których na terenie Gminy Sześć było 3. Nie uzyskano danych dotyczących poszczególnych miejscowości.

Analiza tabeli wskazuje bardzo dużą różnicę w poziomie frekwencji mieszkańców gminy pomiędzy wyborami prezydenckimi, a parlamentarnymi. Być może wpływ na taki poziom udziału mieszkańców w wyborach ma kolejność głosowań. Wybory prezydenckie były przeprowadzane jako pierwsze, a 5 miesięcy później miały miejsce wybory parlamentarne. W obydwu głosowaniach największą frekwencję odnotowano wśród mieszkańców obwodu wyborczego nr 1. Niższy niż średnia frekwencja w gminie w obu głosowaniach i tym samym negatywne zjawiska społeczne w postaci niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym zanotowano na obszarach wsi z okręgu 2. Niski poziom frekwencji w wyborach świadczy o braku chęci udziału w wyborach ze względu na niesatysfakcjonującą stopę życiową wyborcy, deficyt zaufania społecznego, brak poczucia wpływu na swoją sytuację oraz brak wiary w siłę pojedynczego głosu i tym samym na występowanie negatywnych zjawisk społecznych związanych z biernością lub niskim udziałem społeczności lokalnej w życiu publicznym.

6. WSKAŹNIKI GOSPODARCZE

6.1 Wskaźniki oceny podsystemu gospodarczego dotyczące poziomu przedsiębiorczości mieszkańców

W diagnozie służącej określeniu obszarów zdegradowanych na terenie gminy ważną rolę odgrywa ustalenie stopnia przedsiębiorczości wśród jej mieszkańców. Ich wysoka liczba ma bowiem wpływ na cechy badanego obszaru, między innymi: poziom rozwoju gospodarczego, poziom dochodów mieszkańców, a co za tym idzie odczuwalną jakość życia członków społeczności gminnej. W celu ustalenia wskaźnika przedsiębiorczości pod uwagę bierze się liczbę funkcjonujących podmiotów gospodarczych w danej jednostce, czemu służy poniższy wzór:

Wskaźniki wyliczono według wzoru:

$$W_{\text{przedsiębiorczości}} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba podmiotów gospodarczych w danej miejscowości
- B- ogólna liczba mieszkańców w danej jednostce urbanistycznej

$$W_{\text{przedsiębiorczości}(2)} = \frac{A}{B} * 100\%$$

- A- liczba wykreślonych podmiotów gospodarczych w danej jednostce urbanistycznej
- B- ogólna liczba firm w danej miejscowości

Tabela 12. Wskaźniki działalności gospodarczej na terenie gminy Szreńsk podziałem na jednostki urbanistyczne

L.p.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Stosunek wykreślonych podmiotów gospodarczych do liczby podmiotów aktywnych
Gmina - wartość referencyjna		2,03	0,35
1.	Bielawy	1,57	0
2.	Doziny	3,85	0,29
3.	Grądek	2,56	0,50
4.	Kobuszyn	0	0
5.	Krzywki- Boški	0	0
6.	Krzywki – Piaski	1,82	0
7.	Kunki	1,37	0
8.	Liberadz	0,80	2,00
9.	Ługi	0,85	1,00
10.	Miączyn Mały	1,82	-
11.	Miączyn Duży	0	1,20
12.	Miłotki	2,06	0
13.	Mostowo	2,23	0
14.	Nowe Garkowo	3,09	0
15.	Ostrów	4,00	0,67
16.	Pączkowo	0,93	0
17.	Proszkowo	1,77	0,80
18.	Przychód	2,16	0
19.	Rochnia	2,44	0,20
20.	Sławkowo	0	0
21.	Stare Garkowo	2,91	1,00
22.	Szreńsk	5,70	0,41
23.	Wola Proszkowska	5,17	0
24.	Złotowo	2,67	0,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Szreńsk.

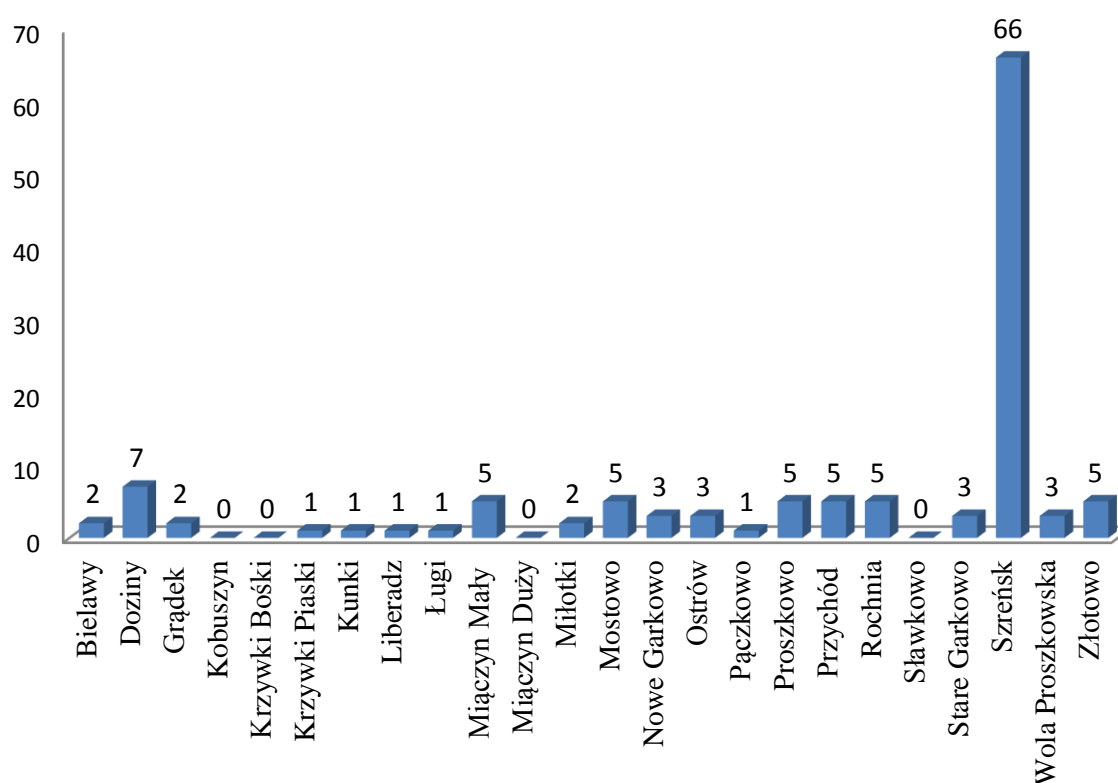
Analiza wskaźnikowa sfery przedsiębiorczości w Gminie Szreńsk wskazuje na niski stopień przedsiębiorczości wśród jej mieszkańców. Wartość referencyjna poziomu przedsiębiorczości (liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców) jest równa 2,03. Wartości niższe od średniej gminnej osiąga 12 miejscowości, z których w 4 nie funkcjonują żadne podmioty gospodarcze. Innych danych dostarcza natomiast stosunek podmiotów wykreślonych z oficjalnego rejestru do liczby podmiotów aktywnych w danej jednostce. Na 24 miejscowości gminy, 9 z nich osiąga wartości wyższe od średniej referencyjnej (0,35%). Najwyższy poziom wśród jednostek oznaczonych na czerwono notuje się w Liberadzu (2,00), Miączynie Dużym (1,20), Ługach (1,00) i Starym Garkowie (1,00). Zgodnie z analizą działalności gospodarczej Strategii Rozwoju Gminy, główne niedogodności istniejące w sferze gospodarczej wynikają z niewystarczającego wsparcia zewnętrznego w tym specjalistycznego (doradztwo, konsultacje dot. założenia działalności gospodarczej i możliwości finansowania projektów inwestycyjnych), a także z braku lokalizacji kapitału zewnętrznego na terenie Gminy Szreńsk.

Ze względu na to, że na obszarach wiejskich liczba podmiotów gospodarczych skoncentrowana jest wokół miejscowości gminnych, w ramach niniejszego wskaźnika nie wzięto pod uwagę liczby oraz kondycji podmiotów gospodarczych na poziomie poszczególnych sołectw, gdyż ze specyfiki obszarów wiejskich wynika, że Szreńsk jako miejscowość gminna jest najlepiej usytuowany w tym zakresie. Ponadto należy wskazać, że ze względu na stosunkowo niedaleką odległość Mławy właśnie to miasto naturalnie przyciąga na swój teren podmioty gospodarcze, dla których duże miasto jest bardziej atrakcyjne niż tereny wiejskiej Gminy Szreńsk. Dlatego też w dużej mierze mieszkańcy Gminy Szreńsk na tym terenie znajdują zatrudnienie. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Konieczne jest zatem podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów na teren Gminy, jak również zachęcenie obecnych mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej (w tym przede wszystkim przez osoby bezrobotne). Działania te pozwolą na ograniczenie bezrobocia oraz liczby beneficjentów pomocy społecznej, z drugiej zaś strony przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy i jej możliwości inwestycyjnych, a także do wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego (jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz

odległość od zakładu pracy).

Według danych pozyskanych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na dzień 07.08.2016 r. na terenie Gminy Szreńsk aktywną działalność prowadziło 121 podmiotów gospodarczych, co oznacza spadek o 77 firm, w porównaniu do liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w 2014 r.

Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych miejscowościach Gminy Szreńsk.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CIDG.

Powyższe dane wskazują, że najwyższa koncentracja podmiotów gospodarczych występuje na terenie miejscowości Szreńsk, co z pewnością wynika z dominującej pozycji miejscowości jako głównego ośrodka usługowo-administracyjnego. Pomimo stosunkowo silnej kondycji przedsiębiorczości w Szreńsku, zauważalne są tam również niekorzystne zjawiska gospodarcze. Szreńsk dominuje w gminie pod względem ilości działalności zawieszonych (83,33% zawiesznień) oraz wykreślonych z ewidencji działalności gospodarczej (50% wykreśleń). W Miączynie Dużym nie działają żadne podmioty gospodarcze, pomimo iż część miejscowości

to dawni pracownicy PGR, obecnie nie posiadający ziemi ani gospodarstw rolnych Brak jest również podmiotów gospodarczych we wsiach: Kobuszyn, Krzywki Bośki i Sławkowo.

Optymistycznych perspektyw na temat rozwoju przedsiębiorczości zarówno w Szreńsku jak i całej gminy, nie dostarczają również dane na temat liczby podmiotów gospodarczych oczekujących na rozpoczęcie działalności (jedynie 1 podmiot w miejscowości Mostowo).

6.2 OPIS JAKOŚCIOWY WYKORZYSTANIA PUBLICZNYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH W CELU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Na terenie gmin wiejskich znajdują się czasem obiekty zabytkowe, ale ich istnienie nie jest zasługą społeczności, ale może zostać wykorzystane dla dobra społecznego. W diagnozie mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji oprócz badania stopnia nasilenia negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych warto także zwrócić uwagę na obiekty zabytkowe gminy i ich rozmieszczenie w poszczególnych jednostkach. Lokalizacja obiektów zabytkowych w planowaniu działań rewitalizacyjnych ma szczególne znaczenie w przypadku takich gmin jak Gmina Szreńsk, która swój rozwój społeczno - gospodarczy mogłaby rozwijać również poprzez wykorzystanie obiektów zabytkowych do realizacji projektów społecznych mających na celu włączenie osób wykluczonych (bezrobotnych, niepełnosprawnych ubogich) w społeczność gminy, których część mogłaby swoją aktywność społeczno – gospodarczą ukierunkować na działania turystyczne. Na terenie gminy Szreńsk występuje 5 obiektów zabytkowych rozmieszczonych w 2 miejscowościach: Szreńsku i Miączynie Małym.

Na terenie gminy znajduje się pięć obiektów zabytkowych z czego dwa są własnością kościoła katolickiego i pełnią funkcje sakralne (kościół parafialny wraz z cmentarzem i dzwonnica drewniana oraz kaplica cmentarna), jeden jest własnością prywatną (wiatrak koźlak) pozostałe dwa należą do gminy i są zdegradowane, zniszczone i nie wykorzystane ani gospodarczo ani społecznie.. Jeden to zespół podworski w Miączynie Małym (Dwór murowany i park i ogród dworski), obecnie we dworze funkcjonuje szkoła podstawowa jednak zarówno budynek jak i park i ogród wymagają renowacji. Drugim zabytkiem, który jest własnością gminy jest zamek późnogotycki z XVI wieku oraz otaczający go zabytkowy park. Jest to obiekt zupełnie niewykorzystany, zdegradowany, -obiekt zawiera tylko mury, który wymagają zabezpieczeń, co widać na zamieszczonych w niniejszym dokumencie zdjęciach- przyciągający różne zachowania patologiczne stanowiący zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców Szreńska. Gmina od kilku

lat zamierza dokonać rewitalizacji parku, aby wyeliminować zjawiska patologiczne (picie alkoholu, zachowania chuligańskie). i wykorzystać ten zabytek dla działań społecznych, które ogranicza patologie oraz wpłyną pozytywnie na środowiska dysfunkcyjne.

7. Wskaźniki środowiskowe

Dane na temat stanu środowiska w poszczególnych sołectwach nie są dostępne, dlatego pod uwagę wzięto dane charakterystyczne dla całej Gminy Szeńsk. Głównym problemem Gminy Szeńsk w aspekcie ochrony powietrza atmosferycznego jest niska emisja. Gmina podjęła kroki zmierzające do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Niska emisja na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego związana jest głównie z emisją zanieczyszczeń z gospodarstw domowych, które powstają w wyniku funkcjonowania pieców (bardzo często starych) opalanych w większości węglem (miałem), rzadziej ekogroszkiem. Większość budynków posiada piece węglowe nowego lub starego typu. Niewielki odsetek stanowią domy, w którym źródłem opału jest drewno, oraz wykorzystywany jest ekogroszek lub gaz (z butli). Niestety spalane są także odpady wszelkiego rodzaju.

7.1 Opis jakościowy sfery technicznej

Ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących poszczególnych sołectw przedstawiona zostanie sytuacja w gminie i na terenie zdegradowanym, przeznaczonym do rewitalizacji czyli miejscowości Szeńsk. W ramach sfery technicznej pod uwagę należy wziąć w szczególności stan techniczny gminnych i prywatnych obiektów budowlanych oraz braki czy niedostateczne funkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Na terenie zdegradowanym przeznaczonym do rewitalizacji znajduje się budynek Gminnego Ośrodka Kultury, który jest obiektem w złym stanie technicznym bez termomodernizacji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Jego powierzchnia użytkowa i jej organizacja wewnętrzna jest niewystarczająca na potrzeby działań GOK w Szeńsku, ogranicza również możliwości współpracy z innymi jednostkami samorządowymi, szczególnie z GOPS-em oraz organizacjami społecznymi, utrudnia również korzystanie z obiektu osobom niepełnosprawnym i starszym.

Natomiast podstawową zabudowę na terenie Gminy Szeńsk stanowią domy jednorodzinne wolnostojące, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania drewna i węgla. System ciepłowniczy oparty o

tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks) powoduje zjawisko tzw. „niskiej emisji”, która negatywnie wpływa na jakość powietrza oraz na zdrowie mieszkańców. Niewątpliwym problemem jest także nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Zjawisko to pogłębia fakt, że duża część budynków nie została poddana termomodernizacji, co przekłada się na ilość zużywanego paliwa na cele grzewcze oraz ilość gazów i pyłów emitowanych do powietrza. Wypłacane z powodu ubóstwa zasiłki są również wykorzystywane do kupna opału. Gmina nie posiada ścisłych danych na ten temat. Znaczący problem w sferze technicznej dotyczy starych budynków mieszkalnych w obiektach zakładowych po byłych PGR w Miączyńcu Dużym. Są zamieszkiwane częściowo przez grupy wykluczone społecznie. Znaczna część mieszkańców to osoby bezrobotne, które nie posiadają środków na opłaty remontowe - co skutkuje dalszym pogłębianiem się złej kondycji budynków. Należy podkreślić, że sytuacja finansowa oraz warunki mieszkaniowe osób zamieszkujących obiekty w złym stanie technicznym bezpośrednio wpływa na ich sytuację społeczną. Zła kondycja ekonomiczna oraz nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację społeczną, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych. Trzeba wskazać, że w chwili obecnej wielorodzinne budynki wymagają kompleksowej termomodernizacji, a także przebudowy podstawowej infrastruktury, w tym przede wszystkim kanalizacyjnej. Konieczne są również działania zmierzające do bardziej efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów (m.in. poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii). Zły stan obiektów negatywnie wpływa na środowisko naturalne. Brak odpowiedniego docieplania budynków i nieefektywne korzystanie z dostępnych zasobów wpływa na ilość zużywanego paliwa opałowego, co przekłada się na zwiększoną ilość emitowanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a to z kolei pogłębia zjawisko niskiej emisji na terenie Gminy Szreńsk. Niedostateczność infrastruktury kanalizacyjnej powoduje przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i gleby, co wpływa na degradację środowiska na przedmiotowym obszarze. Niniejsze uwarunkowania niosą za sobą negatywne skutki dla życia i zdrowia mieszkańców.

8. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO - WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ

Zgodnie z definicją ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. przez obszar zdegradowany rozumie się obszar, w którym występuje kumulacja dużej ilości negatywnych zjawisk społecznych warunkujących funkcjonalność tego terenu oraz negatywne zjawiska społeczne w co najmniej dwóch ze sfer życia:

- społecznej w szczególności bezrobocia, zubożenia, wykluczenia aktywności społecznej, bezpieczeństwa publicznego, wszelkich dysfunkcyjności lub
- gospodarczej – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowej – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnej – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznej – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Ze względu na dostępność danych liczbowych w podziale na poszczególne miejscowości gminy Sreńsk, w ramach wyłonienia obszaru zdegradowanego zestawiono i przedstawiono w poniższej tabeli podsystem społeczny i gospodarczy. Natomiast w powyższej diagnozie dokonano również oceny aspektów środowiskowego i technicznego w formie opisowej

Tabela 14. Zestawienie wskaźników podsystemu społecznego, gospodarczego służących wyznaczeniu

Lp.	Nazwa jednostki terytorialnej	Sfera społeczna						Sfera gospodarcza	
		Wskaźnik bezrobocia	Wskaźnik bezr. długotrw.	Wskaźnik GOPS	Wskaźnik wykroczeń	Wskaźnik przestęp.	Wskaźnik aktywn. społ.	Wskaźnik przeds.	Wskaźnik przeds. (2).
Wartość referencyjna		5,19%	47,12%	3,02%	0,58%	1,14%	0,27%	2,03%	0,35%
1.	Bielawy	2,36%	66,67%	0,79%	0,00%	0,00%	0,00%	1,57%	0,00%
2.	Doziny	3,85%	42,86%	1,65%	0,00%	0,00%	0,00%	3,85%	0,29%
3.	Grądek	1,28%	100%	1,28%	0,00%	0,00%	0,00%	2,56%	0,50%
4.	Kobuszyn	10,94%	71,43%	7,81%	3,13%	4,69%	0,00%	0,00%	0,00%
5.	Krzywki-Bośki	3,8%	0%	3,80%	0,00%	1,27%	0,0%	0,00%	0,00%
6.	Krzywki-Piaski	7,27%	0%	3,64%	0,00%	0,00%	0,0%	1,82%	0,00%
7.	Kunki	4,11%	33,33%	1,37%	0,00%	1,37%	0,0%	1,37%	0,00%
8.	Liberadz	2,4%	33,33%	3,20%	0,00%	0,80%	0,0%	0,80%	2,00%
9.	Ługi	6,84%	62,50%	1,71%	0,85%	2,56%	0,85%	0,85%	1,00%
10.	Miączyn Mały	2,24%	54,55%	0,00%	0,41%	0,20%	0,61%	1,82%	-
11.	Miączyn Duży	30,19%	45,83%	8,81%	1,26%	4,40%	0,63%	0,00%	1,20%
12.	Miłotki	4,12%	50%	4,12%	2,06%	2,06%	0,00%	2,06%	0,00%
13.	Mostowo	8,04%	5,56%	3,13%	0,00%	2,68%	0,00%	2,23%	0,00%
14.	Nowe Garkowo	4,12%	25%	1,03%	1,03%	0,00%	1,03%	3,09%	0,00%
15.	Ostrów	1,33%	100%	1,33%	0,00%	0,00%	0,00%	4,00%	0,67%
16.	Pączkowo	3,7%	75%	1,85%	0,93%	0,00%	0,00%	0,93%	0,00%
17.	Proszkowo	5,65%	56,25%	3,18%	1,77%	1,41%	0,35%	1,77%	0,80%
18.	Przychód	4,31%	30%	4,74%	0,43%	0,00%	0%	2,16%	0,00%
19.	Rochnia	1,46%	66,67%	1,46%	0,98%	0,49%	0,49%	2,44%	0,20%
20.	Sławkowo	2,67%	0%	2,67%	0,00%	2,67%	0,00%	0,00%	0,00%
21.	Stare Garkowo	3,88%	25%	2,91%	0,00%	0,00%	0,00%	2,91%	1,00%
22.	Szreńsk	3,54%	53,66%	6,05%	1,04%	1,04%	0,35%	5,70%	0,41%
23.	Wola Proszkowska	1,72%	100%	1,72%	0,00%	1,72%	0,00%	5,17%	0,00%
24.	Złotowo	4,81%	33,33%	4,28%	0,00%	0,00%	0,00%	2,67%	0,40%

obszaru zdegradowanego Gminy Szreńsk.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

W tabeli zbiorczej – porównawczej wykorzystano wskaźniki z dwóch sfer: sfery społecznej i gospodarczej. Wskaźniki sfery technicznej oraz środowiskowej omówiono w odrębnych podrozdziałach.

Na podstawie analizy i oceny wartości badanych wskaźników dla zdiagnozowanych jednostek wynika że większość miejscowości w gminie Szreńsk są to obszary zdegradowane. Stosunkowo najlepsza sytuacja występuje na terenie Dozin, Nowego Garkowa i Starego Garkowa, gdzie wszystkie wskaźniki sfery społecznej i gospodarczej są lepsze od wartości średnich dla Gminy. Niski poziom zdegradowania (po 2 wskaźniki negatywne) wykazują następujące miejscowości: Grądek, Kunki, Ostrów, Przychód, Rochnia, Sławkowo, Wola Proszkowska, Złotowo. Natomiast interwencji potrzebuje w pierwszej kolejności potrzebują:, Miączyn Duży i Ługi (negatywne 4 wskaźniki społ. i 2 gosp.) Kobuszyn i Proszkowo (negatywnych 5 wskaźników społ, i 2 gosp.) i Szreńsk (neg. 3 wskaźniki społ. i 2 gosp.) na terenie których skumulowane są problemy społeczne takie jak długotrwałe bezrobocie, zubożenie społeczeństwa, niski poziom bezpieczeństwa oraz niska przedsiębiorczość. Za obszary zdegradowane uznano sołectwa, w których są minimum trzy negatywne wskaźniki społeczne i jeden wskaźnik ze sfery gospodarczej.

Tab. Nr 15. Wskaźniki w ujęciu syntetycznym wszystkich sołectw Gminy Szreńsk

	Wyszczególnienie	Liczba wskaźników sfery społecznej świadczących o sytuacji kryzysowej	Liczba negatywnych wskaźników sfery gospodarczej	Powierzchnia w [ha]	Udział powierzchni w powierzchni Gminy	Liczba ludności	Udział ludności w stosunku do liczby mieszkańców Gminy
1.	Bielawy	1	1	355,285	3,25%	125	2,8%
2.	Doziny	3		350,3371	3,02%	182	4,1%
3.	Grądek	5		536,5537	4,9%	78	1,75%
4.	Kobuszyn	9		192,9954	1,76%	64	1,44%
5.	Krzywki- Boški	8		243,0535	2,22%	79	1,77%
6.	Krzywki – Piaski	9		246,9742	2,26%	55	1,23%
7.	Kunki	5		334,1853	3,05%	73	1,64%
8.	Liberadz	6		538,6423	4,92%	125	2,8%
9.	Ługi	7		511,3944	4,67%	117	2,63%
10.	Miączyn Duży	6		442,9619	4,05%	490	11,01%
11.	Miączyn Mały	5		296,4398	2,71%	159	3,57%
12.	Miłotki	10		416.7451	3,81%	97	2,18%
13.	Mostowo	9		976,0541	8,92%	224	5,03%
14.	Nowe Garkowo	1		181,7113	1,66%	97	2,18%
15.	Ostrów	9		297,2838	2,71%	75	1,68%
16.	Pączkowo	9		319,5834	2,92%	108	2,43%

17.	Proszkowo	9		782,5453	7,15%	283	6,36%
18.	Przychód	3		173,9161	1,59%	232	5,21%
19.	Rochnia	3		384,8676	3,52%	205	4,61%
20.	Sławkowo	8		301,0739	2,75%	705	15,84%
21.	Stare Garkowo	6		459,4832	4,2%	103	2,31%
22.	Szreńsk	5		1893,1547	17,31%	1157	26%
23.	Wola Proszkowska	7		246,1769	2,25%	58	1,30%
24.	Złotowo	5		457,5063	4,18%	187	4,20%

9. SFERA SPOŁECZNA – POGŁĘBIONA ANALIZA OBSZARÓW NAJBARDZIEJ ZDEGRADOWANYCH W MIEJSCOWOŚCIACH SZREŃSK I MIĄCZYN DUŻY- (ZE WSKAZAŃ GOPS)

Przeprowadzona diagnoza wskazuje, że najwięcej społecznych zjawisk negatywnych generuje bezrobocie w tym długotrwałe. A ponieważ w wartościach bezwzględnych jest ono największe w Szreńsku i Miączynie Dużym, więc kierując się wskazaniem GOPS wynikającymi z pracy i obserwacji pracowników tej jednostki samorządowej oraz danymi statystycznym dokonano pogłębionej analizy zjawisk społecznych na podobozszarach Szreńska i Miączyna Dużego, które wymagają częstej interwencji GOPS i policji. Są to historyczna część Szreńska oraz obszar popegeerowski w Miączynie Dużym

Badając sytuację społeczną na tych obszarach wzięto po uwagę przede wszystkim zjawiska wynikające z bezrobocia oraz alkoholizmu mające szczególnie zły wpływ na młodzież dzieci, ponieważ z danych statystycznych wynika, że na obszarach tych jest w stosunku do pozostałej części gminy i części tych miejscowości duża liczba mieszkańców od 0 do 21 roku życia a ich przyszłość, to przyszłość gminy Szreńsk.

1. **W Szreńsku** jest to obszar obejmujący ulice: Budzyn, Batalionów Chłopskich, Dolna, Feliksa Szreńskiego, Mostowska, Plac Kanoniczny, Wiatraczna, 600-lecia Szreńska, Młyńska, Podzamcze, Parkowa, Wikariacka, Rynek oraz ul. Mławska do nr 5 za mostem w stronę Mławy
2. **W Miączynie Dużym**- obszar po byłym PGR.

Na obu **obszarach tych** jednym z najważniejszych problemów (wg. Danych GOPS) w stosunku do pozostałych części miejscowości występuje alkoholizm nasilony w niektórych przypadkach tak bardzo, że były składane wnioski o przymusowe leczenie z nałogu alkoholizmu ze względu na patologiczne zachowania, pomimo, że w małych środowiskach -szczególnie wiejskich -tego typu problemy nie widzą zwykle światła dziennego.

Tab. Nr 16. Liczba wniosków o leczenie z nałogu alkoholizmu

Obszar	2014	2015	2016
Miączyn Duży -PGR	1	2	2
Miączyn Duży -Wieś	0	0	0
Szreńsk- część historyczna	1	2	5
Szreńsk- pozostały obszar	0	0	0

W obszarze Szreńska w części historycznej problem się pogłębia , podobnie dzieje się w Miączynie Dużym – PGR, wyraźnie wzrasta ilość osób u których konsekwencje alkoholizmu prowadzą do potrzeby wnioskowania o przymusowe leczenie. Wniosków o przymusowe leczenie nie było na obszarach obu miejscowości wyłączonych z rewitalizacji, natomiast na obszarze po PGR w Miączynie Dużym i historycznej części Szreńska- tak i ich liczba wzrasta.

Na terenach wskazanych zamieszkuje dużo młodzieży i dzieci w stosunku do liczby dzieci i młodzieży pozostałych częściach obu miejscowości. Dzieci i młodzież z tego terenu albo pochodzi z rodzin patologicznych albo ze względu na bliskie sąsiedztwo, wynikające z ze zwartej zabudowy (Szreńsk) lub mieszkań w bloku (Miączyn Duży) mają na co dzień kontakt z zachowaniami patologicznymi.

Tab. Nr 17. Porównawcze zestawienie liczbowe dotyczące dzieci i młodzieży na terenie przeznaczonym do rewitalizacji.

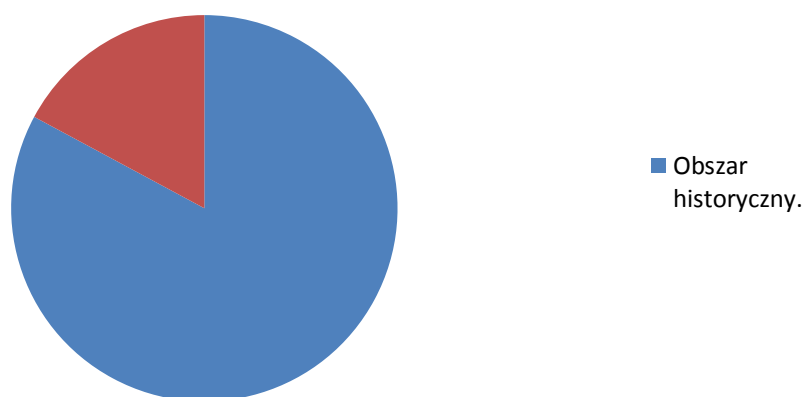
Obszar	Od0 do 17	Od 18-21
Miączyn Duży-PGR	90	20
Miączyn Duży Wieś	7	5
Szreńsk- część historyczna.	141	57
Szreńsk – pozostały obszar	27	14

Dzieci i Młodzież w Miączyńie Dużym na terenie dawnego PGR i w Miączyńie Dużym we Wsi

W Miączyńie Dużym obszar po PGR zamieszkuje ponad 89% dzieci i młodzieży z tej miejscowości- jest to aż 110 osób do 21 roku życia.

Dzieci i młodzież w Szreńsku na obszarze historycznym i pozostałym

W Szreńsku części historycznej 48,60% to dzieci i młodzież do 18 roku życia. Dane powyższe mobilizują gminę do społecznych działań profilaktycznych ukierunkowanych na tę grupę mieszkańców obu miejscowości.

W związku z powyższym jako obszar rewitalizacji wskazano część historyczną Szreńska oraz obszar po PGR w Miączyńie Dużym.

Obszary proponowane do rewitalizacji zarówno w Szreńsku jak i Miączyńie Dużym zamieszkują

duże grupy dysfunkcyjne, które z wielu różnych przyczyn objęte są opieką i wsparciem GOPS.

Szczególnym przypadkiem są rodziny objęte procedurą niebieskiej karty. Przemoc w rodzinie jest najczęściej spowodowana bezrobociem i alkoholizmem.

W przedmiotowych obszarach wygląda to w następujący sposób:

Obszar	Liczba rodzin objętych procedurą niebieskiej karty
Miączyn Duży -PGR	1
Miączyn Duży - Wieś	0
Szreńsk –ob. Do rew.	2
Szreńsk – pozostały obszar	0

Procedura Niebieskiej Karty istnieje tam gdzie policja interweniuje w sprawie przemocy w rodzinie. W ocenie GOPSu takich rodzin w tych środowiskach jest zdecydowanie więcej, jednak ze względu na brak zgłoszeń, na policję działań przemocowych, pozostają one nieudokumentowane. Na obszarach zarówno Szreńska jak i Miączyna Dużego wyłączonych z rewitalizacji nie ma rodzin objętych procedurą niebieskiej karty w przeciwieństwie do obszarów wskazanych do rewitalizacji.

GOPS w Gminie Szreńsk udziela rodzinom i pojedynczym mieszkańcom wsparcia finansowego i rzeczowego z następujących przyczyn.:

alkoholizm, bezrobocie bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych (rodziny wielodzietny), bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych (rodzina niepełna), długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, wielodzietność

Poniższa zestawienie przedstawia jak wyglądają liczbowo działania GOPS na przestrzeni trzech ostatnich lat na obszarze wyodrębnionym do rewitalizacji oraz obszarze pozostałym.

Obszar	Liczba interwencji w roku 2014	Liczba interwencji w roku 2015	Liczba interwencji w roku 2016	Liczba interwencji w roku 2017 (do 1.07.207)
Miączyn Duży PGR	29	27	18	15
Miączyn Duży Wieś	1*	1*	1*	1*
Szreńsk- obszar. Do rew.	98	117	83	68
Szreńsk pozostały obszar	46	41	39	31

*pomoc dla osoby długotrwale ciężko chorej

Z powyższej tabeli wynika, że pomimo zwiększonej pomocy finansowej od 2016 r. (500+) ze strony Państwa, liczba interwencji GOPS na wskazanym do rewitalizacji obszarze zarówno w Szreńsku jak i w Miączynie Dużym w 2017 roku wyraźnie się zwiększy, ponieważ na dzień 1 lipca tego roku przekroczyła poziom 2/3 w stosunku do interwencji w 2016r. Fakt ten potwierdza konieczność działań rewitalizacyjnych w tych dwu miejscowościach na wskazanych terenach.

Pomoc ze strony GOPS w obszarze zdegradowanym przeznaczonym do rewitalizacji w Szreńsku i Miączynie Dużym wskazuje na utrzymywanie się wielu problemów społecznych, które wymagają działań ze strony GOPS. Jednak działania te koncentrują się głównie na doraźnej pomocy finansowej i rzeczowej. Konieczne są działania długofalowe, ukierunkowane na rozwiązanie lub zmniejszenie powyżej występujących problemów.

Reasumując analizę wskaźnikową:

za sołectwa najbardziej zdegradowane uznano te, które mają 3 i powyżej negatywnych wskaźników. Ponad połowę sołectw Gminy Szreńsk można uznać za zdegradowane.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy należy stwierdzić, że obszary wyznaczone jako zdegradowane charakteryzują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk na małym obszarze, o czym świadczy poziom wskaźnika syntetycznego powyżej średniej dla Gminy Szreńsk.

Przeprowadzona diagnoza wskazuje, że najwięcej zjawisk negatywnych generuje bezrobocie w tym długotrwałe. W wartościach bezwzględnych oraz w związku z koncentracją na niewielkim obszarze jest ono największe w Szreńsku i Miączynie Dużym. Przekłada się ono nie tylko na ubóstwo, ale również na zachowania patologiczne i niezgodne z prawem (alkoholizm, przemoc). Wyjątkowo mocno zaznaczają się te zjawiska w poddanych pogłębionej analizie częściach obu miejscowości, którymi są: Historyczna część Szreńska oraz Miączyn Duży – obszar po PGR. Obszary te zamieszkuje zdecydowanie większa niż w pozostałych częściach tych miejscowości liczba dzieci i młodzieży do 21 roku życia i konieczne jest zadbanie o ich przyszłość, aby nie dziedziczyły biedy i biernych życiowo postaw swoich rodziców. Powyższe wnioski zdecydowały o wyborze do rewitalizacji wskazanych podobszarów w miejscowościach Szreńsk oraz Miączyn Duży.

A – podobszar w Szreńsku

B – podobszar w Miączynie Dużym

**Powierzchnia obszaru wybranego i przeznaczonego do rewitalizacji w sołectwach:
Szreńsk - 96 ha i Miączyn Duży -10 ha**

Łącznie: 96 ha + 10 ha = 106 ha

Liczba ludności zamieszkującej obszary przeznaczone do rewitalizacji:

Szreńsk: 876, Miączyn Duży: 399

Łącznie: 876 + 399 = 1275

Zgodnie z powyższym zestawieniem obszary przeznaczone do rewitalizacji zajmują łącznie około:

- **0,97 % powierzchni Gminy Szreńsk;**
- **28,65% mieszkańców Gminy Szreńsk**

Pogłębione rozpoznanie problemów społecznych z uwzględnieniem ich przyczyn leży u podstaw działań rewitalizacyjnych.

Przyczyny problemów społecznych w Szreńsku i Miączynie Dużym oraz w całej gminie wynikające z przebiegu badań diagnostycznych i analizy GOPS to::

1. Brak miejsc pracy na miejscowym, gminnym rynku pracy
2. Brak możliwości doksztalcania- zmiany zawodu zgodnie z zapotrzebowaniem rynku - ze względu na ograniczone możliwości finansowe mieszkańców Gminy.
3. Niska zaradność życiowa części szczególnie długotrwale bezrobotnych
4. Niska aktywność społeczna części mieszkańców rewitalizowanych terenów
5. Brak zajęcia jako przyczyna zachowań patologicznych i uzależnień
6. Dziedziczenie biedy i braku zaradności przez młode pokolenia szczególnie w środowisku popegeerowskim
7. Niepełnosprawność i choroby
8. Wykluczenie społeczne generujące niską jakość życia, depresje, samotność
9. Zdegradowane obszary centrum Szreńska i zabytkowego parku prowokujące patologiczne i chuligańskie zachowania, stanowiące miejsca sprzyjające picciu alkoholu.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

10. Brak miejsc rekreacji i spotkań integrujących rodziny i społeczność wiejską w Miączynie Dużym wpływające na rozwój patologicznych zachowań wśród młodzieży i dzieci..

Problemy dotyczą grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym, to znaczy przede wszystkim:

- a) bezrobotnych, w tym: osób do 25. roku życia; kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; osób powyżej 50. roku życia; osób bez kwalifikacji zawodowych i/lub bez doświadczenia zawodowego; osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18. roku życia,
- b) dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych
- c) niepełnosprawnych,
- d) osób o niskich dochodach,
- e) sierot,
- f) bezdomnych,
- g) długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie,
- h) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- i) uzależnionych od alkoholu lub narkotyków,
- j) młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- k) rodzin wielodzietnych,
- l) zwalnianych z zakładów karnych mających problemy z adaptacją do otoczenia.

10. ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Horyzont czasowy Lokalnego Programu Rewitalizacji został określony na podstawie okresów programowania funduszy europejskich. Okres wdrożenia, czyli realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje przedział czasowy: lata 2016 – 2023, odnoszące się do treści Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. „Art. 52. 1. Do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji...”, odnosi się również częściowo do nowego okresu programowania w Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Obszar rewitalizacji został wyodrębniony w granicach gminy i dotyczy procesu, które zostaną przeprowadzone i pozwolą na poprawę funkcjonowania poszczególnych czynników (zwiększenie ilości miejsc pracy, bezpieczeństwo publiczne, podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, podniesienie konkurencyjności gminy), wpływających na życie wszystkich

mieszkańców gminy Sześć. *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Sześć* stanowi dokument otwarty, który powinien odzwierciedlać potrzeby i priorytetowe działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym gminy oraz lokalnej społeczności. Elastyczność programu rewitalizacji jest zgodna z zasadami długookresowego planowania i jest warunkiem skuteczności jego realizacji. W praktyce oznacza możliwość wprowadzania korekt różnych jego elementów w kolejnych okresach jego realizacji. Jest to szczególnie ważne w sytuacji braku ostatecznej wersji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Inną istotną przesłanką potrzeby dokonywania zmian jest przewidywana zmienność uwarunkowań na poziomie ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym.

Lokalny Program Rewitalizacji powstał z udziałem partnerów społecznych. Do jego opracowania zaproszono wszystkie zainteresowane strony. W wyniku konsultacji społecznych oraz prac Zespołu Zadaniowego ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Sześć powstał program, który zawiera zbiór projektów służących realizacji jego celów. Zakłada się przyjęcie projektów, co do których będzie możliwe zapewnienie finansowania, a w przypadku założeń współfinansowania zewnętrznego, zapewnienie wkładu własnego i płynności finansowej. Celem LPR jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych i funkcjonalnie z nimi powiązanych zidentyfikowanych, jako problemowe, w celu przywrócenia im walorów użyteczności kulturowej, gospodarczej, społecznej oraz rekreacyjnej. Działania rewitalizacyjne powinny być przeprowadzane w sposób kompleksowy, co oznacza, że realizowane będą projekty zintegrowane przynoszące korzyści środowiskowe, ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne. Warunkiem realizacji projektu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne obszaru rewitalizowanego. Działania te nie mogą być odseparowane od interwencji stanowiąc będą komplementarne z interwencjami EFS wiązki projektów, podporządkowane rozwiązywaniu problemów zdiagnozowanych. Celem jest nie tylko zagospodarowanie obszaru będącego polem działań, lecz również aktywizacja społeczności lokalnych. Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności architektonicznej i przyrodniczej. Cel główny wyraża istotę wizji rozwoju gminy Sześć, którego osiągnięcie będzie możliwe poprzez realizację odpowiednich zadań i działań. Cel nadrzędny gminy Sześć to: wzrost poziomu życia mieszkańców. Aby sprostać wyzwaniom zidentyfikowanym w diagnozie, niezwykle istotnym jest przeprowadzenie działań pozwalających na realizację programów ożywienia gospodarczego, a w szczególności na rzecz rozwiązania kwestii społecznych. Projekty z zakresu rewitalizacji realizowane będą jako

zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów danego obszaru.

W celu zapobiegania dalszej degradacji terenu, planowane są działania zmierzające do przekształcenia i wykorzystania obszarów problemowych do celów społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz kulturalnych. Realizacja projektów w ramach rewitalizacji zostanie ukierunkowana na działania w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspierania gospodarki społecznej, podejmowania lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników. Realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów. Do najważniejszych celów rewitalizacji należą: zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni wiejskich (budynków, placów, skwerów, parków), wokół których można koncentrować działalność społeczną i gospodarczą. **O obszarze problemowym/zdegradowanym możemy mówić w sytuacji, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno - urbanistycznej czy przestrzennej danego obszaru, lecz związany jest przede wszystkim ze sferą społeczną i gospodarczą, warunkującą funkcjonalność terenu. Podstawowym kryterium wskazania obszaru jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza/trudniejsza niż średnia dla danego obszaru.**

11. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU WSKAZANEGO DO REWITALIZACJI - ZASIĘG I UZSADNIENIE

Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje całość Gminy Szeńsk. Działaniami rewitalizacyjnymi planuje się objąć obszary wydzielone - zgodnie z wnioskami płynącymi z analizy wskaźnikowej - w miejscowościach Szeńsk i Miączyn Duży sołectwa, w których są: największe bezrobocie w tym długotrwałe, w Miączynie dotyczące szczególnej społeczności popegeerowskiej (z wszystkimi negatywnymi skutkami zjawiska). Obszar rewitalizacji został wyodrębniony z obszaru zdegradowanego zidentyfikowanego na podstawie wskaźników dotyczących bezrobocia, pomocy społecznej, bezpieczeństwa i dodatkowo liczby dzieci i młodzieży oraz problemów alkoholowych oraz potencjałów dotyczących możliwości realizacji zamierzonych celów. Gmina jest w stanie na tym terenie, na bazie

możliwych do zrealizowania projektów inwestycyjnych, zrealizować działania społeczne skierowane do grup dysfunkcyjnych, którymi są społeczność popegeerowska w Miączynie Dużym oraz społeczność historycznej części Szeńska ze świadomością, że

przyniosą one wymierne efekty. Działania te są kontynuacją projektów realizowanych na tym obszarze i na terenie całej Gminy w poprzednich latach, o czym w rozdziale dotyczącym komplementarności.

Pomimo iż, w Gminie Szreńsk znajdują się miejscowości o jeszcze gorszych wskaźnikach społecznych i gospodarczych to skoncentrowanie negatywnych zjawisk na obszarach: Szreńska (kocentarcja mieszkaniowo-gospodarcza) i w części popegeerowskiej Miączyna Dużego (mieszkańcy starych popegeerowskich bloków długotrwale bezrobotni oraz ich dzieci)

Miejscowość Szreńsk usytuowana jest w centralno-zachodniej części gminy nad rzeką Mławką, w pobliżu ujścia rzeki Przylepnicy, przy trasie łączącej Sierpc z Mławą. Wieś jest siedzibą Gminy Szreńsk. Powierzchnia sołectwa wynosi 1893 ha, co stanowi 17% powierzchni gminy. Pod względem geograficznym miejscowość leży w obrębie mezoregionu Wzniesień Mławskich, które wchodzi w skład makroregionu zwanego Niziną Północnomazowiecką.

Szreńsk należy do starszych miejscowości powiatu mławskiego i charakteryzuje się bogatą historią, której wyrazem są liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków, tj. Kościół parafialny pod wezwaniem Świętego Wojciecha i Niepokalnanego Poczęcia NMP (zaliczany do najciekawszych na północnym Mazowszu kościołów późnogotyckich) wraz z licznymi rzeźbami i obrazami, m. in.: obrazem św. Barbary (2 połowa XVIII w.), rzeźbą Piety gotyckiej (1430 r.), rzeźbą Chrystusa Zmartwychwstałego i nagrobkiem Feliksa Szreńskiego (1546 r.) oraz zamek późnogotycki wraz z otoczeniem parkowym, wozownią i spichlerzem z XVI w. Poza wymienionymi obiektami na terenie wsi istnieje szereg obiektów o wysokiej wartości kulturowej, między innymi: kaplica cmentarna p.w. św. Barbary z 2 połowy XIX oraz budynki mieszkalne z przełomu XIX i XX w.

Przesłanką do podjęcia działań rewitalizacyjnych są przede wszystkim nasilające się problemy społeczne (bezrobocie, alkoholizm i in., które zostały omówione w części diagnostycznej dokumentu) w historycznej części Szreńska wskazanej do rewitalizacji, ponadto niezadowolający stan estetyczny i funkcjonalny obszaru centrum miejscowości skutkujący obniżeniem jakości użytkowanej przez mieszkańców przestrzeni publicznej oraz niską atrakcyjnością inwestycyjną obszaru. Utrudnienia funkcjonalne dotyczące zarówno ilości pomieszczeń w budynku GOK jak i ich dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz starszych ograniczają możliwości poszerzania oferty spędzania wolnego czasu i oferty kulturalnej, co utrudnia mieszkańcom integrację społeczną i sprzyja nasilaniu procesów marginalizacji

społecznej. Z tego też względu planuje się remont i modernizację Gminnego Ośrodka Kultury, który dzięki usunięciu barier architektonicznych i rozszerzeniu oferty kulturalnej będzie mógł pełnić funkcję inicjatora licznych przedsięwzięć społeczno-kulturalnych, integrujących społeczność lokalną. Problemy dotyczące braku bezpieczeństwa i możliwości integracji wiążą się także ze stanem Rynku. Zniszczone chodniki, braki w oświetleniu ulicy, brak wiaty przystankowej w wymaganym standardzie oraz małej architektury (ławek, koszy na śmieci) a także zieleni czynią tę ulicę, która otacza miejsce mające charakter rynku, mało przyjazną zagrażającą bezpieczeństwu jej mieszkańców.

Zabytkowy Park ma służyć mieszkańcom Szreńska, szczególnie części rewitalizowanej do integracji i wspólnego spędzania czasu i rekreacji. Stan tych terenów sprzyja obecnie różnym negatywnym społecznym zdarzeniom (picie alkoholu przez osoby ze środowisk dysfunkcyjnych szczególnie młodzieży, zachowaniom agresywnym itp.). W Szreńsku brak jest wyznaczonych tras rowerowych.

Zdjęcie 1. Centrum Szreńska wraz z widokiem na zabytkowy park.

Źródło: <http://www.zamki.pl/?idzamku=szrensk>

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje historycznie starą część Szreńska, obejmując następujące ulice: Budzyn, Batalionów Chłopskich, Dolna, Feliksa Szreńskiego, Mostowska, Plac Kanoniczny, Wiatraczna, 600-lecia Szreńska, Młyńska, Podzamcze, Parkowa, Wikariacka, Rynek oraz ul. Mławska do nr 5 za mostem w stronę Mławy.

Ulice te obejmują obszar, na którym jest Gminny Ośrodek Kultury i zabytkowy park z ruinami zamku, ścieżka rowerowa oraz planowany most dla pieszych na rzece Mławce. Teren Rynku w większej części znajduje się pod nadzorem konserwatorskim, a zabytkowy park wraz z zamkiem, budynkiem wozowni oraz bramą pod nadzorem konserwatorskim i archeologicznym.

Rynek jest nieoświetlony, częściowo zniszczone są ciągi pieszo – jezdne, wiat przystankowa wymaga wymiany. Również w zabytkowym parku brak jest małej architektury parkowej i rekreacyjnej, zniszczone są aleje, brak oświetlenia i monitoringu.

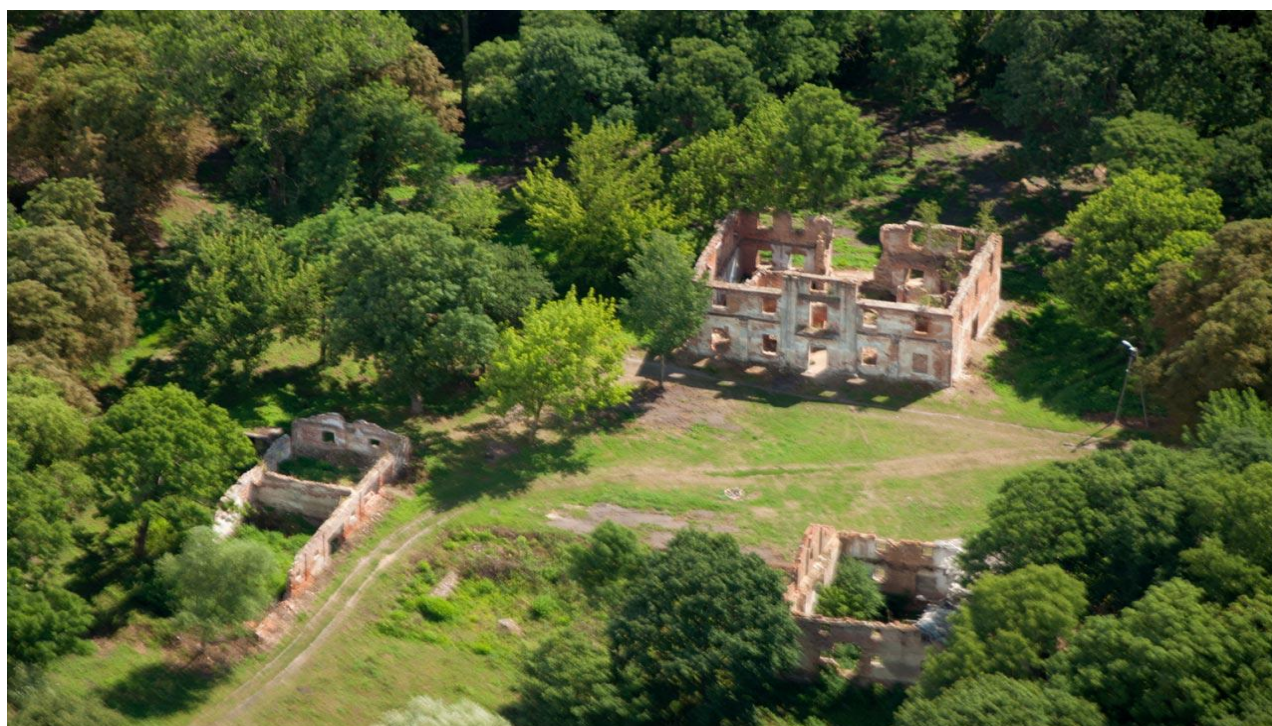
Budynek Gminnego Ośrodka Kultury wymaga gruntownej renowacji i termomodernizacji. Jest budynkiem nieprzystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych, a część pomieszczeń nie jest w pełni przystosowana do spełnienia funkcji edukacyjno-kulturalnej. Niektóre pomieszczenia wymagają gruntownego remontu aby stać się miejscem dla stowarzyszeń i organizacji.

Zabytkowy park jest terenem, na którym do spełniania swojej funkcji brak wytyczonych alei, małej architektury parkowej i rekreacyjnej. Aby udostępnić mieszkańcom wewnętrzną przestrzeń parku, należy przywrócić dawny układ alei, które uległy zatarciu. Istniejące aleje trzeba doświetlić a odtworzone oświetlić i wyposażyć także w urządzenia komunalne. Park jest miejscem bardzo ważnym dla mieszkańców między innymi ze względów historycznych .W obecnym stanie jest uznawany przez mieszkańców za miejsce, które szczególnie wymaga rewitalizacji i bezpośrednio przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, do integracji, aktywizacji oraz poprawi estetykę miejscowości i w konsekwencji wpłynie na zwiększenie ilości miejsc pracy i poprawę jakości życia mieszkańców Szreńska.

Zdjęcie 2. Pozostałości zamku w Szreńsku.

Źródło: polskiezabytki.

Zdjęcie 3. Park i zamek w Szreńsku – widok z lotu ptak

Źródło: <http://www.zamki.pl/?idzamku=szrensk>

W miejscowości brakuje również ścieżek rowerowych, kładki dla pieszych na moście w Szreńsku, mieszkańcy przechodzą na drugą stronę rzeki mostem przeznaczonym wyłącznie dla ruchu samochodowego. Brak ścieżki rowerowej jest uciążliwy dla mieszkańców korzystających z terenu nie tylko dla celów turystycznych ale przede wszystkim komunikacyjnym. Duża część mieszkańców Szreńska korzysta z roweru jako podstawowego środka komunikacji. Wiele dzieci i młodzieży wykorzystuje rower jako środek transportu umożliwiając im dotarcie z domu do szkoły, kładka poprawiłaby bezpieczeństwo drogowe mieszkańców Szreńska, Na terenie przeznaczonym do rewitalizacji znajdują się budynki mieszkalne również wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

Miączyn Duży leży w południowo-wschodniej części gminy Szreńsk. Pod względem powierzchniowym sołectwo plasuje się na pozycji środkowej wśród pozostałych sołectw zajmując 443,08 ha. Wieś znajduje się w odległości ok. 10 km od miejscowości gminnej Szreńsk. Od wschodu miejscowość graniczy z gminą Strzegowo.

Miejscowość cechuje dość wysoki potencjał przyrodniczy W sołectwie znajduje się pomnik przyrody ożywionej. Jest nim jesion wyniosły o wysokości ponad 16 m i obwód pnia (na wysokości 1,30 m): 3.06 m. Pomimo atrakcyjności obszaru, rozwój ruchu turystycznego jest niemożliwy ze względu na bardzo ubogą bazę turystyczno-rekreacyjną oraz dużą liczbę gospodarstw specjalistycznych –ferm drobiu – 8 kurników, których funkcjonowanie jest niezwykle uciążliwe dla mieszkańców i turystów ze względu na wydzielający się odór. Miejscowość Miączyn Duży jest społecznie i architektonicznie oraz przestrzennie podzielona na dwie części: wieś oraz obszar po byłym PGR. Stanowi to najpoważniejszy problem tej miejscowości, leży on u podstaw większości problemów związanych z codziennym funkcjonowaniem jej mieszkańców, relacjami społecznymi.

Mieszkańcy Miączyna Dużego, szczególnie społeczność popegeerowska, narzekają na brak miejsc atrakcyjnego spędzania wolnego czasu, co wiąże się bezpośrednio z niskim poziomem identyfikacji mieszkańców z terenem zamieszkania, której zagraża postęp procesu atomizacji społeczeństwa oraz już widoczne rozbicie na dwie społeczności: wiejską i popegeerowską Sposobem na ożywienie gospodarcze obszaru i poprawę jakości relacji społecznych wśród członków społeczności lokalnej jest budowa bazy turystycznej, mającej służyć poprawie jakości życia mieszkańców terenów popegeerowskich, zainteresowaniu mieszkańców rekreacją i sportem, podniesieniu atrakcyjności miejscowości i zwiększeniu skali integracji społecznej. Rewitalizacja obszaru przyczyni się również docelowo do integracji i pobudzeniu aktywności

społecznej mieszkańców terenu popegeerowskiego i umożliwi czynny wypoczynek w gronie rodzinnym, poprzez realizację projektów społecznych, które będą prowadzone integrujących mieszkańców.

Teren przeznaczony do rewitalizacji znajduje się we wschodniej części miejscowości i przylega do głównej drogi biegnącej przez miejscowość. Obejmuje tereny mieszkalne – bloki po byłym PGR, sąsiadującą z nimi świetlicę wiejską (znajdującą się po drugiej stronie ulicy), drogę gminną od świetlicy do terenu przeznaczonego na bazę turystyczną i połączony jest 240 metrowym odcinkiem drogi gminnej, który również w ramach projektu zostanie wyremontowany i rozbudowany o chodnik i oświetlenie oraz ścieżkę rowerową Na terenie przeznaczonym pod bazę znajdują się dwa połączone ze sobą stawy otoczone przestrzenią zieleni parkowej. Teren nie jest wyposażony w urządzenia komunalne i parkowe, które mogłyby służyć mieszkańcom w celach rekreacyjnych oraz przy realizacji projektów związanych z działalnością świetlicy. Teren ten obecnie stwarza przestrzeń do zachowań aspołecznych. Mieszkańcy Miączyna Dużego opowiadają się za przystosowaniem tego terenu do potrzeb rekreacyjnych, oczyszczeniem stawów, oświetleniem, wyposażeniem w urządzenia komunalne oraz małą architekturą parkową i rekreacyjną niezbędną dla spędzania czasu wolnego. Świetlica znajdującą na rewitalizowanym terenie łącznie z terenem tzw bazy turystycznej będzie podstawa działań rewitalizacyjnych skierowanych głównie do społeczności popegeerowskiej. Obecnie działa na rzecz głównie tego środowiska świetlica wiejska, z której korzystają głównie dzieci z tego środowiska spędzając tam gro czasu, ponieważ znajdują w tym miejscu zainteresowanie i pomoc w odrabianiu lekcji, czego nie otrzymują od rodziców. Działania świetlicy nie mają charakteru systematycznego, ukierunkowanego na osiągnięcie określonego celu społecznego Teren wokół świetlicy jest za mały na prowadzenie zajęć dla większej grupy dzieci i młodzieży nie mówiąc już o integracji z dorosłymi. Świetlica w połączeniu z terenem tzw. bazy pozwoli na zdecydowane poszerzenie działań społecznych dla środowiska popegeerowskiego w Miączynie Dużym poprzez realizację projektów.

Teren, na którym będzie realizowana inwestycja pn. Budowa bazy turystycznej jest położony na terenie działki o nr ew. 149/13 Droga od działki 149/9 przy której znajduje się świetlica do działki 149/13(teren do rewitalizacji) to droga gminna . Odcinek tej drogi to około 240m. Część drogi powiatowej (działka o nr ew. 159)na odcinku do końca działki zabudowanej oznaczonej nr 160/9 jest terenem do rewitalizacji w partnerstwie ze Starostwem, będzie tu przejście dla pieszych i chodnik od strony świetlicy.

MAPA OBSZARU REWITALIZACJI

LEGENDA:

- Obszar zdegradowany
- Obszar A przeznaczony do rewitalizacji / Sześć
- Obszar B przeznaczony do rewitalizacji / Między Duży
- Granice miejscowości

12. Potencjał i bariery Gminy Sześć

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Sześć w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.

Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie Gminy Sześć

Sfera	Potencjał	Bariery
Spoleczna	<ul style="list-style-type: none"> • Pojawiają się pojedyncze osoby z inicjatywą oraz społeczne grupy aktywności • Oferta oświatowa i infrastruktura opieki zdrowotnej na podstawowym poziomie • Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczności lokalne • Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalnosportowo-rekreacyjnej • Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa na potrzeby codziennego życia • Położenie przy drodze powiatowej, która zapewnia dogodne połączenia z drogami wyższej kategorii i pobliskimi ośrodkami miejskimi • Wysokie walory przyrodnicze do osiedlania się 	<ul style="list-style-type: none"> • W większości niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi • Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia • Podstawowa oferta kulturalnosportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych • Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza sieć kanalizacyjną) • Zły stan techniczny budynków mieszkalnych • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową gminy
Sfera przestrzenno - funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> • Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa na potrzeby codziennego życia • Bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa • Działania podejmowane przez Gminę Sześć w celu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan niektórych dróg na terenie Gminy • Na terenie Gminy zlokalizowano tylko drogi gminne i powiatowe, przez jej teren nie przebiegają natomiast szlaki komunikacyjne wyższej

	<p>rozwoju sieci kanalizacyjnej (budowa przydomowych oczyszczalni ścieków)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobre zaopatrzenie w infrastrukturę energetyczną (energia elektryczna) • Oferta oświatowa i infrastruktura opieki zdrowotnej na podstawowym poziomie 	<p>kategori, co hamuje rozwój gminy w kierunku rozwoju mieszkalnictwa i sfery gospodarczej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna • Brak sieci gazowej
Sfera Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre warunki do produkcji rolnej • Dobre warunki do prowadzenia agroturystyki • Położenie przy drodze powiatowej, która zapewnia dogodne połączenia z drogami wyższej kategorii • Niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu do obszarów położonych wokół miast i obszarów miejskich • Duże zasoby siły roboczej • Doświadczenie zawodowe mieszkańców wyniesione z tradycyjnych branż gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową gminy • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznym • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia • Formy ochrony przyrody, które ograniczają możliwość lokalizacji niektórych form działalności gospodarczej
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre warunki do wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych • Działania podejmowane przez Gminę Szreńsk w celu ztermomodernizowania budynków komunalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Duża część budynków na terenie gminy jest nieocieplona i znajduje się w złym stanie technicznym • System ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe • Występowanie na terenie Gminy zjawiska niskiej emisji • Nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji
Sfera środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne walory przyrodnicze • Liczne tereny zielone, doliny oraz enklawy przyrodnicze niezdeformowane antropogenicznie • Prawie cały obszar gminy znajduje się w zakresie różnorodnych form ochrony przyrody • Niski poziom hałasu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność krajobrazową gminy

	komunikacyjnego i zanieczyszczeń powietrza spowodowanych przez ruch tranzytowy	
--	---	--

Należy zauważyć, że wiele potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane. Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Obszar Gminy Szreńsk charakteryzuje czyste środowisko naturalne i walory krajobrazowe. To interesujące miejsce zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i osób w starszym wieku. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody w dużej mierze decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Z jednej strony jest to bariera dla dalszego rozwoju niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, z drugiej zaś strony, tkwi w tym również potencjał. Trzeba bowiem pamiętać, że walory przyrodnicze i związane z tym formy ochrony mogą stanowić atrakcyjne miejsce turystyczno – rekreacyjne, co z kolei może zostać wykorzystane do rozwoju agroturystyki. Ponadto nieskażone środowisko stanowi również niewątpliwy potencjał do rozwoju ekologicznego rolnictwa, a trzeba pamiętać, że popyt na zdrową, ekologiczną żywność jest coraz większy. W tym miejscu widoczne jest przenikanie się sfery gospodarczej ze sferą społeczną. Wykorzystanie potencjałów występujących w przestrzeni gospodarczej może przyczynić się do ograniczenia bezrobocia na terenie Gminy, a co za tym idzie do ograniczenia liczby osób dotkniętych problemami społecznymi i korzystających z pomocy GOPS. Trzeba też pamiętać, że jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy, dlatego rozwój Gminy w sferze gospodarczej bezpośrednio wpłynie na kondycję sfery społecznej. Należy również zauważyć, że wzrost liczby mieszkańców Gminy pośrednio może przyczynić się do poprawy sytuacji gospodarczej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Wśród nowych mieszkańców mogą znaleźć się przedsiębiorcze osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą na terenie Gminy, co z kolei przełoży się na ograniczenie liczby osób bezrobotnych i beneficjentów pomocy społecznej. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej na terenie Gminy w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów własnych Gminy, a tym samym do

zwiększenia jej możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej oraz środowiskowej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjne obiekty mieszkaniowe, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego. Niestety wyżej wymienione obszary są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy. Ogranicza to możliwości inwestycyjne, co wpływa na obniżenie atrakcyjności mieszkaniowej i gospodarczej, a to z kolei wpływa na spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy. Niemniejsze znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, złej jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju rolnictwa i agroturystyki. Niniejsze uwarunkowania z kolei przekładają się na spadek liczby mieszkańców i turystów odwiedzających Gminę, a także negatywnie oddziałują na kondycję finansową mieszkańców i samej jednostki samorządu terytorialnego.

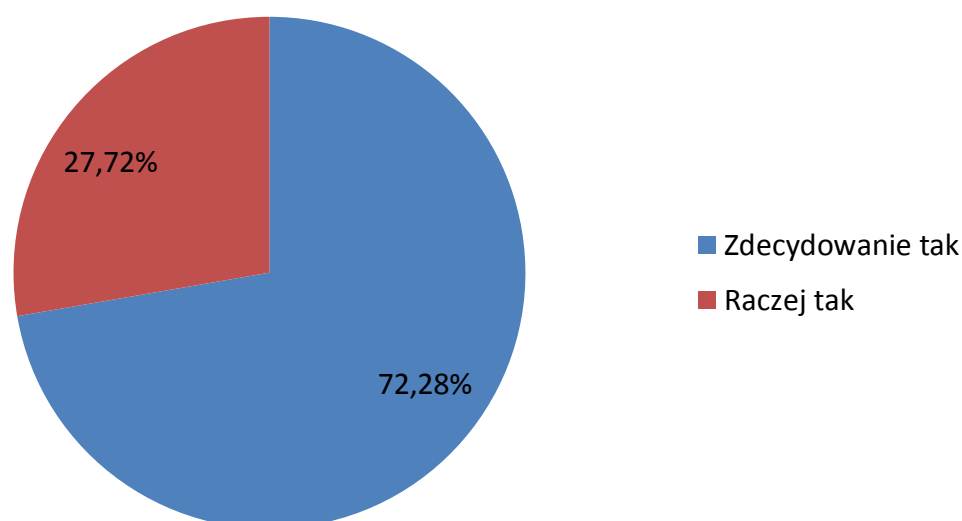
13. OPIS PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH ORAZ WNIOSKI DLA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji przebiega przy pełnej partycypacji mieszkańców Gminy Szeńsk. Warunkiem skutecznie przeprowadzonego programu ożywienia, jest dokładna diagnoza potrzeb oraz rozpoznanie obszarów problemowych występujących na terenie gminy Szeńsk. W tym celu mieszkańcy gminy poproszeni zostali do udziału w badaniu ankietowym, mającym na celu poznanie opinii mieszkańców na temat oceny potrzeby objęcia

gminy działaniami rewitalizacyjnymi oraz określenie obszarów najbardziej problemowych.

Celem badania jest identyfikacja problemów na terenie gminy Szreńsk występujących w sferze gospodarczej, społecznej, przestrzenno-technicznej, a także rozpoznanie potencjalnych szans rozwoju jednostki oraz barier utrudniających jej dalszy rozwój. W celu ustalenia powyższej kwestii respondenci poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie: *Czy Pan(i) zdaniem gminie potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk?*

Wykres 20. Ocena mieszkańców gminy Szreńsk dotycząca potrzeby objęcia jej obszaru Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Szreńsk.

Zdecydowana większość objętych badaniem respondentów, wyraziło pozytywną opinię na temat potrzeby podjęcia działań rewitalizacyjnych na terenie gminy. 72,28% mieszkańców opowiedziało się zdecydowanie za koniecznością przeprowadzenia kompleksowego programu ożywienia społeczno-gospodarczego, a 27,72% wyraziło umiarkowane poparcie dla niniejszej idei.

Jedną z kwestii, których wyjaśnienia władze gminy oczekiwały w procesie konsultacji społecznych było określenie przez mieszkańców tych obszarów gminy, które w ich mniemaniu,

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

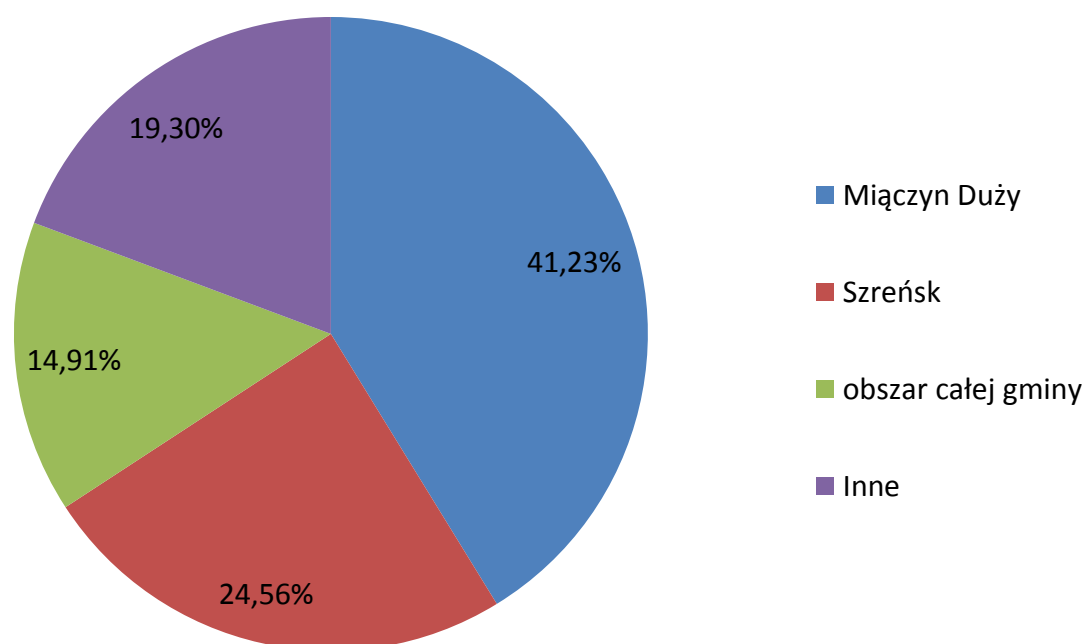
Unia Europejska
Fundusz Spójności

w sposób szczególny wymagają podjęcia działań naprawczych. Respondenci poproszeni zatem zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie: *Jaki obszar gminy powinien być Pan(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji? (Proszę podać zakres terytorium-jego granice oraz jaki jest Pan(i) związek z tym terenem(np. miejsce zamieszkania, dawne/obecne miejsce pracy, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, miejsce rekreacji i wypoczynku).*

Wśród respondentów opowiadających się za potrzebą poddania terenu gminy Szreńsk procesowi rewitalizacji, można wyróżnić 4 podstawowe kategorie odpowiedzi, podobne pod względem oczekiwanego zasięgu terytorialnego przyszłych działań rewitalizacyjnych.

Wykres 21. Obszary gminy wymagające objęcia lokalnym programem rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Szreńsk.

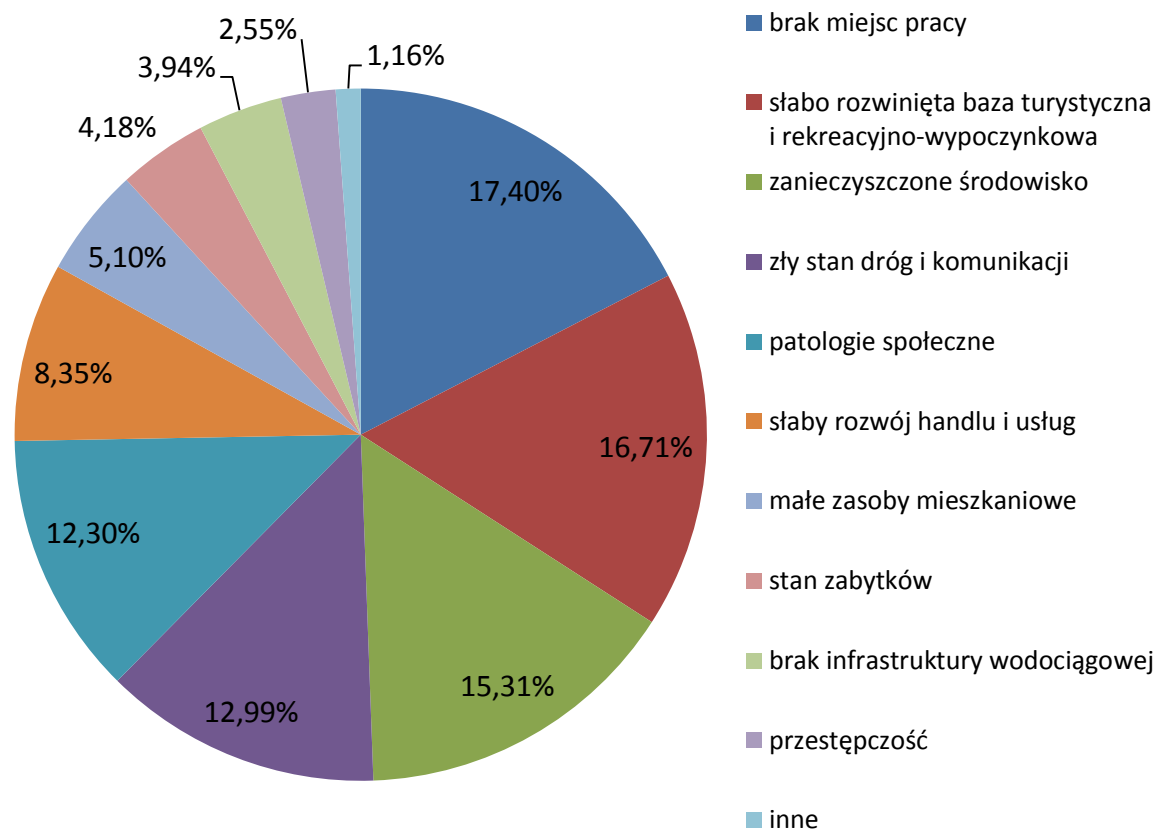
Analiza powyższych danych wskazuje, iż obszarami najbardziej zdegradowanymi, a przez to, w

spół sposób szczególnie wymagającymi objęcia programem rewitalizacji, są miejscowości Miączyn Duży (41,23%) oraz Sześć (24,56%). Jednoznaczne wskazanie niniejszych obszarów przez mieszkańców gminy, stanowi wyraźny wskaźnik sygnałny postępującego procesu ich społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej degradacji. Blisko 15% ankietowanych jako obszar proponowany do objęcia działaniami naprawczymi wskazało teren całej gminy Sześć (14,91%). Ze względu na występowanie stosunkowo wysokiej liczby pojedynczych wskazań, wyróżniono ponadto kategorię zbiorczą „Inne”, zawierającą propozycję objęcia programem następujących miejscowości: Rochnia (2,63%), Proszkovo (2,63%), Liberadz (1,76%), Ostrów (1,76%), Grądek (1,76%), Wola Proszkowska (1,76%), Ługi (0,88%), Sławkovo (0,88%), Bielawy (0,88%), Pączkovo (0,88%), Złotovo (0,88%), Miączyn Mały (0,88%), Mostovo (0,88%), Krzywki-Bośki (0,88%) oraz Doziny (0,88%).

Ilościowa ocena potrzeby objęcia gminy działaniami rewitalizacyjnymi wskazuje, iż zdaniem jej mieszkańców, jednostkę charakteryzuje wysoki stopień zdegradowania. Przyczyny tego stanu rzeczy mają charakter złożony i dotyczą wielu sfer życia, między innymi: jakości życia społecznego, rozwoju gospodarczego oraz warunków środowiskowych. Spośród, zaproponowanych w kafeterii odpowiedzi, czynników degradujących środowisko gminne, respondenci wybrali te, które ich zdaniem w największym stopniu wpływają na obecny stan. Dane umożliwiające określenie czynników wpływających na degradację obszaru, uzyskano na podstawie odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego Pan(i) zadaniem ten obszar gminy jest zdegradowany?*

W analizowanym pytaniu, ankietowani spośród zaproponowanej kafeterii odpowiedzi, mieli możliwość wyboru maksymalnie pięciu, ich zdaniem najważniejszych, czynników wpływających na degradację obszaru gminy. Podsumowując wypowiedzi ankietowanych, otrzymano 431 odpowiedzi, których wyniki procentowe przedstawione zostały na poniższym wykresie kołowym.

Wykres 22. Przyczyny degradacji obszaru gminy Szreńsk, w opinii jej mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Szreńsk.

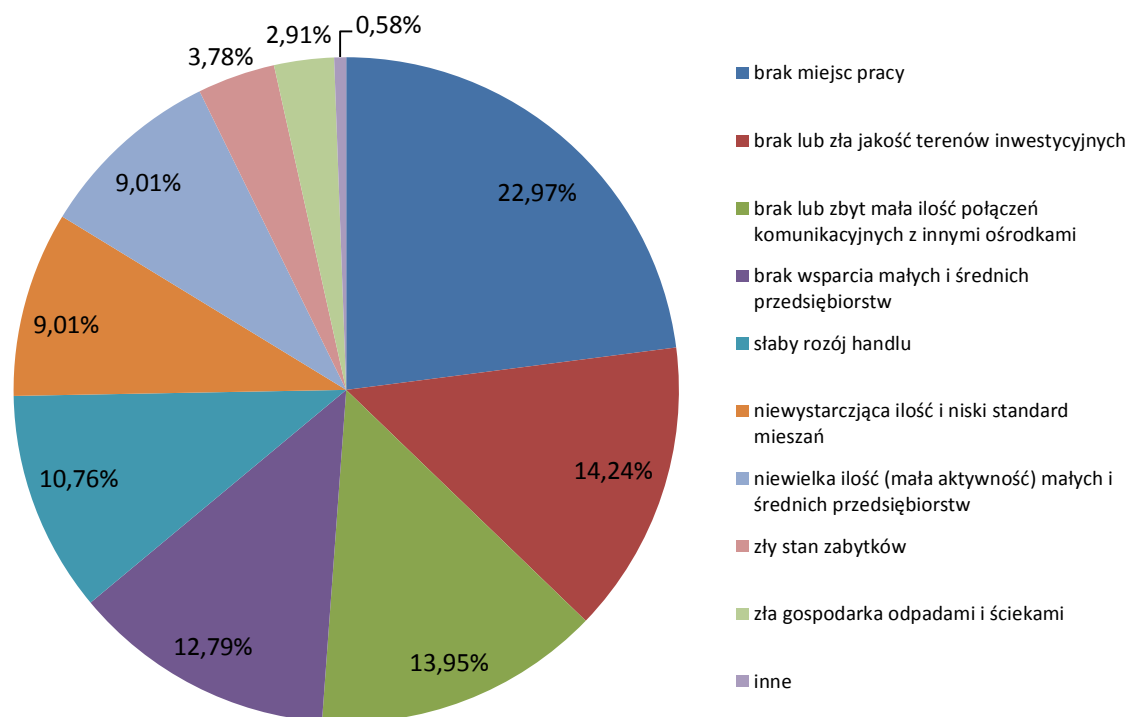
Główną przyczyną degradacji terenu gminy Szreńsk w opinii jej mieszkańców jest brak wystarczającej ilości miejsc pracy (17,40%) oraz słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa (16,71%). Wskazując obszary najbardziej problemowe stosunkowo duża część respondentów zwróciła również uwagę na zanieczyszczone środowisko (15,31%) oraz zły stan dróg i komunikacji (12,99%). Niepokojącym wskaźnikiem jest ponadto wysoka skala zjawisk patologicznych (12,30%), co wpływa niekorzystnie zarówno na jakość życia mieszkańców gminy, jak również oddziałuje na jej wizerunek inwestycyjny.

Na uwagę zasługuje ponadto kategoria „inne” (1,16%), w której jako przyczynę degradacji obszaru gminy wskazano: zły stan estetyczny skwerku w Szreńsku (0,23% wskazań), brak parkingu przy ośrodku zdrowia (0,23%), brak systemu monitoringu w Szreńsku (0,23%), brak

możliwości rekreacyjnych (0,23%) oraz zły stan estetyczny przestrzeni publicznej (0,23%).

Obszar gminy mieszkańcy oceniają jako zdegradowany na wielu płaszczyznach. Powodem tej oceny jest w dużej mierze skala problemów ekonomicznych, obniżających w sposób znaczący jakość życia mieszkańców oraz warunkujące rozwój gospodarczy gminy. Lokalny Program Rewitalizacji powinien zatem przyczynić się do kompleksowego rozwiązania rozpoznanych na terenie gminy problemów finansowych oraz zainicjować szereg korzystnych przemian gospodarczo-ekonomicznych.

Wykres 23. Najważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Szreńsk, w opinii jej mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Szreńsk.

W celu ustalenia powyższych uwarunkowań ekonomicznych wpływających na degradację terenu gminy, respondenci poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie: *Jakie problemy*

ekonomiczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji? Spośród, zaproponowanych w kafeterii odpowiedzi, mieszkańcy mieli do wyboru maksymalnie cztery, wpływających ich zdaniem w największej mierze na stan lokalnej gospodarki.

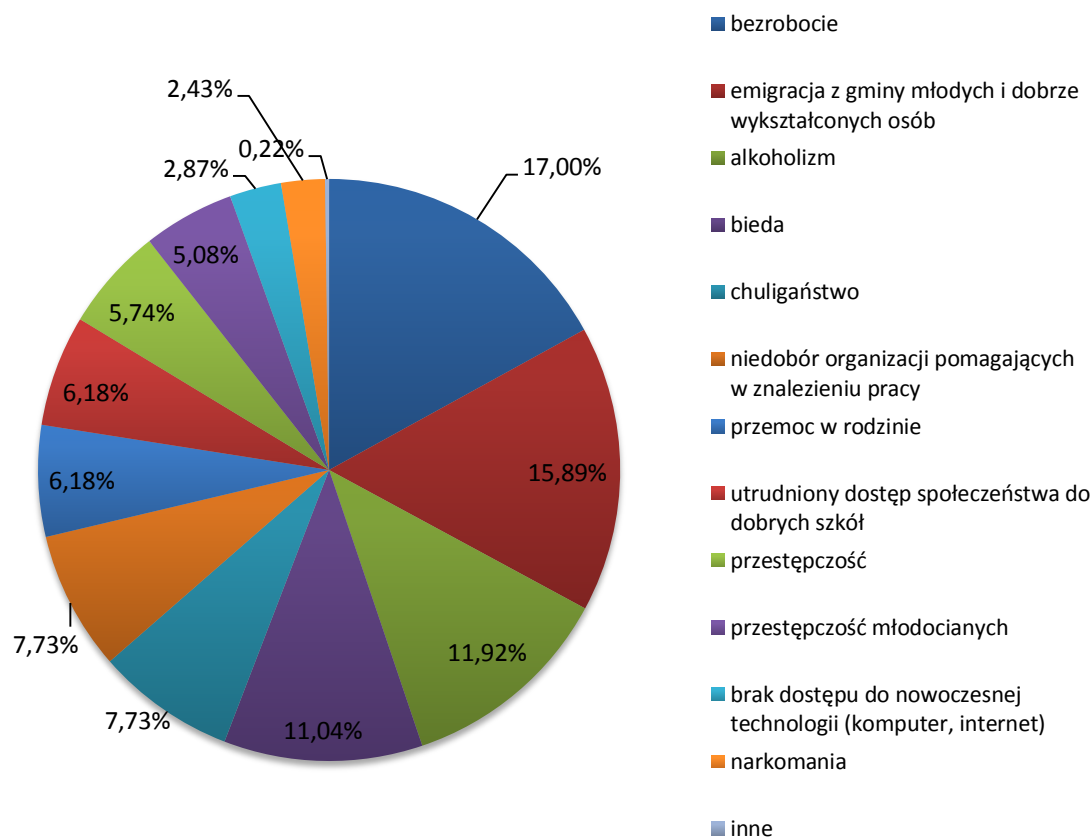
Podobnie jak w pytaniu poprzednim, wśród najpoważniejszych problemów ekonomicznych respondenci wskazali na brak miejsc pracy (22,97%) oraz brak lub złą jakość terenów inwestycyjnych (14,24%). Usytuowanie trudności ze znalezieniem zatrudnienia, w czołówce problemów zidentyfikowanych na terenie gminy, stanowi wyraźny sygnał do podjęcia kompleksowych działań systemowych, ukierunkowanych na poprawę konkurencyjności rynku pracy na terenie jednostki oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, stanowiącej podstawę rozwoju społeczno-gospodarczego. Poważnym problemem dla mieszkańców okazuje się ponadto brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami (13,95% wskazań), co osłabia atrakcyjność inwestycyjną gminy oraz utrudniają możliwość opłacalnego zarobkowania w bardziej oddalonych ośrodkach. Jako problem, którego rozwiązania mieszkańcy gminy oczekują w procesie rewitalizacji wskazany został brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (12,79%) oraz słaby rozwój handlu (10,76%). Wśród zjawisk o mniejszym znaczeniu dla stanu lokalnej gospodarki wskazany został zły stan zabytków (3,78%) oraz niewłaściwa gospodarka odpadami i ściekami (2,91%).

Przedstawione powyżej problemy ekonomiczne pozostają często w ścisłej korelacji ze sferą społeczną, warunkując występowanie na jej gruncie obszarów problemowych. Identyfikacja problemów ekonomiczno-gospodarczych stanowi zatem klucz do rozpoznania źródeł niekorzystnych zjawisk społecznych i umożliwia podjęcie efektywnych działań służących zapobieganiu i rozwiązywaniu.

W celu diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Szeńsk posłużyło pytanie: *Jakie problemy społeczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?*

Po zliczeniu wypowiedzi osób biorących udział w badaniu ankietowym, otrzymano 453 odpowiedzi, których wyniki procentowe przedstawione zostały na poniższym wykresie:

Wykres 24. Najważniejsze problemy społeczne w gminie Szreńsk, w opinii jej mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Szreńsk.

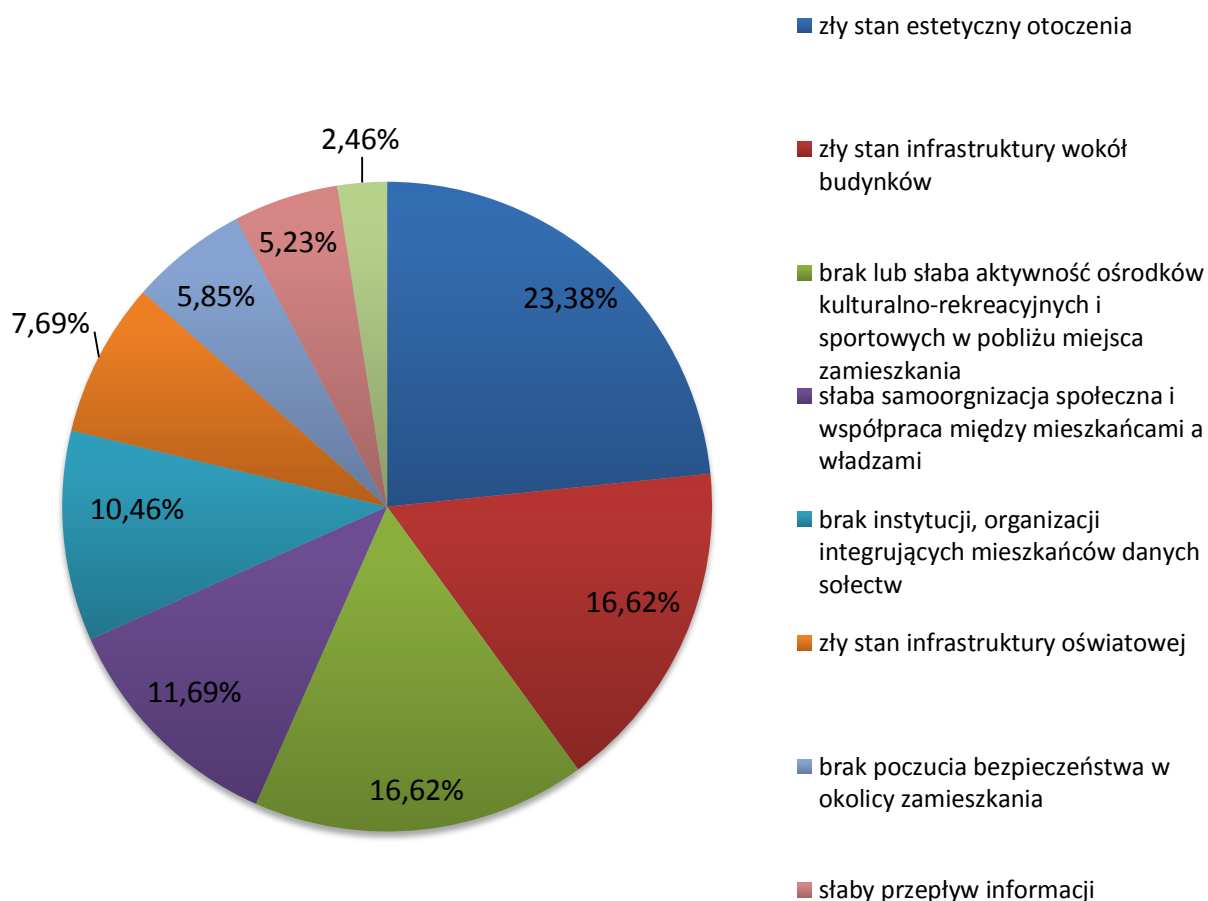
Wśród najważniejszych problemów społecznych, których rozwiązania oczekują mieszkańcy, najczęściej wymienianym jest bezrobocie (17,00%) oraz, powiązana z nim prawdopodobnie procesem sprzężenia zwrotnego, emigracja z terenu gminy osób młodych oraz dobrze wykształconych (15,89%). Stworzenie warunków do rozwoju lokalnego rynku zatrudnienia umożliwi podniesienie atrakcyjności gminy, a co za tym idzie, minimalizację zjawiska emigracji ludności w wieku produktywnym. Zatrzymanie ludzi młodych, będących głównym źródłem potencjału rozwojowego gminy, stanowić będzie, z dużym prawdopodobieństwem, impuls do dalszego rozwoju obszaru, a w konsekwencji przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców oraz minimalizacji poziomu ubóstwa, wskazywanego jako istotny problem społeczny przez 11,04% ankietowanych.

Jedynie 0,87% respondentów wśród społecznych czynników degradacji terenu gminy Szreńsk

wskazuje brak dostępu do nowoczesnych technologii a 2,43% z nich zauważa problem narkomanii.

Jednym z najważniejszych elementów procesu konsultacji społecznych jest ustalenie źródeł problemów obniżających ocenę jakości życia mieszkańców gminy. W celu skutecznego rozpoznania przyczyn jej obniżania, respondenci poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie: *Jakie problemy związane z jakością życia chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?* Spośród kafeterii odpowiedzi mieszkańcy zostali poproszeni o wybranie maksymalnie czterech, których rozwiązania oczekują w procesie rewitalizacji.

Wykres 25. Oczekiwane przez mieszkańców gminy Szreńsk efekty rewitalizacji związane z jakością życia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Szreńsk.

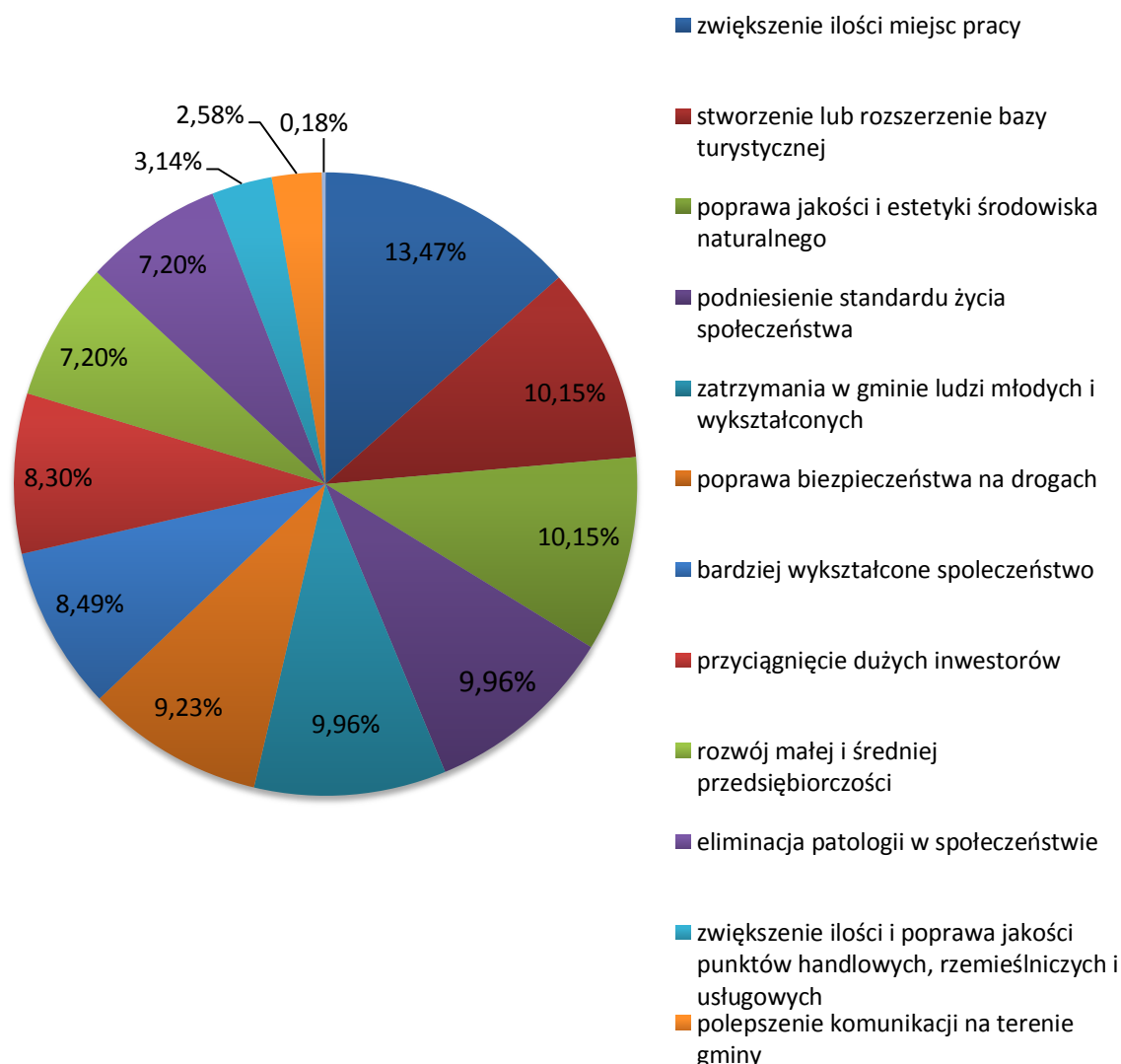
Wśród czynników wpływających najsilniej na jakość życia mieszkańców gminy Szreńsk, dominują problemy związane z estetyką i jakością szeroko rozumianej przestrzeni publicznej.

Jako główną przyczynę obniżenia standardu życia na terenie jednostki, respondenci uznali zły stan estetyczny otoczenia (23,38%) oraz zły stan infrastruktury wokół budynków (16,62%). Dodatkowo w procesie rewitalizacji oczekuje się efektów związanych ze stworzeniem i wzmocnieniem aktywności ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych (16,62%) oraz wzmocnienia procesów samoorganizacji społecznej oraz jak również stworzenie relacji współpracy pomiędzy obywatelami, a przedstawicielami władzy samorządowej (11,69%).

Stosunkowo rzadko mieszkańcy gminy wskazywali na brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy zamieszkania (5,85%) oraz słaby przepływ informacji (5,23%). 2,46% respondentów wskazało dodatkowo na inne obszary problemowe, wskazując: brak boiska sportowego, konieczność oczyszczenia stawów znajdujących się na terenie gminy, brak możliwości rekreacji, brak monitoringu przy ul. Rynek w Szreńsku, zbyt mały parking przy ośrodku zdrowia oraz niewystarczającą integrację społeczną mieszkańców.

W celu rozpoznania oczekiwanych efektów objęcia terenu gminy programem rewitalizacji respondentom zostało zadane następujące pytanie: *Jakie efekty zostaną według Pan(i) osiągnięte w procesie rewitalizacji?* Spośród kafeterii odpowiedzi, mieszkańcy zostali poproszeni o wybranie maksymalnie sześciu odpowiedzi, których wizualizację przedstawia poniższy wykres:

Wykres 26. Efekty rewitalizacji oczekiwane przez mieszkańców gminy Szreńsk.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Szreńsk.

Głównym rezultatem Lokalnego Programu Rewitalizacji oczekiwanym przez ankietowanych jest zwiększenie ilości miejsc pracy (13,47%), stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej (10,15%) oraz poprawa jakości i estetyki środowiska naturalnego (10,15%). Dodatkowo mieszkańcy gminy Szreńsk oczekują podniesienia standardu życia społeczeństwa (9,96%), zatrzymania w gminie ludzi młodych i wykształconych (9,96%) oraz poprawy bezpieczeństwa na drogach (9,23%).

Wśród oczekiwanych rezultatów programu ożywienia społeczno-gospodarczego, stosunkowo niewielu respondentów wymieniło zwiększenie ilości i poprawę jakości punktów handlowych (3,14%) oraz polepszenie stanu komunikacji na terenie gminy (2,58%).

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

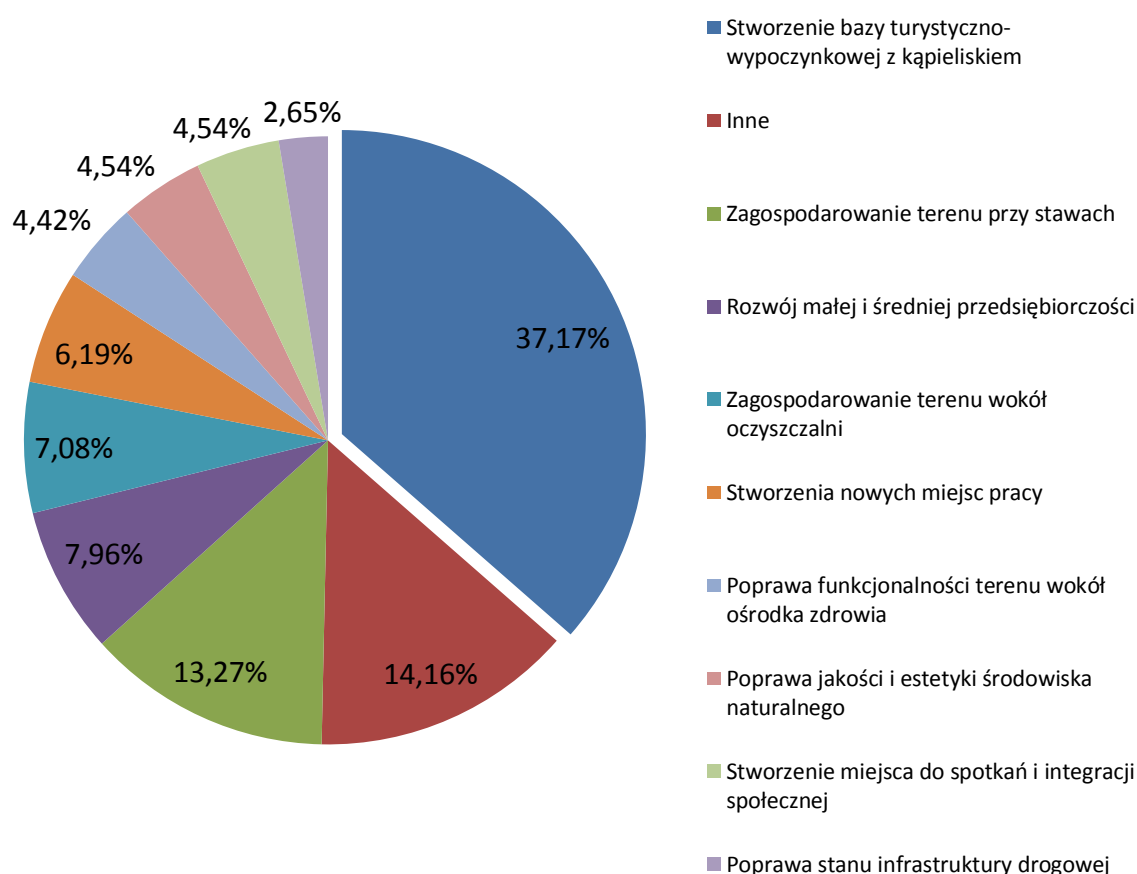

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Proces rewitalizacji gminy powinien zainicjować pojawienie się na terenie gminy Szeńsk nowych inicjatyw inwestycyjnych oraz społeczno-gospodarczych. W procesie konsultacji społecznych mieszkańcy wypowiadali się co do charakteru instytucji i organizmów gospodarczych, jakie w ich opinii zostać powinny powołane na terenie gminy. Propozycje mieszkańców obejmują głównie potrzeby inwestycyjne, w sferze społecznej zaś – powołanie organizacji i powstanie inicjatyw o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, opiekuńczym oraz integracyjnym. Ze względu na otwarty charakter pytania oraz wielość proponowanych koncepcji rozwojowych, konieczne było utworzenie 10 kategorii zbiorczych, których rozkład wizualizuje poniższy wykres:

Wykres 27. Oczekiwane przez mieszkańców gminy Szeńsk nowe inicjatywy gospodarcze.

Źródło: Opracowanie własne

na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Szeńsk.

Zdecydowanie najczęściej proponowaną przez ankietowanych inicjatywą gospodarczą jest

stworzenie na terenie gminy bazy turystyczno-wypoczynkowej z kąpieliskiem (37,17%). Drugim pod względem częstości wskazań proponowanym kierunkiem inwestycyjnym jest zagospodarowanie zaniedbanego terenu przy stawach wodnych (13,27%). Oczekiwane efekty realizacji programu ożywienia gminy dotyczą ponadto rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości (7,96%), zagospodarowania terenu wokół oczyszczalni (7,08%) oraz stworzenia nowych miejsc pracy (6,19%). Nieco rzadziej mieszkańcy wskazywali na potrzebę poprawy jakości i estetyki środowiska naturalnego (4,54%), stworzenie miejsca do spotkań i integracji społecznej (4,54%), poprawę funkcjonalności terenu wokół ośrodka zdrowia (4,42%) oraz stanu infrastruktury drogowej (2,65%).

Ponad 14% wszystkich wskazań stanowią liczne, pojedyncze koncepcje inwestycyjne, których wymienienie jest zasadne w celu dokładnej analizy potrzeb mieszkańców. Wśród odpowiedzi wykraczających poza możliwości kategoryzacji, mieszkańcy wymienili między innymi: potrzebę stworzenia siłowni na świeżym powietrzu, budowę boiska sportowego, rewitalizację parku w Szreńsku, budowę marketu spożywczego w Szreńsku, instalację systemu monitoringu na Rynku w Szreńsku, budowę parkingu przy Szkole Podstawowej w Szreńsku, rozbudowę sieci kanalizacji, pojawienie się nowych inicjatyw kulturalnych i edukacyjnych, budowę nowych mieszkań, kontynuację budowy i oświetlenie drogi w Proszkowie, budowę chodników przy drodze w Proszkowie, remont remizy w Ługach oraz zabezpieczenie urwiska przy drodze Ługi-Glinki.

14. Planowany efekt rewitalizacji oraz wizja, cele i kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych

Wizja określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja stanowi opis oczekiwanego stanu na obszarze rewitalizacji - w wyniku przeprowadzonej interwencji.

WIZJA

W wyniku realizacji działań rewitalizacyjnych obszary do rewitalizacji w miejscowościach Szreńsk oraz Miączyn Duży staną się miejscami ożywionymi i zdrowszymi społecznie, o podwyższonej jakości życia.

Tak sformułowana wizja zostanie zrealizowana przez dwa główne cele strategiczne oraz odpowiadające im kierunki działań i konkretne zadania. Należy zaznaczyć, że zaplanowane do realizacji zadania stanowią odpowiedź na zgłoszone przez mieszkańców potrzeby. Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców w procesie rewitalizacji, odbyło się spotkanie dotyczące oczekiwań mieszkańców. Podczas spotkania, przeprowadzono debatę odnośnie przedsięwzięć jakie powinny zostać ujęte w Programie Rewitalizacji.

Mieszkańcy terenów przeznaczonych do rewitalizacji zaproponowali następujące działania projektowe:

- organizację zajęć dla dzieci i osób starszych,
- szkolenia i kursy dla osób bezrobotnych,
- poradnictwo prawne dla osób najbardziej potrzebujących,
- wyjazdy integracyjne (do kina, teatru itp.) dla różnych grup wiekowych i społecznych,
- budowę instalacji solarnych,

Dyskusja przeprowadzona podczas tego spotkania pozwoliła na sformułowanie następujących strategicznych celów rewitalizacji:

Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali bezrobocia i wynikających z niego problemów społecznych

W ramach pierwszego celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do ograniczenia skali bezrobocia, które jest jednym z głównych problemów na przedmiotowym obszarze i implikuje zjawiska kryzysowe w pozostałych przestrzeniach rewitalizacji. Zakłada się, że działania szkoleniowe i aktywizujące osoby bezrobotne wpłyną na ograniczenie tego negatywnego zjawiska, jak i innych problemów bezpośrednio z nim powiązanych tj.:

- problemów społecznych – zatrudnienie osób bezrobotnych i biernych zawodowo również przy realizacji projektów inwestycyjnych przyczyni się do ograniczenia takich negatywnych zjawisk jak ubóstwo, dysfunkcje społeczne, przestępczości czy uzależnienia;
- dużej liczby beneficjentów pomocy społecznej – ograniczenie liczby bezrobotnych, wpłynie na zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej, które obecnie pobierają świadczenia właśnie z powodu bezrobocia;

- problemu spadającej liczby mieszkańców Gminy – większa liczba miejsc pracy na przedmiotowym obszarze zachęci potencjalnych mieszkańców do osiedlania się, co wpłynie na wzrost ogólnej liczby mieszkańców Gminy Szreńsk;
- złych warunków mieszkaniowych – posiadanie pracy wpłynie na budżet poszczególnych gospodarstw domowych, co spowoduje, że mieszkańcy chętniej będą prowadzić działania modernizacyjne i remontowe swoich mieszkań. Drugim zasadniczym aspektem jest ograniczenie problemów społecznych, które występują na terenie rewitalizowanym i które są bezpośrednio związane z występującym bezrobociem. Dlatego też w ramach pierwszego celu strategicznego zaplanowano działania skierowane do dzieci i młodzieży (dodatkowe zajęcia) oraz nieodpłatne doradztwo prawne. Przewiduje się, że niniejsze przedsięwzięcia doprowadzą przede wszystkim do podniesienia kompetencji kluczowych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (co przełoży się na lepsze osiągnięcia w nauce, a w dalszej przyszłości wpłynie na ograniczenie bezrobocia i wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Szreńsk) oraz aktywizacji społecznej mieszkańców i ich integracji.
- Brak bezpieczeństwa – podjęcie pracy oraz udział w projektach społecznych na rzecz bezrobotnych zmniejszy ilość przestępstw i wykroczeń, przyczyni się do tego również nowe oświetlenie ulic oraz monitoring i przejścia dla pieszych.
- Rewitalizacja w Miączynie wpłynie pozytywnie na postawy życiowe szczególnie dzieci i młodzieży na terenie popegeerowskim oraz pozwoli na integrację społeczną środowiska i zachęci do prowadzenia zdrowego, aktywnego stylu życia.

Cel strategiczny 2. Dostosowanie infrastruktury gminnej na terenie przeznaczonym do rewitalizacji w celu poprawy dostępności do usług społecznych. W ramach celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do rozwiązania drugiego głównego problemu zidentyfikowanego na przedmiotowym obszarze - nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej. Pierwszym z działań rewitalizacyjnych jest rewitalizacja ścisłego centrum Szreńska : Rynek, budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych, rewitalizacja zabytkowego parku w Szreńsku, zagospodarowanie terenów zielonych, rewitalizacja Gminnego Ośrodka Kultury poprzez zwiększenie powierzchni, poprawa stanu technicznego. Projekt umożliwi wygodne korzystanie z infrastruktury około drogowej w Szreńsku mieszkańcom i osobom przyjezdnym a także zachęci potencjalnych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej, zapewni warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego, co wpłynie na jakość życia mieszkańców, ich

integrację, a przede wszystkim na ich zdrowie. Ponieważ wśród problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano dysfunkcje społeczne, brak zaangażowania i apatię mieszkańców, do realizacji poszczególnych przedsięwzięć np. w ramach zadania zagospodarowanie terenu z rewitalizacją zabytkowego parku mogą zostać zaangażowani mieszkańcy Szreńska. Ich zaangażowanie na etapie tworzenia nowych wspólnych przestrzeni może polegać np. na pomocy w uporządkowaniu terenu oraz sadzeniu roślin. Znacznie większy udział przewiduje się na etapie eksploatacji parku i GOK – mieszkańcy będą dbać o jego utrzymanie w odpowiedniej kondycji - wspólne prace sezonowe i porządkowe polegające np. na przycinaniu trawy, podlewaniu roślin itp., wpłynie na ich integrację i włączenia w życie lokalne oraz budowania poczucia dobra wspólnego. Niniejsze przedsięwzięcie przyczyni się przede wszystkim do polepszenia warunków życia mieszkańców zdegradowanych terenów, a także pośrednio mogą wpłynąć na włączenie społeczne i zaangażowanie osób wykluczonych społecznie w życie publiczne. Przedmiotowe inwestycje będą miały także pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Termomodernizacja budynku GOK oraz instalacje odnawialnych źródeł energii przyczynią się do zwiększenia efektywności energetycznej oraz ograniczenia emisji CO₂, co bezpośrednio będzie skutkowało poprawą jakości powietrza na terenie Gminy oraz pośrednio pozytywnie wpłynie na zdrowie i życie wszystkich mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Zasadniczym przedsięwzięciem mającym na celu rozwiązanie problemu jakim jest nieodpowiednia infrastruktura techniczna i społeczna, jest remont i przebudowa GOK w Szreńsku, rewitalizacja ścisłego centrum miejscowości Szreńsk i rewitalizacja zabytkowego parku w Szreńsku, który dla mieszkańców Szreńska ma znaczenie historyczne. Niniejsze przedsięwzięcie wpłynie na podniesienie standardu życia mieszkańców, i zapewni lepsze warunki życia. Podsumowując, trzy wymienione wyżej zadania przyczynią się do rozwiązania problemu osób dysfunkcyjnych (bezrobotnych, ubogich, wykluczonych) oraz nieodpowiedniej infrastruktury społecznej i technicznej na obszarze rewitalizowanym.

Budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej w Miączynie Dużym, doposażenie Świetlicy Wiejskiej i zagospodarowanie terenu wokół niej, zbudowanie trasy pieszo-jezdnej oraz przejścia dla pieszych będzie służyć poprawie jakości życia mieszkańców terenu popegeerowskiego oraz pobudzi zainteresowanie mieszkańców rekreacją i sportem, zwiększy integrację społeczną oraz zmieni postawy życiowe z biernych na czynne. Budowa terenu posłuży integracji i pobudzeniu aktywności społecznej a także umożliwi czynny wypoczynek w gronie rodzinnym.

Przewiduje się, że ich realizacja spowoduje przede wszystkim:

- wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji - odpowiednia infrastruktura zachęci przedsiębiorców do lokowania działalności gospodarczej na tym terenie;
- poprawę jakości środowiska – budynek GOK charakteryzujące się odpowiednimi standardami energetycznymi i odpowiednią infrastrukturą kanalizacyjną przyczynią się do poprawy jakości powietrza, wód oraz gleb na terenie rewitalizowanym;
- poprawę warunków życiowych – właściwa infrastruktura drogowa korzystnie wpłynie na komfort życia i codzienne funkcjonowanie wszystkich mieszkańców Szreńska i Miączyna Dużego oraz osób przyjeżdżających. Wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych ograniczy zapotrzebowanie na paliwa kopalne i obniży koszty związane z utrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach. Działania termomodernizacyjne wyeliminują problem jakim jest występowanie pleśni i grzyba w nieocieplonym budynku GOK
- ograniczenie problemów społecznych - odpowiednie warunki do spędzania wolnego czasu wpłynie korzystnie na stosunki społeczne mieszkańców, co przełoży się na poprawę relacji rodzinnych, większą aktywność społeczną oraz integrację społeczną a przede wszystkim stworzy dzieciom i młodzieży właściwe warunki rozwoju i kształtowanie pożądanym społecznie postaw. Oprócz rozwiązania wyżej wskazanych problemów zakłada się, że działania rewitalizacyjne pośrednio przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy – wzrost liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wyniku przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych wpłynie na wzrost dochodów Gminy Szreńsk, co spowoduje, że będzie ona miała więcej środków na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy i poprawę jakości środowiska.

Rewitalizacja obszaru wyznaczonego w Miączynie Dużym obejmująca w części inwestycyjnej budowę przejścia dla pieszych do bloków mieszkalnych po byłym PGR przez drogę powiatową do świetlicy wiejskiej w Miączynie Dużym, wyposażenie świetlicy środowiskowej w Miączynie Dużym, zagospodarowanie terenu wokół rzeczonyj świetlicy, poprawienie stanu drogi gminnej na odcinku 240 metrów od świetlicy wiejskiej do zaplanowanej bazy turystyczno - rekreacyjnej wraz z chodnikiem i ścieżką rowerową, budowę bazy turystyczno - rekreacyjnej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budowę zalicznikowej linii kablowej ,4kV oświetlenia ulicznego i budowę latarni oświetleniowej pozwoli

Reasumując należy stwierdzić, że planowany efekt rewitalizacji stanowi odpowiedź na

przeprowadzona diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych. Natomiast cele wyznaczone do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szeńsk na lata 2016-2023 są adekwatne do potrzeb, a ich osiągnięcie spowoduje eliminację lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji.

15. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W LATACH 2016-2023 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA

Zadania inwestycyjne o charakterze rewitalizacyjnym planowane do zrealizowania w latach 2016-2023 będą nakierowane w dużej mierze na ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów rewitalizowanych celem znacznego ograniczenia występujących na nich problemów, którym nie daje się przeciwdziałać tradycyjnymi metodami.

Wiele z zrewitalizowanych projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie bowiem generowało nowe miejsca pracy dla mieszkańców obszarów uznanych za zdegradowane, dzięki czemu powinien obniżyć się na tych terenach m.in. poziom ubóstwa, bezrobocia oraz przestępczości. Ponadto, powinna poprawić się również estetyka terenów rewitalizowanych, a także stan techniczny obiektów zabytkowych. Na skutek poprawy stanu technicznego infrastruktury edukacyjno – sportowo - kulturalnej powinno również nastąpić ożywienie kulturalno-rekreacyjne wśród mieszkańców.

Realizacja inwestycji rewitalizacyjnych na terenie gminy Szeńsk ma bardzo silne poparcie ze strony wielu partnerów. Wszystkie instytucje, podmioty gospodarcze a także mieszkańcy gminy, bardzo aktywnie włączają się zarówno w proces przygotowawczy jak i realizacyjny poszczególnych inwestycji. Udzielone wsparcie dla działań rewitalizacyjnych ze strony ww. podmiotów pozwala sądzić, iż *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szeńsk* na lata 2016-2023 spełni swoje cele. Podczas realizacji Programu z pewnością liczba partnerów będzie się systematycznie zwiększała.

16. PLAN ZADAŃ NA LATA 2016-2023

Przedsięwzięcia inwestycyjne planowane w ramach Programu Rewitalizacji będą się koncentrowały przede wszystkim na działaniach, które w swej konsekwencji przyczynią się do

poprawy jakości życia mieszkańców terenów zdegradowanych gminy Szreńsk, modernizacji infrastruktury niezbędnej do rozwoju gminy, ochronie zabytkowych części gminy a także poprawy jego estetyki. Lista tych inwestycji będzie systematycznie uzupełniana o nowe pozycje generowane przez lokalnych partnerów. W dużej mierze będą to więc działania podyktowane bieżącymi potrzebami lokalnymi. Planowane zadania realizowane będą zarówno przez gminę Szreńsk, jak i beneficjentów zewnętrznych.

Lista projektów głównych

Projekty wyznaczone do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 są odpowiedzią na postawione cele. Ich wdrożenie jest niezbędne do rozwiązania zdiagnozowanych sytuacji problemowych.

Główne projekty rewitalizacyjne to takie, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże zdiagnozowanych sytuacji problemowych

Tab. nr 15 Planowane rewitalizacyjne zadania priorytetowe- główne

Cel rewitalizacji	Tytuł przedsięwzięcia społecznego	Organizator/realizator , czas i wartość realizacji	Partnerzy społeczni	Adresaci /beneficjenci społeczni	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Uzasadnienie	Rezultaty
<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>	<p>*1. „Festyn rodzinny „Mama, Tata i ja”</p>	<p>GOK, GOPS Cyklicznie 2018 - 2023 Wartość projektu 30 000, RPOWM/ PROW/ Budżet Gminy</p>	<p>Gmina Szreńsk Placówki oświatowe, Policja, Stowarzyszenia</p>	<p>Spolecność lokalna Szreńska i Miączyna Dużego zagrożona problemami uzależnień i wykluczeniem. Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączynie Dużym</p>	<p>Impreza plenerowa związana z Dniem Matki, Dniem Ojca i Dniem Dziecka, organizowane w Szreńsku. Podczas festynu całe rodziny będą uczestniczyć w konkursach sportowych (np. mecz piłki nożnej, mecz piłki siatkowej, gry zręcznościowe), zabawach, konkursach i prezentacjach artystycznych, konkursach i występach muzycznych itp.</p>	<p>Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku”</p>	<p>Projekt pozwoli zwiększyć integrację mieszkańców, szczególnie umocni więzi rodzinne i międzypokoleniowe. Wskaże zdrowy wypoczynek i przełamanie barier społecznych poprzez uczestnictwo w zabawie bez użycie całych rodzin, wraz z dziadkami. Projekt zakłada wzajemne przekazanie doświadczeń seniorów dzieciom i odwrotnie.</p>	<p>zintegrowanie osób starszych, dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych; -aktywne uczestnictwo rodzin w wydarzeniu; -eliminacja zachowań agresywnych i ukształtowanie nowych postaw ; -dobra zabawa bez używek, wzrost aktywności społecznej;</p>

							Dzięki niemu promowane będzie uczestnictwo w życiu społecznym zarówno ludzi młodych, jak i starszych, często skazanych na wykluczenie społeczne.	
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	2,,Warsztaty i plener malarski”	GOK, Świetlica Wiejska w Miączynie Dużym 2017 - 2023 Wartość projektu 25 000, RPOWM, Budżet Gminy	Klub Seniora „Kwiat Jesieni”, GOPS, placówki oświatowe,	Dzieci i młodzież oraz osoby w wieku emerytalnym oraz niepełnosprawni Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączynie Dużym	Projekt jest skierowany do trzech grup uczestników: - dzieci i młodzież - osoby w wieku emerytalnym. Jego pierwszym etapem będą warsztaty malarskie skierowane do osób pragnących poznać podstawy malarstwa lub poszerzyć swoje umiejętności. Uczestniczyć w nich będą mogli wszyscy zainteresowani ze szczególnym nastawieniem na	Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku Renowacja Rynku w miejscowości Szreńsk. Projekt w Miączynie Dużym(świetlica przejście, ciąg pieszo-jezdny baza turystyczno rekreacyjna)	Projekt zaproponuje atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, stworzy możliwość rozwijania zainteresowań i zaspokoi potrzebę integracji.	udział osób niepełnosprawnych i starszych oraz integracja społeczna grup biorących udział w projekcie ukształtowanie postaw aktywnych uczestników kultury; - uzyskanie odpowiedniego efektu w postaci wystawę poplenerową;

					<p>osoby niepełnosprawne i starsze. Następnie uczestnicy warsztatów wezmą udział w 2 – dniowym plenerze malarskim na Rynku w Szreńsku i w Zabytkowym Parku Pałacowym. Ostatnim etapem projektu będzie wystawa poplenerowa zaprezentowana mieszkańcom gminy w sali GOK.</p>			
<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów</p>	<p>3.,,Teatr dla każdego”</p>	<p>GOK Świetlica Wiejska w Miączynie Dużym 2017-2023, Wartość projektu 15 000, RPOWM, Budżet Gminy</p>	<p>Placówki oświatowe, GOPS, Klub Seniora „Kwiat Jesieni”, Stowarzyszenie SKW Miączynianki</p>	<p>Dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, osoby dorosłe bezrobotne oraz niepełnosprawne i z miejscowości Szreńsk i Miączyn Duży Miejsce realizacji</p>	<p>Projekt obejmuje trzy grupy odbiorców: dzieci, młodzież i osoby dorosłe z zainteresowaniami i uzdolnieniami aktorskimi. Będą oni uczestniczyć w warsztatach</p>	<p>Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku. Projekt w Miączynie Dużym(świetlica przejscie, ciąg pieszo-</p>	<p>Istnieje potrzeba dostępu i uczestnictwa w kulturze mieszkańców, którzy mają utrudniony dostęp do tego rodzaju usług ze względu na niepełnosprawno</p>	<p>dostęp do kultury osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; -aktywność mieszkańców w podejmowanych działaniach; - przedstawienia teatralne dla mieszkańców w</p>

społecznych.				projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączyńce Dużym	teatralnych i choreograficznych. Następnie będą mieli zorganizowane trzy wyjazdy do teatrów. To będzie podstawą do zapoczątkowania działalności grupy teatralnej, która będzie przygotowywać dla społeczności lokalnej przedstawienia teatralne i występy z okazji świąt narodowych itp.	jezdny baza turystyczno rekreacyjna)	ść, bariery ekonomiczne i społeczne. Projekt ten to umożliwi. Zapewni też dobrą promocję wśród mieszkańców gminy dobrego i twórczego spędzania czasu wolnego.	wykonaniu uczestników projektu;
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	4., „Od bierności do aktywności”	GOPS, 2017-2023, Wartość projektu 55 000, RPOWM, Budżet Gminy	Gmina Szreńsk, GOK, Świetlica Wiejska w Miączyńce Dużym	Osoby 40+ zagrożone wykluczeniem społecznym z terenu miejscowości Szreńsk i Miączyńce Duży Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączyńce Dużym	Grupę docelową stanowi 15 osób bezrobotnych w wieku 40+, kwalifikujących się do świadczeń z pomocy społecznej. Uczestnicy zostaną objęci zróżnicowanym wsparciem w oparciu o	Przebudowa GOK w Szreńsku Projekt w Miączyńce Dużym (świątelnia przejście, ciąg pieszo-jezdny baza turystyczno rekreacyjna)	Projekt odnosi się do problemów występujących na terenie gminy Szreńsk, głównie bezrobocia. Pomoże zwiększyć aktywność, samodzielność zawodową, społeczną osób bezrobotnych na	Zaktywizowanie zawodowe uczestników projektu i podjęcie przez przynajmniej część tych osób działań zawodowych. Uniezależnienie się ekonomicznie od pomocy społecznej

					<p>zastosowanie instrumentów aktywnej integracji, wynikających z przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjałów uczestników. Uczestnicy skorzystają z instrumentów ukierunkowanych na znalezienie zatrudnienia.</p> <p>W związku z powyższym zaplanowano zastosowanie instrumentów aktywnej integracji realizowanych przez pracownika socjalnego, psychologa, doradcę zawodowego, terapeuty, informatyka, wykonawcę usług.</p>	<p>rynku pracy. Poza tym przyczyni się do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych, zapobiegnie szerzeniu się destrukcyjnych postaw oraz zwiększy integrację w środowisku osób bezrobotnych 40+ zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzięki realizacji tego projektu poprawi się jakość życia mieszkańców gminy Szreńsk</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>Instrumenty aktywnej integracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kurs zawodowy (krawiectwo, wózki widłowe i inne wg potrzeb) - aktywizacja zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, społeczna - przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie i podwyższenie kwalifikacji zawodowych 			
<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>	<p>5., „Młodzi aktywni, kreatywni, odpowiedzialni ...”</p>	<p>GOPS, 2019-2020, Wartość projektu 90 000, RPOWM, Budżet Gminy</p>	<p>GOK, stowarzyszenia, Gmina Szreńsk, Świetlica Wiejska w Miączynie Dużym</p>	<p>Młodzież w wieku od 15 do 25 roku życia z rodzin bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych i patologicznych z Miączyna Dużego i Szreńska Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do</p>	<p>Młodzi ludzie sami nie potrafią dostrzec pomocnej roli komputera i Internetu, wyjazdów integracyjnych, wydobyć z siebie zasobów, odkryć tajemniczych sił i potencjalnych</p>	<p>Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku, Renowacja zabytkowego parku w Szreńsku</p>	<p>W gminie Szreńsk, w szczególności w samym Szreńsku, bezrobocie - i wynikające z niego postawy życiowe oraz bieda i jego dziedziczenie – jest jednym z głównych</p>	<p>Zmiana postaw społeczno – zawodowych młodzieży biorącej udział w projekcie, zaangażowanie tych osób w inne projekty społeczne, rozeznanie w obecnym rynku</p>

				<p>rewitalizacji w Szeńsku i Miączyńce Dużym</p>	<p>zdolności do samorealizacji. Dlatego wskazany jest kompleksowy system wsparcia, który pomoże młodzieży w rozwiązywaniu dręczących ją problemów, prawidłowo ukształtuje jej osobowość, światopogląd, stosunek do ludzi i świata. W związku z powyższym zaplanowano zastosowanie instrumentów aktywnej integracji (aktywizacji zawodowej – coaching, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej) realizowanych przez pracowników</p>		<p>problemów społecznych. Próby zmiany postaw u ludzi dorosłych kończą się często niepowodzeniem, należy więc zadbać o ich dzieci, aby nie odziedziczyły postawy życiowej rodziców. Projekt pn. „Młodzi aktywni, kreatywni, odpowiedzialni...” pomoże grupie młodzieży ze środowisk wykluczonych na integrację oraz aktywność zawodową i odpowiedzialność w życiu osobistym</p>	<p>pracy, nabycie przez uczestników projektu konkretnych umiejętności radzenia sobie z wszystkimi czynnościami związanymi ze znalezieniem pracy.</p>
--	--	--	--	--	---	--	---	--

					<p>socjalnych, psychologa, pedagoga, terapeutę, doradcę zawodowego – coacha, socjologa i informatyka. Projekt ma charakter lokalny i swym zasięgiem obejmuje miejscowość Szreńsk. Wsparci e będzie miało charakter kompleksowy. Każdy z Beneficjentów zostanie objęty 4 instrumentami aktywnej integracji (zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej) poprzez pracę z psychologiem, pedagogiem, terapeutą, doradcą</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>zawodowym, socjologiem i informatykiem.</p> <p>Personel merytoryczny będzie miał duży wpływ na zmianę postaw, aktywność i zwiększenie motywacji do samodzielnych działań mających na celu poprawienie sytuacji życiowej.</p>			
	6.Ekologia na co dzień	Stowarzyszenie „Czysta strefa”, OSP, 2017-2023, Wartość projektu 63 000, RPOWM, Budżet Gminy	GOK Szreńsk, Świetlica Wiejska w Miączynie Dużym, Radni gminy Szreńsk, mieszkańcy Szreńska	Mieszkańcy miejscowości Szreńsk oraz Miączyn Duży Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączynie Dużym	Prezentacje, występy grup szkolnych, konkurs popularyzujący ekologię wśród społeczeństwa i zdrowy styl życia (konkurs – „Zdrowa potrawa z ekologicznych warzyw” oraz koncert zespołu.	1.Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku. 2.Budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych przez most w Szreńsku, 3.Renowacja zabytkowego parku w Szreńsku 4. Projekt w Miączynie	Celem tego zadania jest zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy. Ekologia to priorytetowe zadanie społeczeństwa XXI wieku. Propagowanie zdrowego stylu odżywiania oraz funkcjonowania w społeczeństwie zgodnie z	Zmiana postaw ekologicznych, prozdrowotnych, integracja społeczna i rodzinna

						Dużym(swietlica przejscie, ciąg pieszo-jezdny baza turystyczno rekreacyjna)	zasadami ekologii i integracja społeczeństwa gminy Szreńsk. Integracja rodzinna.	
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	7..Warsztaty artystyczne i kulinarne „Rodzinne święta”	GOK Szreńsk i GOPS w Szreńsku, 2018-2023, Wartość projektu 15 000, RPOWM, Budżet Gminy	Przedsiębiorcy, Stowarzyszenie SKW „Miączynianki”	Mieszkańcy głównie obszarów wyznaczonych do rewitalizacji Szreńska i Miączyna Dużego Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączynie Dużym	Warsztaty odbywać się będą cyklicznie przed świętami Wielkanocnymi i Bożym Narodzeniem.	1.Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku. 2.Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej.	Projekt skierowany do rodzin a szczególności dzieci i młodzieży, wskazanie właściwego sposobu spędzania tradycyjnych swiat bez alkoholu, uczenie współpracy wartości rodzinnych. Zacieśnienie więzi

						oświetlenia i monitoringu. 3.Renowacja Rynku w miejscowości Szreńsk.		społecznych wśród mieszkańców Szreńska i Miączyzna Dużego, wskazanie na ważną rolę tradycji w życiu każdej rodziny również takiej z problemami, zwiększenie udziału mieszkańców ze środowisk dysfunkcyjnych w działalności organizacji pozarządowych
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	8. Zwiedzanie miejsc Pamięci Narodowej w Unii Europejskiej	Klub seniora „Kwiat Jesieni”, 2018-2023 Wartość projektu 8 000, Budżet Gminy	Gmina Szreńsk, sponsorzy	Seniorzy z terenów wyznaczonych do rewitalizacji oraz z gminy Szreńsk Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączyźnie Dużym	Poznanie miejsc Pamięci Narodowej na terenie Unii Europejskiej i na terenie Polski poprzez narzędzia multimedialne (Internet, film, prezentacje multimedialne)	Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku.	Celem projektu jest zwiększenie aktywności seniorów, zwiększenie świadomości historycznej poprawa jakości ich życia, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami	Integracja społeczna, współpraca, aktywizacja ludzi w starszym wieku, zwiększenie poziomu wiedzy oraz świadomości historycznej.

							i.	
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	9. Siłownia plenerowa	Stowarzyszenie SKW „Miączynianki”, 2018-2023, Wartość projektu 90 000, RPOWM, Budżet Gminy	Radni Gminy Szreńsk	Mieszkańcy wsi Szreńsk z obszaru rewitalizowanego oraz z Miączyna Dużego –obszar PGR Miejsce realizacji projektu: obszary przeznaczone do rewitalizacji w Szreńsku i Miączynie Dużym	Zakup sprzętu sportowo – rekreacyjne re: drabinka ,pylon, zestaw biegacz „Miron”, orbit rek, twister	1.Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu. Projekt w Miączynie Dużym(swietlica przejście, ciąg pieszo-jezdny baza turystyczno rekreacyjna)	Celem jest poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców Szreńska poprzez możliwość regularnych, bezpłatnych ćwiczeń fizycznych stworzenie miejsc do rekreacji dla dorosłych	Zwiększenie świadomości prozdrowotnej, aktywizacja i integracja osób ze środowisk dysfunkcyjnych z różnych grup wiekowych i zawodowych, kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z	10. Przeci w wykluczeniu społecznemu – program profesj	Gmina, GOPS, 2018-2023 Wartość projektu: 1 mln zł, RPOWL i Budżet Gminy	Stowarzyszenie SKW <i>Miączynianki</i>	Osoby ze środowisk dysfunkcyjnych Szreńska i Miączyna Dużego	1. Wsparcie dla całej rodziny: diagnoza rodzin – spotkania z psychologiem (doradca rodzinny),tr	Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku. Projekt inwestycyjny w Miączynie Dużym	Projekt skierowany jest do osób zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz niepełnosprawnym. Celem	Rodziny z powodu barier finansowych, dysfunkcji lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,

niech problemów społecznych.	onalneg o wsparci a i pomocy rodzino m z terenu poddan ego rewitali zacji gminy Szreńs k				<p>ening integracji emocjonalne j, komunikacji partnerskiej, kompetencji rodzicielskie j, mediacje rodzinne, indywidualne doradztwo o charakterze psychologicznym, plan pomocy rodzinie</p> <p>2. Rynek pracy: trening kompetencji społeczno – zawodowych dla osób nieaktywnych zawodowo, kurs zawodowe, trening pracy</p> <p>3. Praca socjalna: realizacja</p>		projektu będzie zwiększenie dostępności do usług społecznych.	nie korzystają z usług warunkujących ich prawidłowy rozwój. Rezulataem projektu będzie podniesienie świadomości osób ze środowisk dysfunkcyjnych w zakresie potrzeby i możliwości skorzystania z adekwatnych usług społecznych.
------------------------------	--	--	--	--	---	--	---	---

					<p>kontraktów socjalnych, promowanie społecznych zmian</p> <p>Zasilki i pomoc w naturze: wsparcie finansowe zgodnie z potrzebami rodzin w postaci zasilków celwych, przyznawane będą w ramach kontraktów socjalnych zawartych z rodzinami.</p> <p>Wsparcie finansowe pozwoli zapewnić koszty związane z uczestnictwem w projekcie okresowych.</p> <p>Zasilki.</p>			
--	--	--	--	--	---	--	--	--

Cel rewitalizacji	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego w miejscowość i Szreńsk	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:	Przewidywany harmonogram realizacji projektu:	Uzasadnienie wyboru tego zadania do realizacji - cele	Wskaźniki produktu	Prognozowane rezultaty
Cel strategiczny 2. Dostosowanie infrastruktury gminnej na terenie przeznaczonym do rewitalizacji w celu poprawy dostępności do usług społecznych.	Renowacja Rynku w miejscowości i Szreńsk.	Zagospodarowanie terenu, budowa oświetlenia ulicznego, remont chodników i wiaty przystankowej, wykonanie i montaż elementów małej architektury, ławek, urządzeń komunalnych itp.	Szacowany koszt - 600 000,00 zł. Finansowanie: RPOWM/PROW/ Budżet Gminy	2018 - 2023	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, udostępnienie dla osób niepełnosprawnych, podniesienie atrakcyjności miejscowości zwiększenie integracji społecznej, , pobudzenie aktywności społecznej,	Powierzchnia poddanego renowacji obszaru Wartość bazowa:0 Wartość docelowa ok. 6000 m2 Liczba projektów podnosząca bezpieczeństwo mieszkańców Wartość bazowa 0 Wartość docelowa 1	Zwiększenie bezpieczeństwa pieszych – mieszkańców Szreńska, Podniesienie jakości życia- ze szczególnym zwróceniem uwagi na potrzeby osób niepełnosprawnych i starszych, Poprawa estetyki tego miejsca – całego Szreńska
Cel strategiczny 2. Dostosowanie infrastruktury gminnej na terenie przeznaczonym do rewitalizacji w celu poprawy dostępności do usług	Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku	Adaptacja pomieszczeń na sale edukacyjno-kulturalne, termomodernizacja budynku, umocnienie posadowienia budynku, zmiana konstrukcji i pokrycia dachowego, dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych z pochylnią, przebudowa klatki	Szacowana wartość ok. 900 tys. Finansowanie: RPOWM/PROW/ Budżet Gminy	2018 - 2023	Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, podniesienie atrakcyjności miejscowości, zapewnienie optymalnych warunków do	Liczba budynków poddana termomodernizacji Wartość bazowa: 0 Wartość docelowa:1 Liczba zamontowanych urządzeń OZE Wartość bazowa: 0 Wartość docelowa 3	Stworzenie większej bazy do realizacji projektów społeczno – kulturalnych dla mieszkańców miejscowości Szreńsk,

społecznych.		schodowej i pomieszczeń sanitarnych, wykonanie instalacji wentylacyjnej i elektrycznej, oraz położenie kostki przed wejściem.			wykonywania zadań statutowych GOK, powiększenie grona uczestników i odbiorców oferty edukacyjno-kulturalnej w tym osób niepełnosprawnych i seniorów, rozszerzenie zasięgu oddziaływania GOK, zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej. Inwestycja jest zgodna z strategią rozwoju Gminy Szreńsk. Budynek pełni funkcje kulturalne i edukacyjne. Jest siedzibą i miejscem spotkań lokalnych organizacji społecznych i Stowarzyszeń.	Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb niepełnosprawnie Wartość bazowa:0 Wartość docelowa:1	Realizacja większej liczby projektów społecznych i kulturalnych dla mieszkańców Szreńska i dla grup dysfunkcyjnych społeczności Szreńska, Poprawa estetyki tego miejsca – miejscowości Szreńsk, Zmniejszenie niskiej emisji poprzez termomodernizację budynku, zamontowanie odnawialnych źródeł energii, poprawa postaw ekologicznych miejscowości Szreńsk
	Renowacja Zabytkowego Parku	Wykonanie ścieżek na terenie całego parku, rozmieszczenie ławek i urządzeń	Szacowany koszt – 400 000 zł.	2018 – 2023	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa	Powierzchnia obszaru poddanego renowacji Wartość bazowa:0	Poprawa bezpieczeństwa dla

	<p>Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócić pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu .</p>	<p>komunalnych, oświetlenia i monitoringu.</p>	<p>Finansowanie: RPOWM/PROW/ Budżet Gminy</p>		<p>funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, udostępnić dla osób niepełnosprawnych, podniesienie atrakcyjności miejscowości zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej.</p>	<p>Wartość docelowa: 9ha</p>	<p>społeczności Szreńska, stworzenie przyjaznego miejsca do działań integrujących mieszkańców Szreńska, stworzenie miejsca do realizacji projektów społecznych i kulturalnych, podniesienie świadomości społecznej w zakresie historii miejscowości Szreńsk</p>
<p>Cel strategiczny 2. Dostosowanie infrastruktury gminnej na terenie przeznaczonym do rewitalizacji w celu poprawy dostępności do usług społecznych.</p>	<p>Budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych przez most w Szreńsku.</p>	<p>Budowa ścieżki rowerowej, kładki dla pieszych przez most w Szreńsku.</p>	<p>Szacowana wartość ok. 600 tys. Finansowanie: RPOWM/PROW/ Budżet Gminy</p>	<p>2018 – 2023</p>	<p>Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, podniesienie atrakcyjności miejscowości, zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z</p>	<p>Długość ścieżki rowerowej Wartość bazowa: 0m Wartość docelowa: 1000 m. Liczba kładek dla pieszych przez rzekę: wartość bazowa:0 Wartość docelowa: 1</p>	<p>Zwiększenie bezpieczeństwa zarówno rowerzystów jak i pieszych, większa ilość mieszkańców przemieszczających się rowerem, zwiększenie świadomości</p>

					organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej.		prozdrowotnych
	<p>Budowa przejścia dla pieszych do bloków mieszkalnych po byłym PGR przez drogę owiatową do świetlicy wiejskiej w Miączynie Dużym. Doposażenie świetlicy środowiskowej w Miączynie Dużym, zagospodarowanie terenu wokół rzecznej świetlicywiejskiej, poprawienie stanu drogi gminnej na odcinku</p>	<p>Stworzenie bazy turystycznej wraz z zagospodarowaniem terenu obejmującym wykonanie ścieżek żwirowych wraz z obrzeżami, trzy wiaty rekreacyjne wyposażone w meble ogrodowe, grill, bujaczka drewniana ogrodowa, jedna wiata –scena, mały plac zabaw, boisko do siatkówki, ławki ,urządzenia komunalne, teren przed scena utwardzony kostką, wymian ogrodzenia terenu na ogrodzenie z siatki, oczyszczenie istniejących stawów w niezbędnym zakresie nie zmieniając linii brzegowej.</p>	<p>Szacowany koszt – 600 000 zł. Finansowanie: RPOWM/PROW/ Budżet Gminy</p>	<p>2018 – 2023</p>	<p>Budowa bazy turystycznej ma służyć poprawie jakości życia mieszkańców terenu popegeerowskiego oraz zainteresowanie mieszkańców rekreacją i sportem, zwiększenie integracji społecznej. Budowa terenu posłuży integracji i pobudzeniu aktywności społeczne a także umożliwi czynny wypoczynek w gronie rodzinnym.</p>	<p>Długość wybudowanego chodnika Wartość bazowa: 0 Wartość docelowa: 250m Długość wyremontowanej drogi gminnej: 240m Liczba zbudowanych przejść dla pieszych Wartość bazowa:0 Wartość docelowa:1 Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru Wartość bazowa:0 Wartość docelowa: 2,ha</p>	<p>Integracja społeczna dawnych pracowników PGR i ich rodzin. Zapewnienie społeczności popegeerowskiego w szczególności dzieciom i młodzieży możliwości dobrego spędzania wolnego czasu. Poprawa bezpieczeństwa na terenie zrewitalizowanym. Zniejszenie postaw patologicznych mieszkańców bloków popegeerowskich.</p>

	<p>240 metrów od świetlicy wiejskiej do zaplanowanej bazy turystyczno rekreacyjnej wraz z chodnikiem i ścieżką rowerową. Budowa bazy turystycznej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budową zalicznikowej linii kablowej ,4kV oświetlenia ulicznego i zabudowa latarni oświetleniowej w miejscowości i Miączyn Duży.</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

Termin realizacji w/w projektów zależy od realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i pozyskania środków finansowych dla powyższych działań.

Tab. nr 16 Planowane rewitalizacyjne zadania społeczne - uzupełniające

Cel rewitalizacji	Tytuł przedsięwzięcia społecznego	Organizator/realizator, czas i wartość realizacji	Partnerzy społeczni	Adresaci /beneficjenci społeczni	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Uzasadnienie	Rezultaty
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	1.Piknik rodzinny	Stowarzyszenie SKW <i>Miączynianki</i> 2019 - 2023 Wartość projektu 33 000, RPOWM, Budżet Gminy	GOK w Szeńsku, GOPS w Szeńsku, przedsiębiorcy, Stowarzyszenie SKW Miączynianki	Mieszkańcy Szeńska i Miączyna Dużego. Piknik będzie mieć charakter otwarty i przeznaczony dla mieszkańców Szeńska i Miączyna Dużego, a wstęp na niego będzie wolny	Konkursy dla dzieci, młodzieży i dorosłych, gry i zabawy, pokazy, zajęcia edukacyjno-artystyczne	Renowacja zabytkowego parku w Szeńsku, Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szeńsku, Cały projekt w Miączynie Dużym (świetlica przejście, ciąg pieszo- jezdny baza turystyczno rekreacyjna)	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, udostępnienie dla osób niepełnosprawnych, podniesienie atrakcyjności miejscowości zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej.	-aktywne uczestnictwo rodzin w wydarzeniu; -eliminacja zachowań agresywnych i ukształtowanie nowych postaw ; -dobra zabawa bez używek, wzrost aktywności społecznej
	2."Spotkania na Rynku o charakterze kulturalnym, integracyjnym, edukacyjnym, artystycznym"	GOK, stowarzyszenia, gmina, 2017-2023 Wartość projektu 35 000, RPOWM, Budżet Gminy	stowarzyszenia, przedsiębiorcy, szkoły, mieszkańcy Szeńska	Mieszkańcy Szeńska i Miączyna Dużego oraz pozostali mieszkańcy Gminy	Rynek jest centralnym miejscem wymagającym ożywienia i zapewnienia bezpieczeństwa. Projekt zakłada	Renowacja Rynku w miejscowości Szeńsk	Dzięki temu projektowi zwiększy się uczestnictwo w kulturze, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wydarzenia na Rynku przyczynia się	Ocena efektów realizacji przedsięwzięcia będzie odbywać się na dwóch poziomach: na poziomie przedsięwz

					<p>wykorzystanie tego miejsca do spędzania czasu przez mieszkańców podczas imprez o charakterze kulturalno – edukacyjnym. Dzięki odnowieniu tego miejsca, w planowanych wydarzeniach będą mogły uczestniczyć też osoby niepełnosprawne. Ze względu na bezpłatny w nich udział, z pewnością dostęp do nich będą miały też osoby ubogie i bezrobotne.</p> <p>W ramach działań planowane są następujące wydarzenia: -Wystawa plenerowa „Nasza historia-naszą dumą” -w okresie maj - listopad 2018 - Święto Gminy,(prezentacje</p>		<p>do większej integracji lokalnej społeczności. Poprzez podjęte działania zwiększy się liczba osób korzystających z Rynku, co będzie miało wpływ na zwiększenie popytu i w konsekwencji zwiększenie zatrudnienia w otaczających Rynek obiektach usługowych i handlowych. Ponadto działanie sprzyja rozwojowi działalności gospodarczej co pozwoli na zmniejszenie bezrobocia wśród osób nieaktywnych zawodowo i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>ięcia oraz na poziomie programu.. - zwiększenie liczby miejsc , na których odbywają się działania kulturalne; -poprawa bezpieczeństwa na terenie rewitalizacji; -włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w życie społeczno-kulturowe gminy; -integracja społeczna mieszkańców; - zwiększenie zatrudnienia w otaczających Rynek obiektach usługowych i handlowych.</p>
--	--	--	--	--	---	--	--	--

					artystyczne, pokazy) –cyklicznie każdego roku w lipcu -Wakacyjny koncert muzyczny - cyklicznie każdego roku w sierpniu			
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.	3.Rajd rowerowy	Stowarzyszenie SKW „Miączynianki 2017-2023 Wartość projektu 15 000, RPOWM, Budżet Gminy”	Przedsiębiorcy,mieszkańcy miejscowości, GOK	Rajd będzie miał charakter otwarty i przeznaczony będzie dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych i Gminy	Trasa rajdu około 10 km. Po rajdzie wszyscy uczestnicy będą wspólnie grillować i zostaną wręczone nagrody. Cała impreza zakończy się dyskoteką na świeżym powietrzu	Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku, budowa ścieżki rowerowej i kładki przez rzekę	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, udostępnienie osobom niepełnosprawnym, podniesienie atrakcyjności miejscowości zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej,	Aktywizacja sportowa mieszkańców Szreńska, integracja osób z różnych grup wiekowych, zawodowych i społecznych, zmiana postaw pro zdrowotnych, promowanie profilaktyki zdrowotnej
Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego	4.Noc Świętojańska w Szreńsku	GOK Szreńsk, Gmina, 2017-22, Wartość projektu 23000, RPOWM, Budżet Gminy	Klub Seniora „Kwiat Jesieni”	Mieszkańcy obszarów rewitalizowanych i Gminy	Atrakcje dla każdej grupy wiekowej, zabawy i konkursy nawiązujące do tradycji i obrzędów sobótkowych i konkurs na	1.Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych, podniesienie atrakcyjności miejscowości	Integracja społeczna zacieśnienie więzi wśród mieszkańców miejscowości Szreńsk, zwiększenie zaangażowania w działalność organizacji pozarządowych

<p>oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>					<p>najładniejszy wianek, występy grup artystycznych, wieczór kończy się będzie zabawą taneczną pod gwiazdami .</p>	<p>parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu. 2.Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku , 3.Renowacja Rynku w miejscowości Szreńsk.</p>	<p>zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej,</p>	
<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>	<p>5.Gminny Festiwal Dziecięcy</p>	<p>GOK Szreńsk, Gmina Szreńsk, 2017-2023, Wartość projektu 15 000, RPOWM, Budżet Gminy</p>	<p>Klub Seniora „Kwiat Jesieni”, przedsiębiorcy</p>	<p>Dzieci</p>	<p>Konkursy, gry i zabawy dla dzieci, pokazy, spektakl,</p>	<p>1.Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku , 2.Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu. 3.Renowacja Rynku w miejscowości Szreńsk.</p>	<p>Podniesienie poziomu odpowiedzialności i zaangażowania we wspólne sprawy</p>	<p>Zaciśnięcie więzi przyjacielskich wśród dzieci i młodzieży Szreńska, wspólne zaangażowanie się w działania projektowe, wzbudzenie potrzeby wspólnego działania, wzbudzenie wspólnej odpowiedzialności za społeczność, lokalnego patriotyzmu</p>

<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>	<p>6. Narodowe Święto Niepodległości</p>	<p>Klub seniora „Kwiat Jsieni”, 2017-2023, Wartość projektu 17 000, RPOWM, Budżet Gminy</p>	<p>Gmina Szreńsk</p>	<p>Mieszkańcy Gminy Szreńsk</p>	<p>Spektakl patriotyczny, konkursy z zakresu wiedzy historycznej</p>	<p>1.Rewitalizacja Rynku w miejscowości Szreńsk. 2.Rewitalizacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu.</p>	<p>Celem jest integracja społeczna mieszkańców gminy Szreńsk, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami.</p>	<p>Integracja społeczna, zwiększenie postaw prospołecznych, wzbudzenie odpowiedzialności za wspólne dobro, wspólną historię, zaciśnienie więzi mieszkańców Szreńskiej, integracja różnych grup wiekowych</p>
<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>	<p>7.Szreńska Wystawa Bożonarodzeniowa</p>	<p>GOK w Szreńsku, Świetlica Wiejska w Mieczynie Dużym Stowarzyszenie SKW „Miączynianki” 2017-2023, Wartość projektu 29 000, RPOWM, Budżet Gminy</p>	<p>Stowarzyszenia lokalne, placówki oświatowe, sołectwa</p>	<p>Mieszkańcy Szreńska i Mieczyna Dużego i chętni mieszkańcy Gminy</p>	<p>Zgłoszeni wystawcy wystawią ozdoby bożonarodzeniowe i potrawy wgilijne. Podczas trwania wystawy nagrodzone zostaną najpiękniejsza ozdoby i najsmaczniejsze potrawy. Uczestnicy będą też mogli wysłuchać koncertu kolęd i pastorałek.</p>	<p>Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku.</p>	<p>Celem realizacji projektu będzie zapoznanie i kontynuowanie i kultywowanie i zwyczajów dotyczących potraw i ozdób bożonarodzeniowych, integracja społeczna, możliwość uczestniczenia w wydarzeniu kulturalnym-artystycznym całej społeczności Szreńska.</p>	<p>Integracja społeczna, aktywizacja osób z różnych grup wiekowych, wzbudzenie potrzeb kultywowania miejscowych tradycji świątecznych i przekazywania ich młodszemu pokoleniom</p>

<p>Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.</p>	<p>8. Dzień Pieczonego Ziemniaka</p>	<p>Klub Seniora „Kwiat Jesieni”, Świetlica Wiejska w Miączynie Dużym2017-2023 Wartość projektu 15 000, RPOWM, Budżet Gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Szeńsku, GOK w Szeńsku, Stowarzyszenie SKW „Miączynianki”</p>	<p>Mieszkańcy Szeńska i Miączyna Dużego i pozostali mieszkańcy Gminy szczególnie ze wsi zdegradowanych</p>	<p>Konkursy dla każdej grupy wiekowej, gry zabawy, pokazy edukacyjno – artystyczne</p>	<p>1.Rewitalizacja Rynku w miejscowości Szeńsk. 2.Rewitalizacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szeńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu.</p>	<p>Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy Szeńsk ze zwróceniem szczególnej uwagi na osoby niepełnosprawne ubogie i bezrobotne,, integracja społeczna, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami.</p>	<p>Aktywizacja społeczna różnych grup wiekowych i zawodowych</p>
--	--------------------------------------	--	--	--	--	---	--	--

16.1 Obszary problemowe w ramach, których realizowane będą projekty uzupełniające dające efekt synergii

W ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 prócz głównych projektów rewitalizacyjnych, zidentyfikowano także inne działania, które bezpośrednio nie przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych, ale powodują wzmocnienie wzajemnych efektów skutkując ich maksymalizację tzw. **efekt synergii**. Wśród projektów tych należy wymienić przedsięwzięcia jakie zostały zaplanowane w GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY SZREŃSK.

Wszystkie poniższe obszary działań projektowych realizują Cel Strategiczny 1. LPR: **Ograniczenie skali wykluczenia społecznego oraz bezrobocia i wynikających z nich problemów społecznych.**

1. Zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki wśród dzieci i młodzieży – w ramach tego działania przewidziano:
2. Rozpoznawanie w środowisku rodzin z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków przez GOPS, Policję, szkoły, Ośrodek Zdrowia w celu podjęcia stosownej pomocy;
3. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do uczestnictwa w mitingach AA;
4. Umożliwienie dojazdu do Punktu Konsultacyjnego w większych ośrodkach w celu uzyskania informacji o możliwościach podjęcia leczenia poprzez zabezpieczenie środków na przejazd;
5. Ścisłe powiązanie przyznawanej przez GOPS pomocy z utrzymaniem abstynencji alkoholowej przez osoby z niej korzystające. Zobowiązanie tych osób do podjęcia leczenia odwykowego lub uczestnictwa w mitingach grupy AA w Szreńsku;
6. Organizacja i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej w ośrodku zdrowia, urządzie gminy oraz GOPS.

7. Pomoc dla członków rodzin z problemami alkoholowymi w tym pomocy psychospołecznej, prawnej a przede wszystkim ochrony przed przemocą w rodzinie – w ramach tego działania przewidziano:

- Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności związanych z obowiązkiem poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków
- Wspieranie lekarza pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji.
- Finansowanie programów profilaktycznych.
- Dofinansowanie obozów, kolonii, wycieczek dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie lub narkomanią.
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- Występowanie z wnioskiem do Prokuratury w sprawie znęcania się nad rodziną (policja, GOPS).

8. Udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom tego potrzebującym

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także działań na rzecz dożywiania dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią czy przemocą domową – w ramach niniejszego działania przewidziano:
- Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych
- Wspieranie działań mających na celu umożliwienie młodzieży spędzania wolnego czasu poprzez udział w zajęciach sportowych, a także umożliwienie zakupu sprzętu sportowego
- Działalność profilaktyczna w formie konkursów, festynów, pikników dla młodzieży
- Popularyzacja wiedzy na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i wynikających z tego zagrożeń np. poprzez propagowanie ulotek, plakatów
- Wspieranie lokalnych inicjatyw propagujących trzeźwy styl życia
- Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych na sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych
- Działalność na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych w kontekście problematyki alkoholowej oraz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych pomocnych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy domowej.

Ww. działania będą realizowane w 2017 i 2018 roku. Na ich finansowanie przeznaczono środki przewidziane w budżecie. Należy ponadto podkreślić, że GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY SZREŃSK jest uchwalany przez Radę Gminy w Szreńsku co roku, zatem efekt wzajemnego uzupełniania się projektów rewitalizacyjnych - głównych i uzupełniających zostanie zachowany do 2023 roku. Trzeba wskazać, że powyższe przedsięwzięcia oraz główne projekty rewitalizacyjne są ze sobą ściśle powiązane. Działania te są spójne ze sobą pod względem lokalizacji - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na Terenie Gminy Szreńsk, obowiązuje na terenie całej Gminy Szreńsk. Ponadto powyższe działania mają na celu kształtowanie nowego stylu życia, ograniczenie spożycia alkoholu, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań zapobiegających powstawaniu nowych zagrożeń, zatem są one zgodne z jednym z głównych celów rewitalizacji jakim jest ograniczenie skali bezrobocia i problemów społecznych.

17. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie finansowana z następujących źródeł:

1. **Fundusze strukturalne Unii Europejskiej: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS),**
2. **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich**
3. **Budżet gminy Szreńsk,**
4. **Budżety Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,**
5. **Fundusze Konserwatora Zabytków,**
6. **Fundusze Ministerstwa Kultury,**
7. **Kredyty komercyjne,**
8. **Środki prywatne.**

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz pozostałych programów wspólnotowych.

Gmina Szeńsk będzie aplikowała o ośrodki dotacyjne na realizację założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji Szeńska równoległe z EFRR jak i do EFS w ramach wniosków składanych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, działanie 6.2, priorytety: 8,9,10, ale także jako gmina wiejska do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 priorytet M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

18. WDRAŻANIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

18.1 Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu rewitalizacji na terenie obszarów poddanych rewitalizacji w Gminie Szeńsk są ze sobą komplementarne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Przedsięwzięcia zawarte w Programie Rewitalizacji dla Gminy Szeńsk na lata 2016-2023 zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Projekty ujęte w Programie Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji i przede wszystkim na tym obszarze będą realizowane. Należy jednak zauważyć, że zaplanowano również pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą realizowane poza obszarem rewitalizacji i które pośrednio przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych. Ich realizacja spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w

wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych i tym samym spowoduje tzw. efekt synergii. Należy ponadto zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań głównych zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach. Rewitalizacja zabytkowego parku w Szeńsku, zagospodarowanie Rynku w Szeńsku, utworzenie ścieżki rowerowej, kładki przez rzekę dla pieszych oraz odremontowanie i przebudowanie GOK w Szeńsku, budowa bazy turystycznej w Miączynie Dużym, doposażenie świetlicy wiejskiej i stworzenie przejścia przez jezdnię i ciągu pieszo jezdneho umożliwi aktywne spędzanie czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców obszarów przeznaczonych do rewitalizacji, co korzystnie wpłynie na jakość ich życia, włączenie i integrację społeczną, a także na ich zdrowie. Skutek w postaci włączenia i integracji społecznej przyniosą również działania obejmujące zajęcia, kursy i szkolenia dla różnych grup społecznych i wiekowych. Warunki techniczne dotyczące infrastruktury drogowej oraz technicznej negatywnie wpływają na atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą przedmiotowych sołectw, co implikuje dalsze konsekwencje (m.in. niewystarczającą liczbę podmiotów gospodarczych, dysfunkcje społeczne, spadającą liczbę mieszkańców, problemy środowiskowe itp.). Dlatego w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowano, rewitalizację centralnie położonego Rynku w Szeńsku, termomodernizację i przebudowę budynku GOK w Szeńsku, rewitalizację zabytkowego parku w Szeńsku, budowę ścieżki rowerowej w Szeńsku oraz bazy turystycznej i ciągu pieszo jezdneho, przejścia dla pieszych oraz doposażenia świetlicy wiejskiej. Wszystkie te działania doprowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców na terenie rewitalizowanym i wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców dotkniętych sytuacją kryzysową. Ponadto niniejsze przedsięwzięcia wpłyną na wzrost atrakcyjności gospodarczej niniejszego obszaru i całej Gminy Szeńsk, co w połączeniu z zadaniami szkoleniowymi i aktywizującymi mieszkańców obszarów rewitalizacji, doprowadzi do zmniejszenia bezrobocia na tym terenie a tym samym i na terenie całej Gminy Szeńsk. Podobny efekt zostanie osiągnięty w sferze środowiskowej. Termomodernizacja budynku GOK, instalacja odnawialnych źródeł energii oraz budowa infrastruktury kanalizacyjnej wpłynie na poprawę jakości środowiska nie tylko na terenie rewitalizowanym, ale również na obszarze przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego. Podsumowując, zaplanowane działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, a wręcz przeciwnie spowodują rozwiązanie lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na całym obszarze rewitalizacji (a pośrednio również na terenie Gminy Szeńsk). Zaplanowane do realizacji zadania główne oraz pozostałe

przedsięwzięcia będą się wzajemnie dopełniały, aby w jak największym stopniu osiągnąć cele rewitalizacyjne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne, będą wzajemnie się dopełniały tematycznie, co sprawi, że Program Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym technicznym i przestrzennofunkcyjnym). Zadania mające na celu aktywizację i podniesienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych oraz zapobieganie procesom ubóstwa i wykluczenia społecznego wpłyną przede wszystkim na sferę społeczną tj. na ograniczenie bezrobocia i innych negatywnych zjawisk społecznych. Przy czym należy zauważyć, że będą one miały również znaczenie dla:

- sfery gospodarczej - szkolenia i aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do wzrostu liczby pomiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji)
- technicznej - wzrost dochodów mieszkańców w wyniku podjęcia pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, przełoży się na poprawę sytuacji finansowej, a to z kolei może zachęcić do modernizacji i remontów mieszkań oraz domów na niniejszym obszarze. Z kolei działania ukierunkowane na poprawę infrastruktury technicznej oraz rozwój infrastruktury społecznej na terenie rewitalizowanym wpłyną na:
 - sferę społeczną – atrakcyjna infrastruktura społeczna i lepsze warunki mieszkaniowe przełożą się na wzrost liczby mieszkańców, a także ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych;
 - sferę gospodarczą – atrakcyjna infrastruktura zachęci do osiedlania się na tym terenie i lokowania działalności gospodarczej, ponadto czyste środowisko umożliwi zakładanie gospodarstw agroturystycznych i produkcję zdrowej, ekologicznej żywności;
 - sferę środowiskową – termomodernizacja, instalacje odnawialnych źródeł energii i infrastruktura kanalizacyjna wpłyną na ograniczenie zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb. Zaplanowane przedsięwzięcia doprowadzą do kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych terenów w miejscowości Szreńsk. Pożądanym stanem osiągniętym w wyniku działań rewitalizacyjnych jest ograniczenie bezrobocia, jak i innych problemów bezpośrednio z nim

powiązanych tj.: ograniczenia problemów społecznych oraz zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej. Ponadto zaplanowane działania rewitalizacyjne doprowadzą do poprawy warunków życia mieszkańców Szreńska, a co za tym idzie do wzrostu liczby mieszkańców. Pożądanym stanem, do którego mają doprowadzić projekty rewitalizacyjne jest także wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji oraz poprawa jakości środowiska. Wszystkie wymienione wyżej efekty rewitalizacji pośrednio przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy co spowoduje, że będzie ona miała więcej środków na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy i poprawę jakości środowiska. Skuteczna komplementarność problemowa oznacza także konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji. Strategia Rozwoju Gminy Szreńsk na lata 2016 – 2022 stanowi rdzeń planowania na terenie Gminy Szreńsk. Program Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 rozwija zapisy Strategii i konkretyzuje zarówno cele, jak i przedsięwzięcia służące rewitalizacji. W Strategii zostały określone cztery obszary strategiczne oraz cele strategiczne, w które wpisuje się Program Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016-2023:

1. Obszar I – Społeczeństwo; Cel strategiczny: Zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy;

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, ale także poprzez stworzenie odpowiednich warunków mieszkaniowych, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cel wyznaczony w Strategii.

2. Obszar II- Gospodarka; Cel strategiczny: Stworzenie na terenie Gminy korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, sprzyjającej tworzeniu nowych miejsc pracy oraz wspieranie procesów restrukturyzacji rolnictwa i rozwoju turystyki;

Jednym z głównych celów rewitalizacji jest aktywizacja zawodowa mieszkańców obszarów zdegradowanych. Aby to osiągnąć w Programie Rewitalizacji przewidziano m.in.: szkolenia i kursy dla bezrobotnych, co wskazuje na zgodność zadań przewidzianych w Programie

Rewitalizacji z celami wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Gminy Szreńsk. Ponadto działania infrastrukturalne przyczynią się do poprawy jakości środowiska naturalnego na terenie rewitalizowanym i całej Gminy Szreńsk, co stworzy korzystne warunki do zakładania gospodarstw agroturystycznych na przedmiotowym obszarze i produkcji ekologicznej, zdrowej żywności. Zatem realizacja zadań wyznaczonych w Programie Rewitalizacji bezpośrednio przyczyni się do osiągnięcia celu Strategii w obszarze Gospodarki.

3. Obszar III- Środowisko naturalne i kulturowe; Cel strategiczny: Zachowanie walorów środowiska naturalnego i kulturowego;

Na jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych, znaczący wpływ ma jakość środowiska naturalnego. Dlatego też rewitalizacja nie może pomijać tego obszaru. W odniesieniu do sfery środowiskowej, w ramach działań rewitalizacyjnych przewidziano termomodernizację GOK instalację odnawialnych źródeł energii – zadania te w znaczący sposób wpłyną na poprawę jakości środowiska na terenie rewitalizowanym, ale również na teren całej Gminy Szreńsk. Zatem zadania przewidziane w Programie Rewitalizacji są w pełni zgodne z powyższym celem strategicznym .

4. Obszar IV – Infrastruktura techniczna; Cel strategiczny: Rozwój infrastruktury technicznej na terenie Gminy;

W ramach niniejszego celu strategicznego przewidziano m.in. następujące cele operacyjne:

- budowa, przebudowa i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- budowa i przebudowa obiektów infrastruktury drogowej, wypoczynkowo - rekreacyjnej, budowa instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji są w pełni zgodne z ww. celem strategicznym i celami operacyjnymi oraz przyczynią się do ich pełnej realizacji. W ramach rewitalizacji zaplanowano bowiem m.in. termomodernizację, instalacje odnawialnych źródeł energii, a także zagospodarowania terenów wraz z rewitalizacją zabytkowego parku i budową ścieżek rowerowych i bazy turystycznej. Wszystkie te inwestycje znacząco wpłyną na poprawę sfery technicznej obszarów rewitalizowanych oraz na jakość życia mieszkańców. Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest także pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Taką analizę przedstawiono w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Przeprowadzone analizy uwarunkowań i stanu rozwoju województwa oraz prognoz rozwoju województwa, jak też zgłaszanych podczas konsultacji

społecznych aspiracji różnych środowisk, pozwoliły na identyfikację priorytetów rozwoju województwa. Najważniejszym ustaleniem operacyjnym Strategii jest cel główny – Zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie.

Realizacja celu głównego będzie wspierana poprzez następujące cele strategiczne:

- 1) Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystywanie nowych technologii;
- 2) Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki;
- 4) Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska;
- 5) Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

Zadania przewidziane do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Sześć na lata 2016-2023 wpisują się przede wszystkim w cel strategiczny

3: Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki, w ramach którego przewidziano następujące działania dla obszarów wiejskich:

- Tworzenie warunków dla dostosowywania się pracowników do wymogów rynku pracy
- Wyrównanie szans edukacyjnych ludności wiejskiej Należy również wskazać, że zadania mające na celu aktywizację osób bezrobotnych wpłyną także na wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej. Program Rewitalizacji dla Gminy Sześć na lata 2016-2023 ma na celu przede wszystkim aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów, dlatego też zadania przewidziane do realizacji pośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. Trzeba też zauważyć, że zaplanowane działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków, wzrostu wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, czy poprawy gospodarki ściekowej na terenach zdegradowanych przyczynią się do realizacji celu strategicznego

4 Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska oraz

5 Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Za przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenie rewitalizacji odpowiada gmina, przy czym należy zaznaczyć, iż rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy, którzy zostali wymienieni w tabeli projektów rewitalizacyjnych. Są to partnerzy społeczni jak Stowarzyszenie SKW Miączynianki oraz jednostki samorządowe jak GOPS, GOK, czy osoba kierująca świetlicą wiejską w Miączynie Dużym. Gmina będzie prowadziła działania na rzecz włączenia wolontariuszy oraz miejscowych przedsiębiorców i rolników. Działania rewitalizacyjne będzie koordynować Zespół zadaniowy ds. koordynacji, który pracował będzie w Urzędzie Gminy w Szreńsku ul. Plac Kanoniczny 10, 06-550 Szreńsk, Tel. 23 653 40 38 w. pok. nr 16., będzie zbierała na bieżąco dane dotyczące różnych etapów realizacji projektów rewitalizacyjnych od podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie zgodnie z zapisami wprowadzonymi do tabeli projektów rewitalizacyjnych w niniejszym dokumencie.

System zarządzania Programem Rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób, aby możliwe było efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań ujętych w Programie Rewitalizacji będzie przede wszystkim Gmina Szreńsk, która będzie wspomagana przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji zachowają ciągłość programową. Tworzą odpowiedź na potrzeby wynikające ze zmian jakie zostały zidentyfikowane w ramach systematycznego monitoringu. Zadania wyznaczone w niniejszym Programie Rewitalizacji są komplementarne względem przedsięwzięć realizowanych w poprzednich latach na terenie Gminy Szreńsk.

I. *Zadania społeczne 2010rok*

1. Projekt Systemowy Program Operacyjny kapitał Ludzki

Priorytet VII- „Promocja integracji społecznej”

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Działanie 7.1 – „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”

Poddziałanie 7.1.1., - „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodki Pomocy Społecznej”

Projekt pn. „Czas na zmiany w Gminie Szreńsk”.

Udział wzięło 9 osób z czego:

- a) 4 osoby ukończyły kurs z obsługi kasy fiskalnej,
- b) 5 osób ukończyło kurs opiekunki środowiskowej.

Dotacja w wysokości 95 237,26 zł.

Środki własne w wysokości 11 173,09 zł.

2. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt pt.: Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe „Zagrajmy o sukces”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX, Działanie 9.1, Poddziałanie 9.1.2 realizowany w ZPO w Szreńsku latach 2010-2011.
3. Szkoła Podstawowa w Miączynie Małym i ZPO w Szreńsku realizowała projekt systemowy "Dziecięca akademii przyszłości - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych" realizowanym przez Samorząd Województwa Mazowieckiego na terenie województwa mazowieckiego w latach 2012-2013 współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013: Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach. Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup utrudnionym dostępem do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych., w klasach I-III od września 2012 r. do dnia 30 czerwca 2013 roku .

II. Zasiłki rzeczowe i celowe wypłacone przez GOPS w Szreńsku na opał:

2014r- 49 zasiłków

2015 r. - 47

2016r. - 17

2017r. - 9

III. Inwestycje

Tytuł zadania	Nakłady finansowe		Rok realizacji
	Dotacje	środki własne	
Kompleksowy remont świetlicy w Miączyńnie Dużym	Dotacja z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich 144 460zł.	234 990,30	2009
Lokalne Centrum Kompetencji w Miączyńnie Dużym zlokalizowane jest w świetlicy w Miączyńnie Dużym	Rozwój e-usług i ich dostępu dla obywateli w ramach Mazowieckiej Sieci społeczeństwa informacyjnego „M@zowszanie”, w ramach Priorytetu II-Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza, działanie 2.2. Rozwój e-usług	W ramach projektu LCK zostało wyposażone w komputery z oprogramowaniem, i osprzęt sieciowy, aparat fotograficzny, urządzenie wielofunkcyjne, drukarka 3D.	2012
Ogrodzenie placu zabaw w miejscowościach Miączyn Duży, Mostowo, Rochnia, Złotowo		131 610,00	2012
Zakup i montaż trzech masztów flagowych o wymiarach 10 m (każdy) na działce o nr ew. 856 położonej w miejscowości Szreńsk		4 500,02	2013
Remont kapitalny i modernizacja budynku świetlicy wiejskiej we wsi Liberadz	Pomoc w ramach działania „Odnowa i Rozwój Wsi” objętego PROW na lata 2007-2013 w wysokości 98 000,00	114 313,67	2013
Remont kapitalny i		22 395,50	2013

modernizacja budynku świetlicy wiejskiej we wsi Liberadz- roboty dodatkowe			
Mały plac zabaw w ramach programu „Radosna szkoła” w Proszkowie	Dofinansowanie w ramach Rządowego Programu „Radosna szkoła”	112 743,08	2013
Przebudowa (modernizacja) boiska do piłki nożnej położonego na działce o numerze ewidencyjnym 784 obręb Szreńsk	Dotacja z ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 50 000zł	148 670,52	2013
Ułożenie siatki z tworzywa sztucznego przeciw kretom na płycie boiska – na terenie Zabytkowego Parku w Szreńsku		20 008,36	2013
Wyposażenie i zagospodarowanie placów zabaw w miejscowościach Miączyn Duży, Mostowo, Rochnia, Złotowo		196 248,03	2013
Przebudowa ulicy Plac Kanoniczny, Podzamcze, pasaż przy dzwonnicy kościoła, część ulicy Budzyn w miejscowości Szreńsk, na terenie oznaczonym numerami ewidencyjnymi 751,754, 755,757,802		330 716,62	2013
Remont klas i		39 799,54	2013

pokrycia dachowego w SP w Miączynie Małym			
Remont mostu w miejscowości Miłotki		11 000,01	2013
Zakup i zamontowanie trzech masztów flagowych w miejscowości Szreńsk na działce nr 856		4 500,02	2013
Przebudowa ulicy Wikariackiej w Szreńsku		233 323,87	2013
Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Miączynie Małym	Współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju Obszarów Wiejskich , PROW na lata 2007-2013 w ramach działania 413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju na operację z zakresu małych projektów, w wysokości 13 047,00zł.	22 569,27	2013
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kunki od km 0+000 do km 1+407, Przebudowa chodników w miejscowości Rochnia etap-I strona lewa północna od km 0+000 do 0+227		248 704,90	2014
Budowa kanalizacji wód deszczowych ze zbiornikiem retencyjno –		154 980,00	2014

rozsączającym dla ZPO i Gimnazjum w Szreńsku			
Wykonanie systemu nagłośnienia w sali gimnastycznej zadania „Rozbudowa ZPO i Gimnazjum w Szreńsku etap-I budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem i łącznikiem		15 867,00	2014
Roboty budowlane dodatkowe dla ZPO i Gimnazjum w Szreńsku etap-I budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem		325 542,21	2014
Roboty budowlane – zewnętrzne dla ZPO i Gimnazjum w Szreńsku		33 347,13	2014
Wykonanie, dostawa i montaż zestawu mebli kuchennych do świetlicy wiejskiej w Liberadzu		6 150,00	2014
Budowa zatoki autobusowej przy drodze gminnej w miejscowości Garkowo Stare		105 912,35	2014
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Przychód od km 0+000 do km 0+968,00		140 099,04	2014
Remont świetlicy w budynku OSP w		9 618,60	2015

Rochni			
Przebudowa drogi gminnej w m. Proszkowo	Dotacja z wyłączenia z produkcji gruntów rolnych w wysokości 72 833,56zł.	149 143,60	2015
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompownią ścieków w Szreńsku		230 010,92	2016
Rozbudowa boiska do piłki nożnej położonego na działce o numerze ewidencyjnym 784 w miejscowości Szreńsk (teren zabytkowego parku)		28 500,00	2016
Wykonanie odcinka sieci wodociągowej rozdzielczej w miejscowości Szreńsk-Przychód		5 383,71	2016
Remont w budynku Urzędu Gminy w Szreńsku		123 524,21	2016
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Złotowo	Dotacja z wyłączenia z produkcji gruntów rolnych w wysokości 60 000,00zł.	267 847,44	2016
Roboty remontowo-budowlane w Zespole Placówek Oświatowych w Szreńsku		29 500,00	2016
Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Przychód		149 184,30	2016
Przebudowa drogi gminnej przez miejscowość	Inwestycja z udziałem środków Europejskiego	1 179 900,62	2016

Paczkowo do drogi Zgliczyn Glinki na odcinku od km 0+000,00 do km 2+160,00	Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na operację typu "Budowa lub modernizacja dróg lokalnych" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii"		
Wykonanie nawierzchni parkingu z betonu asfaltowego przy ul. Rynek w miejscowości Szreńsk		15 933,17	2016
Remont dachu na budynku Ośrodka zdrowia w Szreńsku		37 793,93	2017
Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Ostrowiu		79 800,95	2017
Budowa placu zabaw w miejscowości Bielawy		109 016,40	2017
Wykonanie, dostawa i montaż regałów w świetlicy wiejskiej w Liberadzu.		3 109,44	2017
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w ul.		376 820,29	2017

F. Szreńskiego i ul. Rynek w miejscowości Szreńsk			
Budowa zatoki autobusowej w miejscowości Bielawy		48 004,43	2017

Obecnie realizowane są inwestycje:

1. Przebudowa istniejącej linii napowietrznej NN-04KV w celu budowy nowych punktów oświetlenia ulicznego.
2. Przebudowa (wymiana z PVC na PEHD) sieci wodociągowej rozdzielczej i przyłączy wodociągowych w ul. Rynek i F. Szreńskiego w m. Szreńsk.
3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w ulicy Rynek w Szreńsku.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zaplanowane do realizacji w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk* na lata 2016 – 2023 będą finansowane z różnych źródeł: EFRR, EFS, FS, środki publiczne oraz środki prywatne, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Taki sposób finansowania gwarantuje możliwie najkorzystniejsze uzyskanie efektów dla obszaru rewitalizacji. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość stymulowania endogenicznych (lokalnych) źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szczególnie przy założeniu wzmocnienia lokalnej przedsiębiorczości oraz organizacji społecznych.

19. RAMY FINANSOWE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY SZREŃSK

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zapewnienia zdywersyfikowanych źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć. W tabeli nr 15 przedstawiającej szczegółowo projekty inwestycyjne i społeczne planowane do realizacji w ramach rewitalizacji podane zostały ich wartości i potencjalne źródła finansowania .

Biorąc pod uwagę różnorodność zaplanowanych celów interwencji oraz określonych rezultatów ma to kluczowe znaczenie dla efektywnej realizacji LPR. Montaż finansowy zakłada możliwość

pozyskania środków pochodzących ze wszystkich możliwych do wykorzystania źródeł. Szansą jest tutaj zaangażowanie podmiotów prywatnych i publicznych, dla których dedykowane są poszczególne możliwości. Kluczową rolę odgrywać tu będą zdolności administracyjne i gotowość do absorpcji środków, a także ich dostępność. Podstawowym źródłem finansowania są środki pochodzące ze źródeł Unii Europejskiej, a dedykowanych wprost na przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji lub innych możliwych do wykorzystania na jej rzecz. Biorąc jednak pod uwagę ograniczoność tych środków, dużą konkurencję podczas procedur konkursowych oraz ograniczony czas możliwości ich pozyskiwania, głównym wyzwaniem będzie zaangażowanie środków pochodzących ze źródeł prywatnych. Mogą one stanowić istotne dopełnienie i wpłynąć na przyspieszenie procesu rewitalizacji, bazującego na potencjale endogennym. Istotne znaczenie dla zapewnienia finansowania procesu rewitalizacji będzie miała koordynacja zapewniona ze strony Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji Gminy Szreńsk. W ramach prac Zespołu prowadzony będzie stały monitoring możliwych do wykorzystania źródeł finansowania, a także włączanie różnorodnych interesariuszy do udziału w montażu finansowym.

20. PLANOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROCESU REWITALIZACJI.

Lokalny Program Rewitalizacji gminy Szreńsk na lata 2016-2023 przewiduje realizację projektów zarówno z udziałem środków unijnych, krajowych, środków własnych Gminy oraz pozyskanych przez organizacje pozarządowe i sponsoringu. Gmina Szreńsk ze względu na ograniczenia budżetowe, będzie starała się przede wszystkim pozyskać środki zewnętrzne. Kwoty wartości oraz proponowane źródła finansowania poszczególnych projektów zostały podane w tabelach projektów.

a) Środki publiczne UE

Głównym źródłem finansowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zaprogramowane w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 w ramach działania 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych. Wśród innych możliwości ujętych w RPO WM mogących uzupełnić podejmowane działania na rzecz rewitalizacji są przewidziane tam przedsięwzięcia dot. m.in. poprawy infrastruktury zdrowotnej i społecznej, polepszenia

efektywności energetycznej budynków, zachowania dziedzictwa kulturowego. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziane są możliwości wspierania przedsięwzięć dotyczących m.in. remontów obiektów zabytkowych, termomodernizacji, transportu, ochrony środowiska. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, w którym alokowane są środki Europejskiego Funduszu Społecznego, umożliwia zaplanowanie i realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na wsparcie sfery społecznej. Możliwe są tu do sfinansowania działania dotyczące: przeciwdziałania bezrobociu, wykluczenia społecznego, rozwoju przedsiębiorczości czy edukacji formalnej i nieformalnej.

b) Programy dotacyjne poszczególnych ministerstw, np.:

(A) Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020 umożliwiający finansowanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej, aktywizacji środowiska osób starszych.

(B) Program Młódzież Solidarna w Działaniu na lata 2016-2019 umożliwiający finansowanie działań dedykowanych różnym grupom wiekowym, w tym wsparcia rodziny na różnych etapach życia oraz stworzenia warunków rozwoju młodzieży.

(C) Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2014-2020 umożliwiający realizację przedsięwzięć dotyczących aktywizacji społecznej i obywatelskiej przez organizacje pozarządowe.

Możliwość finansowania działań “miękkich” ma kluczowe znaczenie dla powodzenia procesu rewitalizacji. Dodatkowym źródłem mogą być fundusze inwestycyjne i instrumenty zwrotne BGK i PIR S.A.

c) Środki jednostek samorządu terytorialnego

Środki Gminy Szreńsk przewidziane na prowadzenie inwestycji publicznych na obszarze rewitalizacji, będą kluczowym źródłem finansowania. Gmina będzie miała możliwość angażowania środków jako udziału w prowadzonych inwestycjach, które będą stanowić zapewnienie wkładu własnego dla lokalnych interesariuszy rewitalizacji.

d) Środki prywatne

Możliwość zaangażowania środków pochodzących z sektora biznesu czy osób fizycznych uzależnione jest od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych np. dostępności środków w ramach programów pomocowych, kondycji finansowej. Zaangażowanie środków pochodzących z sektora biznesu może mieć różnorodną formę określoną w możliwościach prawnych. Środki pochodzące i/lub pozyskane przez organizacje pozarządowe mogą stanowić istotne dopełnienie działań podejmowanych na obszarze rewitalizacji, a wymaga włączenia przedstawicieli lokalnych organizacji.

21. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE GMINY

21.1 STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZREŃSK NA LATA 2016-2022

Strategia Rozwoju Gminy Szreńsk na lata 2016 - 2022 została przyjęta przez Radę Gminy w dniu 27.06.2016 Uchwałą Nr XV/81/2016. Jest ona planem zamierzeń pokazującym kierunki rozwoju gminy wraz z proponowanymi konkretnymi zadaniami inwestycyjnymi.

Wizja strategii jest to ujęta w sposób najbardziej syntetyczny deklaracja władz samorządowych, co do kierunków przyszłego rozwoju gminy. Określenie misji rozwoju gminy sprowadza się do sprecyzowania istoty działalności gminy na rzecz społeczności lokalnej. **Wizja sformułowana w Strategii Rozwoju Gminy Szreńsk zakłada:**

Gmina Szreńsk w 2022 roku to obszar rozwoju społeczno-gospodarczego i aktywizacji zawodowej, przyjazne społeczności lokalnej i przybyszom/gościom. To miejsce o silnej tożsamości i lokalnym patriotyzmie, kultywujące dziedzictwo lokalne. To wreszcie, gmina z rozwiniętą infrastrukturą techniczną i publiczną w oparciu o zachowanie norm bezpieczeństwa i ekologii oraz zasad zrównoważonego rozwoju.

Misją Gminy Szreńsk:

Gmina Szreńsk obszarem zrównoważonego rozwoju opartym na współpracy z podmiotami zewnętrznymi, racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, rozwoju społeczno-gospodarczym i infrastrukturalnym, będącym podstawą wysokiej jakości życia mieszkańców.

Zarówno misja jak i wizja obejmują swoim zakresem działania rewitalizacyjne, których celem jest zrównoważony rozwój społeczno gospodarczy Gminy poprzez działania na rzecz środowisk dysfunkcyjnych na wybranym obszarze zdegradowanym Gminy Szreńsk

Realizacji założeń misji i wizji gminy służą następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny I: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej z poszanowaniem środowiska naturalnego- zgodność z celem II LPR oraz realizacją zadań:

1. Renowacja Rynku w miejscowości Szreńsk
2. Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku
3. Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu
4. Budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych przez most w Szreńsku
5. Budowa przejścia dla pieszych do bloków mieszkalnych po byłym PGR przez drogę powiatową do świetlicy wiejskiej w Miączynie Dużym. Doposażenie świetlicy środowiskowej w Miączynie Dużym, zagospodarowanie terenu wokół rzeczonyj świetlicy wiejskiej, poprawienie stanu drogi gminnej na odcinku 240metrów od świetlicy wiejskiej do zaplanowanej bazy turystyczno rekreacyjnej wraz z chodnikiem i ścieżką rowerową Budowa bazy turystycznej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budową zalicznikowej linii kablowej ,4kV oświetlenia ulicznego i zabudowa latarni oświetleniowej w miejscowości Miączyn Duży.

W celu realizacji powyższego założenia i projektów służą z kolei 3 cele operacyjne z których realizacja dwu służy rewitalizacji:

Cel operacyjny I.1:Poprawę dostępności komunikacyjnej gminy

Cel operacyjny I.3: Poprawę stanu środowiska naturalnego

Cel strategiczny II: Wzrost jakości usług publicznych i wzmacnianie kapitału społecznego;

Sposobem dla osiągnięcia rezultatu w powyższej sferze są 4 cele operacyjne: których trzy realizują 1 i 2 cel rewitalizacji

Cel operacyjny II.1: Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych – działania rewitalizacyjne realizujące ten cel Strategii:

1. „Od bierności do aktywności
2. „Młodzi aktywni, kreatywni, odpowiedzialni

3. Przeciw wykluczeniu społecznemu – program profesjonalnego wsparcia i pomocy rodzinom z terenu poddanego rewitalizacji gminy Szreńsk
4. Renowacja Rynku w miejscowości Szreńsk
5. Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku
6. Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szreńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu
7. Budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych przez most w Szreńsku
8. Budowa przejścia dla pieszych do bloków mieszkalnych po byłym PGR przez drogę powiatową do świetlicy wiejskiej w Miączynie Dużym. Doposażenie świetlicy środowiskowej w Miączynie Dużym, zagospodarowanie terenu wokół rzeczonyj świetlicy wiejskiej, poprawienie stanu drogi gminnej na odcinku 240 metrów od świetlicy wiejskiej do zaplanowanej bazy turystyczno rekreacyjnej wraz z chodnikiem i ścieżką rowerową Budowa bazy turystycznej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budową zalicznikowej linii kablowej ,4kV oświetlenia ulicznego i zabudowa latarni oświetleniowej w miejscowości Miączyn Duży

Cel operacyjny II.3: Działania sprzyjające integracji mieszkańców - działania rewitalizacyjne realizujące ten cel Strategii:

9. „Festyn rodzinny „Mama, Tata i ja”
 10. „Warsztaty i plener malarski
 11. „Teatr dla każdego
 12. „Od bierności do aktywności
 13. „Młodzi aktywni, kreatywni, odpowiedzialni
 14. Przeciw wykluczeniu społecznemu – program profesjonalnego wsparcia i pomocy rodzinom z terenu poddanego rewitalizacji gminy Szreńsk
 15. Ekologia na co dzień
-
7. Warsztaty artystyczne i kulinarne
 8. „Rodzinne święta”
 9. Zwiedzanie miejsc Pamięci Narodowej w Unii Europejskiej
 10. Siłownia plenerowa

Cel operacyjny II.4: Dbłość o przestrzeń publiczną, obszary cenne przyrodniczo i kulturowo - działania rewitalizacyjne realizujące ten cel Strategii:

1. Renowacja Rynku w miejscowości Szeńsk
2. Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szeńsku
3. Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szeńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu
4. Budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych przez most w Szeńsku
5. Budowa przejścia dla pieszych do bloków mieszkalnych po byłym PGR przez drogę powiatową do świetlicy wiejskiej w Miączynie Dużym. Dopuszczenie świetlicy środowiskowej w Miączynie Dużym, zagospodarowanie terenu wokół rzeczonyj świetlicy wiejskiej, poprawienie stanu drogi gminnej na odcinku 240 metrów od świetlicy wiejskiej do zaplanowanej bazy turystyczno rekreacyjnej wraz z chodnikiem i ścieżką rowerową Budowa bazy turystycznej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budową zalicznikowej linii kablowej ,4kV oświetlenia ulicznego i zabudowa latarni oświetleniowej w miejscowości Miączyn Duży.

Cel strategiczny III: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z aktywnością mieszkańców

Sposobem dla osiągnięcia rezultatu w powyższej sferze spójnym z celami rewitalizacji są 2 cele operacyjne:

Cel operacyjny III.1: Rozwój infrastruktury gospodarczej - spójność

Cel operacyjny III.2 :Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej

Działania rewitalizacyjne realizujące ten cel Strategii:

1. Renowacja Rynku w miejscowości Szeńsk
2. Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Szeńsku
3. Renowacja Zabytkowego Parku Pałacowego w Szeńsku – etap I przywrócenie pierwotnego wyglądu alei parkowych i etap II wykonanie oświetlenia i monitoringu
4. Budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych przez most w Szeńsku

5. Budowa przejścia dla pieszych do bloków mieszkalnych po byłym PGR przez drogę powiatową do świetlicy wiejskiej w Miączynie Dużym. Dopuszczenie świetlicy środowiskowej w Miączynie Dużym, zagospodarowanie terenu wokół rzeczonyj świetlicy wiejskiej, poprawienie stanu drogi gminnej na odcinku 240 metrów od świetlicy wiejskiej do zaplanowanej bazy turystyczno rekreacyjnej wraz z chodnikiem i ścieżką rowerową Budowa bazy turystycznej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budową zalicznikowej linii kablowej ,4kV oświetlenia ulicznego i zabudowa latarni oświetleniowej w miejscowości Miączyn Duży.

Przekrojowe analizy SRG Szreńsk są w zasadniczy sposób skorelowane z podstawowymi wymiarami rewitalizacji.

W Strategii Rozwoju zostały określone trzy obszary strategiczne oraz w ich ramach poszczególne cele strategiczne. Program Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016- 2023 wpisuje się we wszystkie wymienione obszary i cele strategiczne: 1.

Obszar I – Infrastruktura i środowisko; Cel strategiczny: I: **Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej z poszanowaniem środowiska naturalnego;** W ramach niniejszego celu strategicznego przewidziano m.in. następujące cele operacyjne: —.1:Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy Cel operacyjny I.2: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodnokanalizacyjnej gminy. W ramach tych celów przewidziane są działania uwzględniające: budowa, przebudowa i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, budowa i przebudowa obiektów infrastruktury wypoczynkowo - rekreacyjnej, budowa instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii Działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji są w pełni zgodne z ww. celem strategicznym i celami operacyjnymi oraz przyczynią się do ich pełnej realizacji. W ramach rewitalizacji zaplanowano bowiem m.in. realizację projektów społecznych mających na celu ograniczenie bezrobocia w tym długotrwałego, włączenie w społeczność gminną grup wykluczonych i dysfunkcyjnych oraz termomodernizację budynku, montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, a także zagospodarowania terenów, poprawa dostępności komunikacyjnej wraz z uwzględnieniem nasadzeń zieleni, rewitalizacja zabytkowego parku, doposażenie świetlicy wiejskiej. Projekty inwestycyjne stwarza warunki derealizacji projektów społecznych. Wszystkie te inwestycje znacząco wpłyną na poprawę sfery technicznej obszarów rewitalizowanych oraz na jakość życia mieszkańców. Na jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych, znaczący wpływ ma

jakość środowiska naturalnego. Dlatego też rewitalizacja nie może pomijać tego obszaru. W odniesieniu do sfery środowiskowej, w ramach działań rewitalizacyjnych przewidziano m.in. termomodernizację budynku GOK oraz instalację odnawialnych źródeł energii w rewitalizowanym budynku, rewitalizacja zabytkowego parku w Szeńsku – zadania te w znaczący sposób wpłyną na poprawę jakości środowiska na terenie rewitalizowanym. Zatem zadania przewidziane w Programie Rewitalizacji są w pełni zgodne z powyższym celem strategicznym. Strategia Rozwoju Gminy Szeńsk na lata 2016 – 2022 stanowi rdzeń planowania na terenie Gminy Szeńsk. Program Rewitalizacji dla Gminy Szeńsk rozwija zapisy Strategii i konkretyzuje zarówno cele, jak i przedsięwzięcia służące rewitalizacji.

Obszar II

Kapitał ludzki, infrastruktura społeczna. Cel strategiczny: Wzrost jakości usług publicznych i wzmacnianie kapitału społecznego. Cele LPR Gminy Szeńsk są zgodne z następującymi celami SRG Szeńsk: Cel operacyjny II.3: Działania sprzyjające integracji mieszkańców Cel operacyjny II.4: Dbalność o przestrzeń publiczną, obszary cenne przyrodniczo i kulturowo. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cel wyznaczony w Strategii.

Obszar III-

Kapitał gospodarczy; Cel strategiczny: III Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z aktywnością mieszkańców.

Cele operacyjne Cel operacyjny III.1: Rozwój infrastruktury gospodarczej Cel operacyjny III.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej Cel operacyjny III.3 System współpracy zewnętrznej wspierający rozwój kapitału gospodarczego. Gmina dąży do stworzenia na terenie Gminy korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, sprzyjającej tworzeniu nowych miejsc pracy oraz wspieranie procesów restrukturyzacji rolnictwa i rozwoju turystyki; Jak wcześniej wskazano, jednym z głównych celów rewitalizacji jest aktywizacja zawodowa mieszkańców obszarów zdegradowanych. Aby to osiągnąć w Programie Rewitalizacji przewidziano m.in.: rewitalizację Rynku w miejscowości Szeńsk, która poprawi przede

wszystkim bezpieczeństwo mieszkańców Szreńska, poprawi dostępność komunikacyjną, estetykę miejsca rewitalizowanego oraz zachęci mieszkańców do rozpoczęcia działalności gospodarczej. Ponad to w Programie Rewitalizacji zaplanowano również szkolenia i kursy dla osób bezrobotnych, co wskazuje na zgodność celów Programu Rewitalizacji z celami wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Gminy Szreńsk. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Rewitalizacji bezpośrednio przyczyni się do osiągnięcia celu Strategii w obszarze Gospodarki.

21.2 GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SZREŃSK NA LATA 2016-2022

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szreńsk na lata 2016- 2022 stanowi załącznik do Uchwały Nr XIX/102/2016 Rady Gminy w Szreńsku z dnia 22 grudnia 2016 r. Podobnie jak w przypadku Strategii Rozwoju Gminy, we wszystkich zasadniczych częściach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych znalazły się aspekty związane z rewitalizacją tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej. Część diagnostyczną niniejszej Strategii podsumowuje analiza SWOT, która w syntetyczny sposób prezentuje szanse i mocne strony, które mogą przyczynić się do poprawy funkcjonowania osób i rodzin na terenie Gminy Szreńsk, jak również zagrożenia oraz słabe strony, które mogą utrudnić zmianę na lepsze. W analizie SWOT, zwłaszcza w słabościach i zagrożeniach Gminy zawarto szereg uwarunkowań problemowych, które mogą stanowić uzasadnienie dla podjęcia działań rewitalizacyjnych:

- wzrastająca stopa bezrobocia wśród osób młodych i długotrwale bezrobotnych;
- brak zaplecza kulturowego;
- duża liczba osób starych na terenie gminy;
- niski przyrost naturalny;
- dostępność do alkoholu z nielegalnych punktów;
- duże rozproszenie terytorialne społeczności uczniowskiej;
- luki edukacyjne rodziców;
- ograniczony dostęp do specjalistów, np. logopeda, psycholog;

- ograniczony dostęp do Internetu;
- brak chęci do zmiany swojej trudnej sytuacji rodzinnej;
- długa procedura skierowania osób na leczenia antyalkoholowe;
- brak monitoringu sprzedaży alkoholu i papierosów w sklepach;
- przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich papierosów i alkoholu;
- małe zainteresowanie rodziców, w jaki sposób dziecko spędza czas wolny;
- narastająca agresja wśród nieletnich;
- przenoszenie młodzieży w nowe środowisko szkolne (brak szkół średnich na terenie gminy);
- zły wzór płynący od rodziny;
- brak atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

Powyższe problemy zostały potwierdzone w diagnozie społecznej LPR Gminy Szreńsk

Wszystkie cele zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są zgodne z 1 i 2 cele rewitalizacji:

Cel strategiczny nr 1 pomoc osobom bezrobotnym.

Cel strategiczny nr 2 -podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Cel strategiczny nr 3 - zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych

Cel strategiczny 4 - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przestępczości,

Cel strategiczny 5 - organizacja alternatywnego spędzania czasu wolnego.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i

rekreacyjno – sportowej, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cele wyznaczone w Strategii.

21.3 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY SZREŃSK NA ROK 2016

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, (Nr XIV/75/2016) zawiera zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii zapisane w ustawie z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz wybrane działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Cele Programu Profilaktyki wpisują się w cel 1 LPR i potwierdzają konieczność działań rewitalizacyjnych

Celem programu jest realizacja zadań w zakresie:

1. Zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków;
2. Udzielenie pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie w szczególności dla dzieci i młodzieży;
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przemocy w rodzinie oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień;
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. Udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działania rewitalizacyjne mają na celu przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych Gminy ale również aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają generować zmiany, które zapewnią coraz wyższy standard życia mieszkańcom Gminy, lepsze zdrowie i kondycję psychiczną między innymi poprzez walkę ze zjawiskiem alkoholizmu, pobudzenie aktywności społecznej oraz zapewnienie dostępu do specjalistów i terapeutów ale również dostęp do odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, dlatego też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cele wyznaczone w Strategii.

21.4 GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2018

Celem programu jest skuteczne i kompleksowe wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego społecznego funkcjonowania.

W celu realizacji powyższego założenia sformułowano następujące cele szczegółowe:

3. Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne;
4. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej;
5. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia;-
6. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w proces poprawy sytuacji bytowej;
7. Dążenie do reintegracji rodziny poprzez poprawę sytuacji rodzinnej, uniemożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

Cele Programu Profilaktyki wpisują się w cel 1 LPR i potwierdzają konieczność działań rewitalizacyjnych

Działania rewitalizacyjne są zgodne z powyższymi celami szczegółowymi dokumentu. i mają na celu przede wszystkim wzrost jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych, aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców a tym samym prowadzić do

poprawy standardu życia mieszkańców obszarów zdegradowanych, program ten realizuje cele Strategii Rowiązywania Problemów Społecznych jak również Strategii Rozwoju Gminy.

21.5 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZREŃSK.

Podstawą prawną Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szreńsk są dwa akty prawne: • art. 27 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. nr 80 poz. 717 ze zmianami); • Uchwała Nr VI/46/11 Rady Gminy w Szreńsku z dnia 13 maja 2011 roku w sprawie uchwalenia zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szreńsk" pow. mławski woj. mazowieckie.

W niniejszym dokumencie planistycznym za cel wszelkich działań podejmowanych na terenie Gminy uznano zrównoważony rozwój przestrzenny ilościowy i jakościowy, a przez to poprawę jakości życia mieszkańców. W ramach tego celu, wyznaczono cele szczegółowe odnoszące się do poszczególnych sfer istotnych z punktu dalszego rozwoju Gminy:

Wielokierunkowe rozpoznanie dotychczasowego rozwoju gminy przeprowadzone w celu postawienia diagnozy stanu zagospodarowania, pozwoliło na identyfikację grup problemów wymagających rozwiązania.

Sformułowano je jako cele rozwoju gminy oraz sposoby prowadzące do ich osiągnięcia.

Misją samorządu lokalnego Gminy Szreńsk jest osiągnięcie wszechstronnego rozwoju obszaru zapewniającego poprawę życia mieszkańców, ograniczenie strefy ubóstwa i bezrobocia, przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego. Dochodzenie do założonego celu głównego wymaga zachowania właściwych relacji między celami szczegółowymi identyfikowanymi poprzez:

1. Cele ekonomiczne wyrażające się w kształtowaniu sfery ekonomicznej życia społeczności lokalnej, tworzenie mechanizmów stymulujących wszechstronny rozwój gospodarczy gminy zapewniający obniżenie bezrobocia, tym samym wzrost dobrobytu mieszkańców. Rozwój

lokalnego rynku pracy – tworzenie warunków rozwoju drobnej wytwórczości, rozwój agroturystyki, restrukturyzacja rolnictwa, rozwój usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

2. Cele społeczne ukierunkowane na prawidłowe kształtowanie struktury przestrzennej jednostek osadniczych i terenów otwartych, decydujące o warunkach zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku mieszkańców. Tworzenie ofert lokalizacyjnych pod różnego rodzaju działalność gospodarczą i usługową, tworzenie rezerw terenowych pod nową zabudowę z jednoczesnym rozwijaniem gospodarki wodno-ściekowej: budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków.

3. Cele przyrodnicze identyfikujące się z zachowaniem i rehabilitacją wartości przyrodniczych środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów i obiektów prawnie chronionych: Obszaru Natura 2000 Dyrektywa Ptasia, ZieluńskoRzęnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, rezerwatów, pomników przyrody, parków podworskich.

Polityka osiągnięcia celów przyrodniczych to przede wszystkim racjonalna gospodarka zasobami środowiska, a więc wodami powierzchniowymi i podziemnymi, powietrzem, glebami i lasami oraz zahamowanie procesów degradacji środowiska poprzez: - zachowanie równowagi przyrodniczej w środowisku naturalnym, - ochronę walorów i warunków funkcjonowania oraz ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych, - ochronę jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dla celów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zabezpieczenie zasobów wód w niezmiennym stanie dla przyszłych pokoleń, - zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa między innymi poprzez stworzenie warunków dla bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, - zwiększenie lesistości w celu utrzymania i odtworzenia ciągłości systemów ekologicznych oraz zagospodarowania gruntów mało przydatnych dla rolnictwa i gruntów rekultywowanych, - ochronę walorów krajobrazowych obszarów wiejskich z uwzględnieniem zachowania ich wysokiego stopnia naturalności, - ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł lokalnych, w tym ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i rolniczych (głównie pochodzących z ferm hodowli drobiu) i właściwego ich zagospodarowania z uwzględnieniem odzysku.

4. Cele kulturowe skupiające się na zachowaniu dziedzictwa kulturowego, ochronie zabytkowych obiektów architektonicznych i układów urbanistycznych, eksponowaniu wartości kulturowych poprzez organizowanie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych, utrzymanie tożsamości kulturowej, utworzenie gminnego programu ochrony dóbr kultury.

5. Cele przestrzenne polegające na wprowadzaniu ładu w zabudowie wsi, propagowaniu wzorców dobrej architektury nawiązujących do tradycji lokalnych, wprowadzaniu materiałów budowlanych harmonizujących z krajobrazem, podnoszeniu estetyki pojedynczych zagród. W odniesieniu do struktur osadniczych dążenie przede wszystkim do odtwarzania i uzupełniania zabudowy, nie zaś zajmowania nowych terenów. Przekształcaniu przestrzeni powinno towarzyszyć zmniejszenie ujemnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze ze szczególnym naciskiem na ograniczenie ilości ferm hodowli drobiu i trzody chlewnej. Ważnym elementem jest uwzględnienie terenów zielonych w kształtowaniu zabudowy: wykorzystanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo dla rozwoju turystyki i wypoczynku, wprowadzanie form wypoczynku opartych o istniejącą substancję budowlaną w zagrodach rolniczych (agroturystyka).

6. Podnoszenie konkurencyjności, innowacyjności i atrakcyjności gminy poprzez; - tworzenie warunków do rozwoju atrakcyjnych ofert turystycznych przy wykorzystaniu istniejącego potencjału, - przystosowanie rolnictwa do funkcjonowania w standardach międzynarodowych z wykorzystaniem predyspozycji regionalnych i lokalnych, - wykorzystanie potencjału zawartego w warunkach przyrodniczych dla produkcji zdrowej żywności, - aktywizacja terenów wiejskich przez tworzenie warunków dla rozwoju kierunków alternatywnych dla rolnictwa – usług, drobnej wytwórczości i przechowalnictwa, - zwiększenie dostępności do usług dla ludności wiejskiej, - stosowanie nowych technologii przyjaznych środowisku.

7. Podnoszenie bezpieczeństwa państwa. Zachowanie w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru warunków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu obronnego państwa, w tym terenów i urządzeń specjalnych oraz drożnego w warunkach specjalnych układu komunikacji drogowej.

W przypadku Gminy Szreńsk będzie to związane z umocnieniem istniejącej funkcji jaką pełni produkcja rolna oraz wprowadzeniem innych równorzędnych funkcji obszaru.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 jest zgodny z celami wyznaczonymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szreńsk. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić także do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej i technicznej. Dlatego też należy stwierdzić,

że działania rewitalizacyjne wpisują się w wyznaczone w Studium cele społeczne i ekonomiczne. Ponadto zaplanowane działania infrastrukturalne przyczynią się do ochrony środowiska przyrodniczego. Rewitalizacja zabytkowego parku w Szreńsku, nowe nasadzenia zieleni, działania lecznicze starodrzewu, termomodernizacja budynku GOK oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii znacząco wpłynie na poprawę jakości powietrza, oraz na świadomość ekologiczną mieszkańców Gminy Szreńsk. Reasumując należy stwierdzić, że zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk są niezbędne do tego, by w pełni zrealizować cele wyznaczone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szreńsk.

22. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU REWITALIZACJI

22.1 System monitoringu Programu Rewitalizacji

Duże znaczenie dla prawidłowej realizacji Programu Rewitalizacji ma system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu. Realizacja Programu Rewitalizacji wymaga uruchomienia systemu monitoringu, który powinien zapewnić:

1. dane ilościowe i jakościowe wskazujące postępy w realizacji programu, m.in.: stopień osiągnięcia wskaźników, zaangażowania Interesariuszy, stopień poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej obszarów rewitalizacji,

2. dane do korygowania kierunków interwencji, m.in. stopień zbieżności działań z celami, rekomendacje do wprowadzania zmian. Dane wymagane do monitoringu i oceny zostaną pozyskane przede wszystkim z Urzędu Gminy w Szreńsku, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie

3. Zebrane dane pozwolą na ocenę ilościową i jakościową prowadzonych działań. Podstawowym elementem systemu monitoringu i oceny jest ustalenie wskaźników, które będą wykorzystywane do monitorowania postępów w zakresie osiągania celów i realizacji zadań określonych w programie. Poniżej przedstawiono główne wskaźniki monitorowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016-2023.

Główne wskaźniki monitorowania zadań rewitalizacyjnych – wskaźniki rezultatu

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Zadanie	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość wskaźnika bazowa i oczekiwana	Źródło pozyskiwania danych
I cel LPR Ograniczenie skali bezrobocia i problemów społecznych	Aktywizacja społeczno – zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem mające na celu integrację i edukację w Gminnym Ośrodku Kultury	Liczba osób, które wzięły udział w zajęciach	Wartość bazowa:0 Wartość docelowa: 60	Raport z realizacji projektu
		Nieodpłatne doradztwo prawne	Liczba osób, które skorzystały z nieodpłatnego doradztwa prawnego	100	Raport z realizacji projektu
		Projekty szkoleniowe (szkolenia i kursy) dla osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych, które wzięły udział w szkoleniach	30	Raport z realizacji projektu
II cel LPR Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji negatywnych zjawisk społ.	Poprawa infrastruktury drogowej i około drogowej na terenie rewitalizowanym	Rewitalizacja Rynku. Budowa bazy turystycznej w Miączynie wraz z budową chodnika, oświetlenia, remontem drogi i budową przejścia dla pieszych.	Liczba mieszkańców korzystających z obiektów mieszkalnych i usługowych oraz przedsiębiorców	Wartość bazowa: 876 Wartość docelowa: 1275	Raport z realizacji projektu
		Budowa kładki i ścieżki rowerowej Budowa bazy turystycznej, ciągu pieszo- jezdnego	Liczba mieszkańców korzystających z kładki i ścieżki rowerowej	Wartość bazowa:0 Wartość docelowa: 1275	Raport z realizacji projektu
	Rozwój infrastruktury społecznej	rewitalizacja zabytkowego parku	Liczba mieszkańców korzystających z terenu zabytkowego parku	wartość bazowa: 0 Wartość docelowa: 876	Raport z realizacji projektu
		Rewitalizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury, Doposażenie świetlicy wiejskiej	Liczba mieszkańców, którym zapewniono miejsca wspólnych spotkań , edukacji, rekreacji	Wartość bazowa: 0 Wartość docelowa : 1275	Raport z realizacji projektu

Główne wskaźniki monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki	Wartość	Wartość	Źródło
-------------------	------------------	--------------------	---------	---------	--------

		monitorowania	bazowa	docelowa w 2023 roku	pozyskania danych
Ograniczenie skali bezrobocia i problemów społecznych	Aktywizacja społeczno zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych o 16%	Liczba osób bezrobotnych - 89 osób	Liczba osób bezrobotnych - 74 osób	Raport z realizacji projektu
		Zmniejszenie liczby osób, korzystających z pomocy społecznej o 15%	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - 55 osób	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - 47 osób	Raport z realizacji projektu
Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych	Poprawa infrastruktury drogowej i około drogowej na terenie rewitalizowanym.	Zwiększenie dostępności do ulepszonej infrastruktury drogowej i około drogowej (chodniki, jezdnia, kładka przez most, oświetlenie i monitoring), budowa ciągu pieszo jezdni i przejścia dla pieszych - o 60%	Liczba mieszkańców, która korzysta z odpowiedniej infrastruktury technicznej - 680	Liczba mieszkańców, która korzysta z odpowiedniej infrastruktury mieszkaniowej - 1275	Raport z realizacji projektu
	Rozwój infrastruktury społecznej	Zwiększenie liczby osób zintegrowanych z lokalną społecznością i zaangażowanych w życie społeczne o 60%	Liczba mieszkańców, która aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i integruje się z pozostałymi mieszkańcami - 408	Liczba mieszkańców, która aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i integruje się z pozostałymi mieszkańcami - 408	Raport z realizacji projektu

Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy Szeńsk co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona ocena będzie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podanie oceny stopnia realizacji Programu do publicznej wiadomości umożliwi wszystkim interesariuszom rewitalizacji zapoznanie się z nią i zgłoszenie ewentualnych uwag. W przypadku stwierdzenia, że Program Rewitalizacji wymaga zmian, konieczne będzie wystąpienie Wójta do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę (uwzględniającą zgłoszone uwagi). Efektem weryfikacji powyższych wskaźników będzie ocena, czy działania są w rzeczywistości na tyle skuteczne, na ile zakładano i czy nie jest wymagana modyfikacja Programu. Jeżeli działania nie będą przynosiły zakładanych rezultatów, konieczna będzie aktualizacja Programu Rewitalizacji. Działania dotyczące zmiany LPR mogą zostać podjęte również wcześniej, na wniosek Zespołu Zadaniowego ds. Koordynacji LPR, gdy pojawią się wnioski od mieszkańców lub zmienią warunki społeczno gospodarcze w Gminie Szeńsk. Na wspólnym posiedzeniu Zespołu Zadaniowego, Wójta Gminy oraz Rady Gminy, zostaną

omówione propozycje składane przez mieszkańców oraz ich celowość i możliwość realizacji. Następnie, Wójt Gminy Szreńsk wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o ujęcie w Programie Rewitalizacji nowych przedsięwzięć, które umożliwią pełną realizację założeń Programu. Zmiana Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony, a jej koszty pokrywane będą z budżetu gminy. Konieczność zmiany Programu Rewitalizacji zaistnieją w szczególności, gdy nastąpi znaczny wzrost:

- liczby osób bezrobotnych na terenie rewitalizowanym;
- liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie rewitalizowanym;
- liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS na terenie rewitalizowanym.

W roku 2023 zostanie przeprowadzona kompleksowa ocena efektów realizacji, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu wyznaczenie kierunków rewitalizacji na następne lata. Jeśli w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji LPR stwierdzone zostanie osiągnięcie celów rewitalizacji, Rada z własnej inicjatywy lub na wniosek Wójta uchyli uchwałę w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk na lata 2016-2023.

Skuteczny monitoring wdrażania zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) oraz jego ewaluacja (ocena, na ile założone cele i ich realizacja przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych oraz ogólnie w Gminie) wymaga funkcjonowania podmiotu, który będzie koordynował i zarządzał tymi procesami: wdrażaniem zapisów LPR, monitoringiem i ewaluacją. Takie zadanie zostało powierzone Zespołowi Zadaniowemu ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk, który został powołany w drodze zarządzenia Wójta Nr 88/2016z dnia 30.06.2016 roku na etapie prowadzenia prac nad opracowywaniem programu rewitalizacji. Obradom Zespołu przewodniczy Wójt Gminy Szreńsk. W zespole zasiadają przedstawiciele organu wykonawczego, stanowiącego, przedstawiciele kluczowych jednostek organizacyjnych gminy, jednostek pomocniczych oraz przedstawiciele strony społecznej – reprezentanci organizacji społecznych i przedsiębiorcy. Taki skład Zespołu zapewni skuteczne zarządzanie wdrażaniem programu rewitalizacji oraz pozwoli na zintegrowanie i uspołnienie procesu planowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji lokalnych polityk publicznych w gminie. Pozwoli również

na możliwie szybkie reagowanie na zmiany oraz bariery w procesie wdrażania zapisów LPR. Udział strony społecznej w pracach zespołu wzmocni na etapie zarządczym element partycypacji procesu. Aktualnie skład Zespołu liczy 14 osób. Pełny skład osobowy zespołu został zawarty w zarządzeniu.

Do zadań Zespołu należeć będzie:

- monitorowanie i ocena stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ocena będzie następowała w pierwszym kwartale kolejnego roku i będzie obejmowała całość działań wykonanych w roku zeszłym;
- nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie, w tym także monitorowanie ich wdrażania;
- wnioskowanie do Wójta Gminy Szreńsk i Rady Gminy o uzasadnione zmiany w treści LPR; - przyjmowanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad ustalonych przez Zespół;
- działalność informacyjno-promocyjna;
- sporządzenie raportu końcowego na zakończenie horyzontu czasowego Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zespół zgodnie z treścią zarządzenia został powołany na czas przygotowania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk na lata 2016 – 2023. Obsługę administracyjną Zespołu zapewnia Referat Inwestycji, Planowania Przestrzennego i Rolnictwa. Spotkania Zespołu, zwoływane są na zaproszenie Wójta, nie rzadziej niż raz na kwartał oraz doraźnie w przypadkach istotnych zagadnień wymagających omówienia. Przewodniczący Zespołu może zapraszać na posiedzenia inne osoby, których udział w posiedzeniu jest uzasadniony z uwagi na przedmiot posiedzenia. Osoby te są zapraszane na wniosek Przewodniczącego Zespołu osobiście lub na wniosek członka Zespołu, lub wskazaną przez niego osobę. Posiedzenia Zespołu są protokołowane. W cyklu dwuletnim Zespół będzie odpowiedzialny za opracowanie do końca marca raportu z postępów we wdrażaniu zapisów LPR Gminy Szreńsk na lata 2016 - 2023, uwzględniającego ewentualne bariery w realizacji zadań, powody ich wystąpienia oraz rekomendowane środki zaradcze. Raport powinien zawierać także ogólną ocenę realizacji zapisów LPR pod kątem skuteczności (czy zamierzone cele zostały osiągnięte), efektywności (proporcji nakładów ludzkich, finansowych, rzeczowych etc. do osiągniętych rezultatów) oraz trafności (czy dobór celów operacyjnych przełożył się na realizację celów strategicznych). Treść raportu podawana jest do publicznej wiadomości oraz prezentowana na Lokalnym Forum ds. Rewitalizacji. Monitoring i ewaluacja powinny

wykorzystywać możliwie wiele trafnych i stosunkowo łatwo dostępnych wskaźników sytuacji Gminy. Poniżej rekomendowana w procesie wyznaczania obszaru rewitalizowanego lista wskaźników, których wartości powinno się poddawać co kwartał weryfikacji i analizie. W procesie monitoringu i ewaluacji należy poddawać ocenie również użyteczność zaproponowanych wskaźników (wartość informacyjną). Wskaźniki o stosunkowo niskiej wartości informacyjnej należy usuwać, a w razie potrzeby katalog wskaźników uzupełniać nowymi. Wskaźniki te dotyczą obszaru rewitalizowanego oraz odnoszą się również do wielkości dla całej Gminy. Poniższa lista obejmuje wskaźniki ze wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Należy pamiętać również, że każdy z projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w niniejszym programie, szczególnie znajdujących się na liście projektów podstawowych, zawiera swój szczegółowy zestaw wskaźników realizacji.

22.2 SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Skuteczny monitoring wdrażania zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) oraz jego ewaluacja (ocena, na ile założone cele i ich realizacja przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych oraz ogólnie w Gminie) wymaga funkcjonowania podmiotu, który będzie koordynował i zarządzał tymi procesami: wdrażaniem zapisów LPR, monitoringiem i ewaluacją. Takie zadanie zostało powierzone Zespołowi Zadaniowemu ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk, który został powołany w drodze zarządzenia Wójta Nr 88/2016z dnia 30.06.2016 roku na etapie prowadzenia prac nad opracowywaniem programu rewitalizacji.

Określono następujący system monitorowania Programu:

- a) w Programie określono zestaw wskaźników wraz z ich miarami w zakresie produktów, rezultatów i oddziaływań,
- b) w procesie opracowywania Programu dokonano bardzo wnikliwej diagnozy stanu obecnego, co umożliwi, przy pomocy wybranych wskaźników, zbadać wpływ realizacji Programu na zmiany zachodzące na obszarach rewitalizowanych,

- jednostką odpowiedzialną za monitorowanie Programu będzie specjalny Zespół Zadaniowy ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk powołany zarządzeniem Wójta, w skład którego wejdą pracownicy Urzędu Gminy, przedstawiciele stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych gminy, radni, sołtys, przedsiębiorcy. Zespół zadaniowy ds. koordynacji będzie pracował w Urzędzie Gminy w Szreńsku ul. Plac Kanoniczny 10, 06-550 Szreńsk , Tel. 23 653 40 38 w. pok. nr 16. Koordynować prace Zespołu będzie osoba zajmująca samodzielne stanowisko ds. geodezji, gospodarki nieruchomościami i drogownictwa,

IV. Zadaniem zespołu będzie zbieranie raportów dotyczących przystąpienia do realizacji projektu, danych dotyczących stopnia zaawansowania jego realizacji oraz uzyskanych efektów. Częstotliwość uzyskiwania raportów ustali Zespół podmiotem odpowiedzialnym za realizację projektu.

- c) okresowa i końcowa ocena realizacji Programu będzie dokonywana przez Radę Gminy na podstawie przedstawionych przez Wójta raportów z realizacji Programu (półrocznych, rocznych i końcowego).

Ponieważ Program jest swego rodzaju strategią rozwoju zbudowaną dla określonych w nim obszarach, będzie podlegał aktualizowaniu wraz ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na jego realizację. Proces aktualizacji Programu będzie się opierał na zasadach wypracowanych w trakcie jego tworzenia, tzn. z inicjatywą wprowadzenia zmian będzie mógł wystąpić każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest związany z obszarem realizacji Programu. Za techniczne przygotowanie wszelkich niezbędnych materiałów będzie odpowiedzialny Zespół Zadaniowy ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk , który po dokonaniu ewaluacji obowiązującego zakresu LPR oraz uzgodnieniu przygotowanych dokumentów z Wójtem przedstawi je do zaakceptowania Radzie Gminy, która podejmie ostateczną decyzję w zakresie akceptacji proponowanych zmian.

22.3 KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 będzie ciągle żywy i otwarty na wszelkie nowe inicjatywy lokalne. Celem komunikacji społecznej będzie informowanie mieszkańców o realizacji Programu, uzyskiwanie propozycji zadań, których realizacja jest

pożądana przez społeczność, partycypacja społeczności lokalnej w rewitalizacji, zachęcenie do aktywnego udziału w programowaniu, wdrażaniu i ocenie skutków realizacji Programu.

Ponadto, komunikacja społeczna będzie miała na celu:

- a) zapewnienie równego dostępu do informacji wszystkim partnerom,
- b) zachęcanie do aktywnego uczestniczenia w procesie rewitalizacji w różnych formach dostępnych dla poszczególnych partnerów,
- c) prowadzenie do budowania wzajemnego zaufania i sieci współpracy wśród partnerów nakierowanej na wyszukiwanie wspólnych celów i dążenie do skutecznego ich osiągnięcia,
- d) opieranie się na ciągłej wymianie informacji między podmiotami, która powinna niwelować ewentualne konflikty oraz prowadzić do zawierania kompromisów, w których każda ze stron coś zyskuje.

22.4 Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna jest wpisana w każdy etap przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szreńsk (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie i monitorowanie) i stanowi jego fundament. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na obszarze rewitalizacji zastosowane w ramach każdego z etapów to:

22.5 Diagnozowanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

- **Publikacje na stronie internetowej gminy** – informacje na stronie internetowej dotyczące przystąpienia do prac nad programem, opisujące zagadnienia rewitalizacji, obszaru zdegradowanego, zasady wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz informacje o możliwościach partycypacji społecznej; informacje dotyczące daty i miejsca spotkań konsultacyjnych.
- **Ankieta internetowa** – na stronie internetowej gminy zamieszczono ankietę dotyczącą diagnozy problemów oraz potrzeb społecznych, gospodarczych i przestrzennych gminy – ankieta dostępna powszechnie i wysyłana anonimowo. Wszystkie grupy interesariuszy zainteresowane udziałem w badaniu miały możliwość wskazania głównych problemów gminy oraz preferowanych kierunków rozwoju wraz ze wskazaniem swoich propozycji obszarów rewitalizacji.

- **Ankieta papierowa** – tożsama wersja ankiety do ankiety internetowej dostępna była dla wszystkich zainteresowanych w wersji papierowej w Urzędzie Gminy w Szreńsku oraz na spotkaniach konsultacyjnych z mieszkańcami.
- **Spotkania, zajęcia warsztatowe i zbieranie uwag ustnych przedstawicieli interesariuszy** – odbyły się dwa spotkania konsultacyjne w sali Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku z uczestnictwem mieszkańców, przedsiębiorców, lokalnych władz i innych podmiotów prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji. Uczestnicy spotkań mieli szansę wyrazić swój pogląd na wizję rewitalizacji poprzez wypełnienie ankiety i uwagi ustne. Zidentyfikowano najważniejsze problemy na terenie gminy w takich obszarach jak szeroko rozumiane kwestie społeczne, problemy związane z bezpieczeństwem, gospodarką i rynkiem pracy, dostępnością oświaty, wychowania, kultury, sportu, rekreacji, oferty czasu wolnego, a także z infrastrukturą komunalną i ochroną środowiska. Przeprowadzono pogłębioną diagnozę obszarów problemowych gminy, która pozwoliła określić zróżnicowanie wewnętrzne i wykazać obszary, które ze względu na wysokie nagromadzenie zjawisk społecznych, gospodarczych czy przestrzennych powinny zostać objęte wsparciem w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk. W trakcie drugiego spotkania konsultacyjnego obecni mieszkańcy terenów przeznaczonych do rewitalizacji w tym członkowie Stowarzyszeń SKW *Miączynianki* oraz *Czysta strefa* współtworzyli projekty społeczne pt.: „**Młodzi aktywni, kreatywni, odpowiedzialni...**”, **Festyn rodzinny „Mama, Tata i ja”** „**Warsztaty i plener malarski**” oraz **Ekologia na co dzień**.

Zastosowane formy konsultacji pozwoliły na zapoznanie się z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy rewitalizacji, rozwinięcie dialogu między podmiotami zaangażowanymi w ten proces oraz ich integracji w realizacji wspólnego celu.

- **zbierania uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej w wykorzystaniem formularza konsultacyjnego**. Wypełnione formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres gminy.
- **zbierania uwag ustnych** – osobą wyznaczoną do udzielania wyjaśnień i przyjmowania opinii był pracownicy gminy
- **spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego**

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- **artykuły w lokalnej prasie**
- Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk wraz z załącznikami dostępny był od 25.10.2016r.

na stronie internetowej urzędu gminy w zakładce: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 w budynku Urzędu Gminy w Szreńsku, w godzinach pracy urzędu.

Podczas trwających konsultacji zgłoszono uwagi, i propozycje zadań społecznych do przedłożonego projektu Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk.

Potwierdzeniem działań w kierunku partycypacji społecznej przy opracowaniu *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk* na lata 2016-2023 są protokoły z spotkań, ogłoszenia o konsultacjach społecznych oraz listy obecności, będące do wglądu w Urzędzie Gminy Szreńsk, które zostały również przesłane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

Programowanie – opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji

- **warsztat strategiczny** z udziałem władz gminy, zespołu zadaniowego ds. koordynacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, przedstawicieli środowisk gospodarczych, społecznych, na którym omówiono główne propozycje działań rewitalizacyjnych;
- **publikacja na stronie internetowej gminy** informacji o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji i zapraszającej mieszkańców do zaangażowania się w prace na projektem;
- **informacje** dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk dostępne były na stronie internetowej urzędu;
- **Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szreńsk został poddany konsultacjom społecznym w dniach 25.10- 04.11.2016r. w formie:**
- **zbierania uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej w wykorzystaniem formularza konsultacyjnego.** Wypełnione formularze można było

dostarczyć drogą elektroniczną na adres gminy lub drogą korespondencyjną na adres:
Urząd Gminy Szreńsk;

- **zbierania uwag ustnych** – osobami wyznaczonymi do udzielania wyjaśnień i przyjmowania opinii byli pracownicy Urzędu Gminy, w godzinach pracy urzędu.

Mechanizmy partycypacji społecznej na etapie realizacji oraz monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji w latach 2016-2023 Gminy Szreńsk:

W celu włączenia zainteresowania jak największej liczby interesariuszy w monitorowanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na obszarze Gminy Szreńsk zaplanowano działania informacyjno-promocyjne dotyczące realizowanego programu m.in. poprzez:

1. zamieszczanie na stronie internetowej gminy informacji o realizowanych działaniach/postępach w ramach LPR,
2. informacje o postępach realizacji LPR na zebraniach wiejskich w poszczególnych sołectwach,
3. zamieszczanie tablic informacyjnych w miejscach realizacji projektów inwestycyjnych oraz społecznych,
4. artykuły w prasie i Internecie.

23. PODSUMOWANIE

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szreńsk na lata 2016-2023 jest prezentacją głównych kierunków planowanych działań rewitalizacyjnych w odniesieniu do obszarów uznanych na terenie gminy Szreńsk za zdegradowane. Realizacja tych działań jest niezbędna głównie z uwagi na szereg problemów społeczno-gospodarczych jakie dotyczą od dawna mieszkańców gminy Szreńsk. Jednocześnie należy bardzo wyraźnie zaznaczyć, że zarówno obszary wytypowane w Programie jako w pierwszej kolejności przeznaczone do rewitalizacji, jak również mieszkańcy Szreńska mają duży niewykorzystany potencjał. Środki Unii Europejskiej przeznaczone na rewitalizację z pewnością pozwolą rozwinąć ten potencjał z pożytkiem dla całej gminy.

Zakłada się, iż realizacja Programu będzie kontynuacją konsekwentnie realizowanego procesu rewitalizacji Gminy Szreńsk z udziałem jak największej liczby partnerów.

Dokument został opracowany przy udziale Zespołu Zadaniowego ds. Koordynacji Prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szreńsk w składzie:

1. Marek Nitczyński, Wójt Gminy Szreńsk – Przewodniczący Zespołu
2. Bożena Cebula, Ekspert Zewnętrzny – Lider Zespołu, wykonawca
3. Elżbieta Dejewska, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku i Gminnej Biblioteki Publicznej w Szreńsku – członek Zespołu
4. Marzena Przybysz, Radna Rady Gminy w Szreńsku- członek Zespołu
5. Robert Szczepański, przedsiębiorca – członek Zespołu
6. Katarzyna Wójciak, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szreńsku – członek Zespołu
7. Ryszard Oprawa, Przewodniczący Rady Gminy w Szreńsku – członek Zespołu
8. Sławomir Mówiński, Radny Rady Gminy w Szreńsku – członek Zespołu
9. Jerzy Gołębiowski, Sołtys miejscowości Miączyn Mały – członek Zespołu
10. Urszula Grablewska, Zastępca Kierownika Referatu Finansowego – członek Zespołu
11. Marzena Orłowska, Prezes Stowarzyszenia SKW „Miączynianki” – członek Zespołu
12. Mirosława Wachowicz, Inspektor ds. Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami – członek Zespołu
13. Agnieszka Nadratowska, Zastępca Wójta– członek Zespołu
14. Danuta Dobrowolska, Kierownik Referatu Inwestycji Planowania Przestrzennego i Rolnictwa – członek Zespołu.

Nadzór merytoryczny:

1. Anna Broniewska,
2. Anna Żeligowska,

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Ryszard Oprawa
mgr inż. Ryszard Oprawa